
Innst. 3 S

(2016–2017)

**Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen**

Prop. 1 LS (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017)

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2017

Innhold

	Side
1. Innledning	7
2. Utgangspunkt og hovedtrekk	7
2.1 Regjeringens forslag.....	7
2.2 Stortingets vedtak.....	10
2.3 Hovedtrekk.....	10
2.3.1 Sammendrag.....	10
2.3.2 Komiteens merknader.....	10
3. Skatt på alminnelig inntekt mv.	41
3.1 Skatt på alminnelig inntekt.....	41
3.2 Grunnrenteskatt, særskatt og terminskatt.....	42
4. Formuesskatt	43
4.1 Verdsettingsrabatt.....	43
4.2 Likviditetsutfordringer.....	43
4.3 Tidsbegrenset rabatt for gründere.....	43
4.4 Verdsettingssystemet for fritidseiendom.....	43
4.5 Formuesskatten til staten og kommunene.....	43
5. Personskatt for øvrig	44
5.1 Skjermingsrenten i aksjonær-, deltaker- og foretaksmodellen.....	44
5.2 Arbeidsgivers dekning av utgifter til fagforeningsarbeid.....	45
5.3 Aksjesparekonto.....	45
5.4 Kjøp av aksjer i arbeidsgiverselskap.....	45
5.5 Sentrale satser, grenser og fradrag.....	45
5.5.1 Trygdeavgift.....	45
5.5.2 Minstefradrag.....	45
5.5.3 Personfradrag.....	45
5.5.4 Trinnskatten.....	46
5.5.5 Reisefradraget.....	46
5.5.6 Andre grenser og fradrag.....	47
5.6 Skattører og fellesskatt.....	49
5.7 Arveavgift.....	49
6. Finansskatt	49
7. Landbruksbeskatning	51
7.1 Innledning.....	51
7.2 Jordbruksfradrag for aksjeselskap.....	51
7.3 Innstramming av jordbruksfradraget.....	51
8. Næringsbeskatning for øvrig	52
8.1 Startavskrivninger.....	52
8.2 Avskrivningssatser.....	52
8.3 Investering i distriktene.....	52
8.4 Skattefunn.....	52
8.5 Friinntekten i særskatten for petroleumsvirksomhet.....	52
8.6 Vindmølléfartøyer i rederiskatteordningen.....	52
8.7 Produktavgift på førstehåndsomsetning av fisk.....	52
8.8 Avgifter til folketrygden.....	53
8.9 Tonnasjeskatt.....	53

	Side
9. Merverdiavgift	53
9.1 Innledning – vedtak for 2017	53
9.2 Merverdiavgift ved innførsel av varer	54
9.3 Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren	54
9.4 Merverdiavgift – vedlikehold av F35 kampfly.....	54
10. Særavgifter	54
10.1 Innledning.....	54
10.2 Alkohol.....	54
10.3 Tobakkvarer mv.	55
10.4 Motorvogner mv.....	55
10.4.1 Innledning.....	55
10.4.2 Engangsavgift.....	55
10.4.3 Årsavgift.....	61
10.4.4 Vektårsavgift	62
10.4.5 Omregistreringsavgift.....	62
10.5 Veibruksavgift på drivstoff	62
10.6 Elektrisk kraft.....	64
10.7 Grunnavgift på mineralolje mv.	64
10.8 Miljøavgifter på mineralske produkter mv.....	64
10.8.1 Avgift på smøreolje mv.	64
10.8.2 CO ₂ -avgift.....	65
10.8.3 Svovelaavgift.....	66
10.9 Trikloret (TRI) og tetrakloret (PER).....	66
10.10 Hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK).....	66
10.11 Avgift på utslipp av NO _x	66
10.12 Plantevernmidler	67
10.13 Mineralvirksomhet	67
10.14 Sjokolade- og sukkervarer mv.....	67
10.15 Alkoholfrie drikkevarer.....	67
10.16 Avgift på sukker	67
10.17 Drikkevareemballasje.....	67
10.18 Flypassasjeravgift.....	67
10.19 Dokumentavgift.....	68
10.20 Avgifter i telesektoren.....	68
10.21 Inntekter ved tildeling av frekvenstillatelser	68
11. Toll	68
12. Sektoravgifter	68
13. Tolletatens kontroll med vareførsel over grensen	70
14. Land-for-land-rapport til skattemyndighetene	70
15. Norges Banks utlevering til skattemyndighetene	70
16. Betaling av skatte- og avgiftskrav	70
17. Sikkerhetstiltak finansiert av arbeidsgiver	70
18. Oppretting og presisering av lovtekst mv.	70
19. Oppfølging av skatteforvaltningsloven	71

	Side
20. Naturalytelser	71
21. Skatteinsentiver for investeringer i oppstartsselskap.....	71
22. Gavefradragsordningen	71
23. Produksjonslinjer og eiendomsskatt på kraftanlegg	72
24. Innsyns- og klagerett for kommunene i skattesaker.....	72
25. Merverdiavgift.....	73
25.1 Merverdiavgift og transportvirksomhet.....	73
25.2 Nøytral merverdiavgift for helseforetakene	75
26. Grønn skattekommisjon – oppfølging.....	76
27. Utredning av taxfree-ordningen	77
28. Andre forslag og merknader	78
28.1 Skattefri kjøregodtgjørelse	78
28.2 Omsetningskrav for biodrivstoff	78
28.3 Opsjoner	78
28.4 Nullutslippsbiler	79
28.5 Ladbare hybrider	79
28.6 Støykomponent.....	79
28.7 Returordning for biler, batterier og dekk.....	79
28.8 Maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent mv.	80
28.9 Skattefradrag for sluttvederlag	80
28.10 Merverdiavgift ved netthandel i Norge og utlandet	80
29. Sammenligningstabell.....	81
30. Forslag fra mindretall.....	83
31. Komiteens tilråding	84
Vedlegg	
Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til Stortingets presidentskap, datert 27. oktober 2016	118
Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til Stortingets presidentskap, datert 21. november 2016	120
Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen, datert 1. desember 2016.....	121

Innst. 3 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Prop. 1 LS (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017)

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll 2017

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lisbeth Berg-Hansen, Tore Hagebakken, Irene Johansen, Marianne Marthinsen, Torstein Tvedt Solberg og Truls Wickholm, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Svein Flåtten, Sigurd Hille, Heidi Nordby Lunde og Siri A. Meling, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi, Roy Steffensen og Kenneth Svendsen, fra Kristelig Folkeparti, lederen Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, fra Venstre, Terje Breivik, og fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, fremmer i denne innstillingen

tilråding om skatte-, avgifts- og tollvedtak 2017 i tråd med Stortingets vedtak 11. oktober 2016 om å fordele rammeområde 21 (skatter, avgifter og toll) til finanskomiteen.

Komiteen viser til at sammendragene nedenfor i denne innstillingen er begrenset til forkortede oppsummeringer av saksomtaler og tilhørende forslag. For fullstendige sammendrag og utfyllende saksomtaler, se Prop. 1 LS (2016–2017) – i det følgende omtalt som «proposisjonen».

Komiteen viser videre til brev av 27. oktober 2016 fra finansministeren om korrigering av feil/unøyaktigheter i proposisjonen samt rettebrevene av 21. november og 1. desember 2016. Brevene følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser for øvrig til Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd.

2. Utgangspunkt og hovedtrekk

2.1 Regjeringens forslag

Tabellen viser regjeringens forslag fordelt på budsjettkapitler og poster i rammeområde 21:

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
Inntekter			
<i>Skatter og avgifter</i>			
5501		Skatter på formue og inntekt	
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv.	54 000 000 000
	72	Fellesskatt	184 000 000 000
5502		Finansskatt	
	70	Skatt på lønn	1 790 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum	
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	20 200 000 000
	72	Særskatt på oljeinntekter	31 900 000 000
	74	Arealavgift mv.	1 700 000 000
5508		Avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen	
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	5 400 000 000
5509		Avgift på utslipp av NO_x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	
	70	Avgift	3 000 000
5511		Tollinntekter	
	70	Toll	3 100 000 000
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	240 000 000
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift	270 300 000 000
5526		Avgift på alkohol	
	70	Avgift på alkohol	13 500 000 000
5531		Avgift på tobakkvarer mv.	
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	7 300 000 000
5536		Avgift på motorvogner mv.	
	71	Engangsgavgift	16 900 000 000
	72	Årsavgift	9 700 000 000
	73	Vektårsavgift	360 000 000
	75	Omregistreringsavgift	1 445 000 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff	
	70	Veibruksavgift på bensin	5 600 000 000
	71	Veibruksavgift på autodiesel	10 900 000 000
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	3 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft	
	70	Avgift på elektrisk kraft	10 500 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	2 100 000 000
	71	Avgift på smøreolje mv.	118 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift	6 700 000 000
	71	Svovelavgift	15 000 000
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	
	70	Trikloret (TRI)	37 000 000
	71	Tetrakloret (PER)	2 000 000
5548		Miljøavgift på visse klimagasser	
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	450 000 000
5549		Avgift på utslipp av NO_x	
	70	Avgift på utslipp av NO _x	52 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
5550		Miljøavgift på plantevernmidler	
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	50 000 000
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet	
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 000 000
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	2 000 000
5555		Avgift på sjokolade- og sukkerverer mv.	
	70	Avgift på sjokolade- og sukkerverer mv.	1 385 000 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 900 000 000
5557		Avgift på sukker mv.	
	70	Avgift på sukker mv.	205 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	1 725 000 000
	71	Miljøavgift på kartong	50 000 000
	72	Miljøavgift på plast	40 000 000
	73	Miljøavgift på metall	5 000 000
	74	Miljøavgift på glass	100 000 000
5561		Flypassasjeravgift	
	70	Flypassasjeravgift	1 625 000 000
5565		Dokumentavgift	
	70	Dokumentavgift	8 600 000 000
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet	
	71	Årsavgift – stiftelser	24 164 000
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	39 461 000
	74	Avgift – forhåndskontroll av kinofilm	5 500 000
	75	Kino- og videogramavgift	34 000 000
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet	
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift	85 040 000
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet	
	70	Legemiddelomsetningsavgift	90 000 000
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 900 000
	73	Legemiddelkontrollavgift	125 000 000
	74	Tilsynsavgift	3 770 000
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	151 000 000
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	29 600 000
	73	Årsavgift Merkerregisteret	8 550 000
	74	Fiskeriforskningsavgift	236 000 000
	75	Tilsynsavgift Justervesenet	46 600 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet	
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	150 000 000
	71	Totalisatoravgift	135 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet	
	74	Sektoravgifter Kystverket	789 800 000
	75	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	196 200 000
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet	
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	14 650 000
	71	Jeger- og fellingsavgifter	85 000 000
	72	Fiskeravgifter	16 100 000
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet	
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	357 500 000
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet	
	70	Bidrag til kulturminnevern	300 000
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	156 000 000
	72	Påslag på nettariffen til Energifondet	630 000 000
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	
	70	Avgift på frekvenser mv.	295 400 000
<i>Folketrygden</i>			
5700		Folketrygdens inntekter	
	71	Trygdeavgift	139 500 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift	177 100 000 000
		Sum inntekter rammeområde 21	994 312 535 000
		Netto rammeområde 21	-994 312 535 000

2.2 Stortingets vedtak

Komiteen viser til at det ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2017 mellom regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, og Kristelig Folkeparti og Venstre den 3. desember 2016, hvoretter Stortingets behandling av Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag 5. desember 2016 endte med Stortingets vedtak om sum inntekter for rammeområde 21 på 994 818 254 000 kroner.

2.3 Hovedtrekk

2.3.1 Sammendrag

Hovedtrekk i skatte- og avgiftspolitikken og i skatte- og avgiftssystemet er omtalt i proposisjonens del I.

2.3.2 Komiteens merknader

2.3.2.1 INNLEDNING

Komiteen tar regjeringens overordnede omtale til orientering og viser til komiteens og de ulike fraksjoners merknader i Innst. 2 S (2016–2017), nedenfor i denne innstillingen og i Innst. 4 L (2016–2017).

2.3.2.2 AVTALE MELLOM HØYRE, FREMSKRITTS- PARTIET, KRISTELIG FOLKEPARTI OG VENSTRE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettforliket mellom disse fire partiene datert 3. desember 2016. Flertallet viser til at forhold i avtalen som berører skatter og avgifter innenfor det grønne skatteskiftet, er:

- Redusert skattefri sats for kjøregodtgjørelse
- Grønn omlegging av engangsavgiften, redusere det øvre innslagspunkt for fradrag i CO₂-komponenten
- Redusert vektfradrag for ikke-ladbare hybridbiler
- Økt CO₂-avgift på bensin
- Økt CO₂-avgift på mineralolje ilagt veibruksavgift
- Økt CO₂-avgift på mineralolje
- Økt CO₂-avgift på naturgass
- Økt CO₂-avgift på LPG
- Økt avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)

Innenfor det grønne skatteskiftet er det skatte- og avgiftsreduksjoner gjennom:

- Økt avskrivningssats for nullutslippskjøretøy, varebiler (saldogruppe c)
- Grønn omlegging av engangsavgiften, heving av laveste innslagspunkt på vekt og reduksjon på sats i vektkomponenten
- Redusert veibruksavgift på bensin
- Redusert veibruksavgift på autodiesel
- Redusert veibruksavgift på LPG
- Redusert grunnavgift på mineralolje
- Økt omsetningskrav for biodrivstoff

Flertallet viser til at endringer innenfor andre skatter er:

- Ikke åpne for jordbruksfradrag for aksjeselskap
- Økt verdsetting i formuesskatten av sekundærbolig og tilordnet gjeld
- Økt maksimalt fradragbeløp ved gaver til frivillige organisasjoner
- Opprettholde skattefritak for investeringstilskudd i distriktene under Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- Økt grense for når frivillige organisasjoner må betale arbeidsgiveravgift

2.3.2.3 HOVEDMERKNAD FRA HØYRE OG FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringens mål med skattepolitikken er å finansiere velferdsgoder så effektivt som mulig. Skatt er ikke et mål i seg selv, men et middel til å finansiere fellesgoder, sikre sosial mobilitet, oppnå en mer effektiv ressursutnyttelse og gi bedre vilkår for norsk næringsliv. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at det private eierskapet styrkes, og at det skal lønne seg mer å jobbe, spare og investere. Det er et mål å redusere skatte- og avgiftsnivået for å styrke verdiskapingen og gi større frihet for familiene og den enkelte innbygger i Norge. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at regjeringen følger opp skattereformen i tråd med forliket i Stortinget. Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag om lavere skattesats på alminnelig inntekt for personer og selskap er særlig vekstfremmende, og at dette sammen med forbedringer av formuesskatten gir et tydelig signal om at det skal lønne seg å investere i Norge. Videre er det viktig å stimulere til en mer miljøvennlig adferd. Disse medlemmer viser til at regjeringen fremmer forslag om et grønt skatteskiifte som del av oppfølgingen av Grønn skattekomisjon. Disse medlemmer viser til betydningen av en

skatte- og avgiftspolitik som styrker vekstevnen i økonomien, letter omstillingen og skaper nye arbeidsplasser. Videre er det viktig at endringene stimulerer til økt produktivitet. Disse medlemmer viser til at regjeringen løser viktige oppgaver i dag og ruster Norge for fremtiden.

2.3.2.4 ARBEIDERPARTIETS HOVEDMERKNAD

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at høy deltakelse i arbeidslivet og et forholdsvis høyt skattenivå gir oss inntekter til å finansiere et av verdens beste velferdssamfunn. Skattefinansiert velferd er mer effektivt enn at vi løser de store oppgavene hver for oss. Skal vi lykkes i å bevare og videreutvikle det samfunnet vi har skapt, er vi avhengige av å opprettholde fellesskapets inntekter. Når arbeid til alle er et selvstendig mål, er det for å gi den enkelte frihet, men det er også det viktigste middelet for finansieringen av fremtidens velferd. Vi bruker skatteinntektene til å betale for utdanning og kompetanse som bedriftene etterspør, infrastruktur som gjør det mulig å transportere produktene effektivt, og permisjonsrettigheter og barnehageplasser som gjør det lettere å kombinere jobb og barn. Stabile rammevilkår og tilgang til høyt kvalifisert arbeidskraft er sentrale faktorer for hvor attraktivt det er å investere og skape arbeidsplasser i Norge.

Skattesystemet spiller en viktig rolle i denne sammenhengen. Skal vi kunne opprettholde et høyt skattenivå, må skattesystemet innrettes slik at det gir minst mulig effektivitetstap. Siden skattereformen i 1992 har skattesystemet bygget på prinsippene om brede skattegrunnlag, lave satser og symmetrisk behandling av utgifter og inntekter. Vi har langt på vei likebehandling av ulike næringer, eierformer, investeringer og kapitalinntekter, noe som sikrer at kapitalen investeres der hvor den kaster mest av seg.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet våren 2016 fikk flertall for de fleste kravene til en bedriftsskattereform som gjør det mer lønnsomt å investere og skape arbeidsplasser i Norge. I skatteforliket ble det blant annet slått fast at selskaps- og personskattesatsen skal reduseres til 23 pst., utbytteskatten skal økes, formuesskatten består, skattefordelen ved å investere i sekundærbolig og næringsseiendom fremfor i bedrift skal fjernes, innstramningen av fradragrett knyttet til selskapers gjeld skal gjelde både for eksterne og interne renter, og det skal innføres en finansskatt fra 2017.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiets målsetting i skattepolitikken ikke er store, generelle skattecutt. Disse medlemmer er uenige i regjeringens prioritering av skattecutt generelt og innretningen spesielt – at de store lettelsene går til dem som har aller mest fra før.

Tiltak mot overskuddsflytting

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at kapitalflukt og overskuddsflytting tapper det norske velferdssamfunnet for betydelige inntekter hvert år, skaper skjeve konkurransevilkår mellom bedrifter og skaper utfordringer for norsk økonomi. Disse medlemmer har aktivt jobbet for å få regjeringen med på å styrke Norges arbeid mot dette, både gjennom forslag om et norsk eierskapsregister, presisering av land-for-land-regelverket, og gjennom punktene 8, 9, 10, 11, 12, 13 og 16 i forliket om bedriftsbeskatningen.

Disse medlemmer forventer at regjeringen hurtig følger opp enighetspunktene fra bedriftsskatteforliket, og hadde forventet en tydeligere omtale av disse punktene i budsjettet for 2017. Regjeringen ser ikke ut til å ta arbeidet mot overskuddsflytting og kapitalflukt tilstrekkelig på alvor. Eierskapsregister ble vedtatt i Stortinget 5. februar 2015, og det er fortsatt uklart når det kan være på plass.

Disse medlemmer mener det er avgjørende at arbeidet med å vurdere hvordan norsk lovverk er rustet mot stadig mer komplekse finansielle instrumenter og selskapsstrukturer, må igangsettes snarest. I tillegg må forskriftene under regnskaps- og verdipapirloven om land-for-land-rapportering endres i tråd med Stortingets vedtak om at de skal hindre skatteflukt og synliggjøre bruk av støttefunksjoner i tredjeland. Disse medlemmer mener at forslaget som regjeringen har ute på høring, har betydelige svakheter i så henseende. Videre forventer disse medlemmer at anmodningsvedtaket i Prop. 120 L (2015–2016) om å inkludere åpen land-for-land-rapportering på betalt inntektsskatt og påløpt inntektsskatt, antall ansatte, akkumulert fortjeneste, resultat før skattekostnad, summen av inntekter fra transak-

sjoner med nærstående/ikke nærstående og bokført egenkapital for alle flernasjonale konsern med samlet konserninntekt på over 6,5 mrd. kroner, følges opp hurtig, slik det er avtalt mellom partiene på Stortinget.

Disse medlemmer forventer at regjeringen snarest setter i gang arbeidet i tråd med enigheten i bedriftsskatteforliket, hvor det heter at det skal opprettes et ekspertutvalg som skal vurdere om det bør gjøres ytterligere begrensninger i skatterådgiveres, herunder advokaters taushetsplikt på skatteområdet.

Disse medlemmer foreslår å styrke Økokrim med 30 mill. kroner og Skatteetaten med 25 mill. kroner til arbeid mot skatteunndragelser og svart arbeid og viser for øvrig til Arbeiderpartiets alternative budsjett.

Regjeringens skatteprofil

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at på fire budsjetter er skattene totalt kuttet med 25 mrd. kroner, mens avgiftene er økt med om lag 3,3 mrd. kroner. De vedtatte skatte-kuttene fordeler seg slik at landets aller rikeste får 656 200 kroner hver, tilsvarende 1 800 kroner dagen, mens de 90 prosentene med lavest formue i snitt får 2 600 kroner hver, tilsvarende 7 kroner dagen. Hovedgrunnen til skjevfordelingen er at regjeringen har prioritert store kutt i formuesskatten. Skatt på arv og formue er kuttet med om lag 7,6 mrd. kroner og kommer nesten utelukkende den rikeste tidelen av befolkningen til gode. Tabell 1 viser hvordan regjeringens vedtatte skatte-kutt fordeler seg på ulike inntektsgrupper. Skatte-kuttene øker desto større inntekter og formue en har, både i kroner og i prosentvis reduksjon.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av regjeringens vedtatte skatte-kutt siden 2013.

Bruttoinntekt	Antall	Gjennomsnittlig endring i skatt i kr	Herav endring i formuesskatt i kr	Gjennomsnittlig endring skatt i pst.
0–149 999 kr	582 000	-600	-200	-0,9
150 000–250 000 kr	573 400	-1 800	-500	-0,9
250 000–350 000 kr	720 400	-2 000	-700	-0,7
350 000–450 000 kr	697 200	-2 600	-800	-0,6
450 000–550 000 kr	583 200	-3 300	-800	-0,7
550 000–650 000 kr	377 000	-4 900	-900	-0,8
650 000–750 000 kr	220 200	-6 100	-1 200	-0,9
750 000–850 000 kr	137 400	-7 000	-1 500	-0,9
850 000–950 000 kr	89 800	-8 000	-1 800	-0,9
950 000–1 mill. kr	33 800	-9 200	-2 200	-0,9
1 mill.kr–2 mill. kr	183 400	-12 500	-3 500	-1

Bruttoinntekt	Antall	Gjennomsnittlig endring i skatt i kr	Herav endring i formuesskatt i kr	Gjennomsnittlig endring skatt i pst.
2 mill.kr–3 mill. kr	18 300	-26 600	-11 300	-1,1
3 mill.kr–4 mill. kr	5 200	-43 500	-24 500	-1,3
4 mill.kr–5 mill. kr	1 800	-66 900	-41 500	-1,5
5 mill.kr–6 mill. kr	1 200	-88 100	-60 900	-1,6
6 mill.kr–7 mill. kr	600	-130 400	-100 900	-2
7 mill.kr–9 mill. kr	600	-130 400	-86 100	-1,7
9 mill. kr og over	900	-337 100	-272 700	-1,7

Dynamiske effekter av skatteutt

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet konstaterer at begrunnelsen for å prioritere kutt i formuesskatt så høyt ikke er faglig forankret. I august 2015 leverte Menon en rapport om kapitalbeskatning og investeringer i norsk næringsliv på bestilling fra regjeringen. Rapporten konkluderer med at kutt i formuesskatten er nesten uten virkning på bedriftenes investeringer. Finansdepartementet skriver i skatteproposisjonen 2015:

«Det er ikke grunnlag for å budsjettere med dynamiske effekter i 2015 av forslagene til skatteendringer.»

I nasjonalbudsjettet 2015 skriver regjeringen:

«Siden kapitalmarkedene i Norge i det store og hele fungerer godt, vil formuesskatten antagelig først og fremst påvirke sparingen.»

Fagfolkene uttaler blant annet:

«De fleste økonomer har ikke tro på at lettelser i formuesskatten gir noen særlig vekst. Det er svært vanskelig å tallfeste effektene av å kutte i formuesskatten, og da sitter man igjen med noen teoretiske resonnementer (professor Jarle Møen, NHH).»

og:

«Det er faktisk vanskelig å komme på skatteutt som er mindre vekstfremmende og mer ulikhetsskapende enn disse (professor Knut Røed, UiO).»

Heller ikke i 2016 har regjeringen vært i stand til å gi et svar på hvilke effekter skatteuttene har på vekst eller sysselsetting, til tross for at statsministeren omtaler formuesskatteutt som tiltak for å skape nye arbeidsplasser.

Siden regjeringen enten ikke har evne eller vilje til å framskaffe bevis for de påståtte effektene av skatteutt, ba Arbeiderpartiet Statistisk sentralbyrå beregne virkningen av ulike innretninger av finanspolitikken. Beregninger viser at skatteutt er et svært kostbart og lite effektivt tiltak for økt sysselsetting:

- For kostnaden av å generere én arbeidsplass gjennom skatteutt, kunne vi fått 15 arbeidsplasser i privat sektor ved heller å prioritere offentlige investeringer.
- Vi kunne fått nær 70 ganger så mange arbeidsplasser dersom vi heller prioriterte kjøp av varer og tjenester som inngår i offentlig produksjon.
- Det «koster» 64,7 mill. kroner det første året å skape én ny arbeidsplass gjennom skatteutt.

Disse medlemmer mener tallene forteller en historie om en feilslått og utdatert politikk fra høyresiden. I tillegg til å være kostbare er skatteuttene svært effektive for økte forskjeller, og tilsvarende ineffektive hvis målet er å skape arbeidsplasser. I en periode hvor det, i motsetning til under forrige regjering, ikke skapes private jobber, kunne riktignere pengebruk bidratt til å holde ledigheten lav.

En mer omfordelende skatteprofil

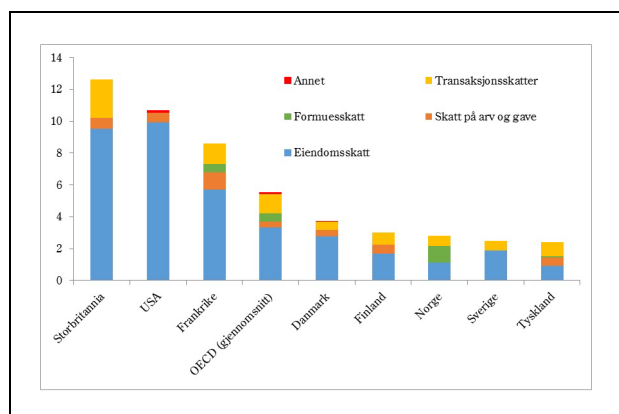
Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet stiller seg bak skatteforliket i Stortinget. Brede forlik er viktige for å skape trygghet og forutsigbarhet for folk og bedrifter. Ingen er tjent med at skattesystemet snus opp ned etter hvert regjeringsskifte, og de ansvarlige partiene på Stortinget har tradisjonelt gått sammen om å finne brede løsninger. Enighet om skattesystem betyr imidlertid ikke enighet om fordelingsprofil og skattenivå. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet har større ambisjoner for fellesskapet enn høyresiden, og en ganske annen tilnærming til bekjempelse av økonomiske forskjeller. For disse medlemmer er det et ufravikelig prinsipp at skattesystemet skal være omfordelende. Det sikrer vi gjennom at de med de høyeste inntektene og formuene betaler noe mer. Enda viktigere enn et omfordelende skattesystem er omfordelingen som skjer gjennom velferdstjenestene. Der regjeringen prioriterer de store pengene til skatteutt – i hovedsak til landets rikeste – velger disse medlemmer å satse på skole, arbeid og helse. Disse medlemmer styrker kommuneøkonomien for å sette kommunene bedre i stand til å løse velferdsopp-

gavene for folk flest. Også det bidrar til å redusere forskjeller.

I budsjettet for 2017 foreslår disse medlemmer en skatteøkning på i underkant av 5,5 mrd. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Økt formuesskatt står for om lag to tredjedeler av provenyet.

Formuesskatt

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at formue skattes lavt i Norge sammenlignet med land som USA, Storbritannia og gjennomsnittet i OECD. Figur 1 viser nivået for ulike formuesobjekter for utvalgte land i 2014. Siden da har regjeringen foretatt ytterligere kutt i formuesskatten.

Figur 1 Inntekter fra ulike skatter på kapitalbeholdning som andel av samlede skatte- og avgiftsinntekter i utvalgte land. Prosent. 2014.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet gjorde betydelige endringer i formuesskatten under regjeringen Stoltenberg II, gjennom en seksdobling av bunnfradraget slik at flere hundre tusen personer ble fritatt fra formuesskatt, og innstramminger i toppen, slik at de med de største formuene måtte betale mer. I disse medlemmers forslag for 2017 foreslås et bunnfradrag på 1,45 mill. kroner i kombinasjon med økt sats. Disse medlemmer foreslår å redusere verdifastsettelsen av aksjer og driftsmidler, samt tilhørende gjeld, til 80 pst., og faser dermed inn enigheten i skatteforliket raskere enn regjeringen. Samtidig foreslår disse medlemmer å øke verdifastsettelsen av sekundærbolig og næringseiendom, med tilhørende gjeld, til 90 pst. Dette innebærer en favorisering av investeringer i aksjer og driftsmidler foran eiendom, og kan bidra til å dempe overinvesteringene i sekundærboliger og dermed dempe prisveksten i boligmarkedet. Primærbolig skal skjermes som i dag.

Tabell 2 Arbeiderpartiets forslag til formuesskattemodell

Kommune

Innslagspunkt	1 450 000 kr
Sats	0,7 pst.

Stat

Innslagspunkt	1 450 000 kr
Sats	0,5 pst.

Verdsetting

Primærbolig	25 pst.
Sekundærbolig og næringseiendom	90 pst.
Aksjer og andre driftsmidler	80 pst.

Trinnskatt

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter forslaget om å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt til 24 pst. for 2017 med sikte på

en reduksjon til 23 pst. i tråd med skatteforliket, og foreslår videre en mer omfordelende trinnskattmodell.

Tabell 3 Arbeiderpartiets forslag til trinnskattmodell

	Innslagspunkt (kr)	Sats
Trinn 1	164 100	0,53 pst.
Trinn 2	230 950	2,41 pst.
Trinn 3	565 400	11,62 pst.
Trinn 4	909 500	16 pst.

Med Arbeiderpartiets forslag vil personer med inntekter inntil 600 000 kroner får litt lavere inntektsskatt, mens personer med inntekter over 1 mill.

kroner får en skatteskjerpelse. Andelen med inntil 600 000 kroner i inntekt utgjør om lag 80 pst. av befolkningen over 17 år.

Tabell 4 Fordelingseffekter av Arbeiderpartiets forslag til skatt på alminnelig inntekt for 2017 sammenlignet med regjeringens forslag.

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser	Antall	Endring i skatt per person i kr.	Endring i skatt i mill. kr.
0–149 999 kr.	575 005	-1	-1
150 000–199 999 kr.	246 639	-26	-6
200 000–249 999 kr.	318 712	-181	-58
250 000–299 999 kr.	351 889	-255	-90
300 000–349 999 kr.	367 940	-263	-97
350 000–399 999 kr.	349 756	-264	-92
400 000–449 999 kr.	344 742	-264	-91
450 000–499 999 kr.	317 284	-266	-84
500 000–599 999 kr.	504 243	-57	-29
600 000–749 999 kr.	409 261	1 104	452
750 000–999 999 kr.	279 320	1 532	428
1 000 000–1 999 999 kr.	199 034	6 220	1 238
2 000 000–2 999 999 kr.	20 160	16 165	326
3 000 000 kr. og over	11 377	28 632	326

Skatteklasse II

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å fjerne skatteklasse II. Skatteklasse II medfører i praksis at ektefellen som har inntekt, får lavere skatt enn andre skattytere fordi den andre ektefellen ikke har inntekt. Ordningen svekker dermed arbeidsinsentivene til mange hjemmeværende fordi skattefordelen forsvinner dersom den hjemmeværende begynner i lønnet arbeid. Blant de aller fleste ekteparene som ligger i klasse II, er det kvinnen som er hjemmeværende. Analyser av effekten av å fjerne skatteklasse II tyder på at yrkesdeltakelsen vil øke.

Fagforeningsfradrag

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å øke fagforeningsfradraget fra dagens 3 850 kroner til 4 200 kroner. Hensikten med ordningen med skattefradrag for fagforeningsmedlemskap er å underbygge de viktige makroøkonomiske og samfunnsmessige konsekvensene som følger av høy grad av koordinering og samordning i arbeidslivet, herunder bidraget til små inntektsforskjeller. Dessverre ser vi en regjering som har redusert verdien av fradraget hvert eneste år siden de tiltrådte. Det vitner om manglende forståelse for verdien av

høy organisasjonsgrad i arbeidsmarkedet som et bærende element i den norske modellen.

Pendlerfradrag

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å gjeninnføre pendlerfradraget etter 2015-regler. I en tid hvor regjeringen oppfordrer arbeidsledige til å flytte på seg for å finne jobb, er det underlig at den samme regjeringen kutter i pendlerfradraget og på den måten påfører pendlere en skatteskjerpelse.

Skattefradrag på sluttvederlag

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å gjeninnføre skattefradraget på sluttvederlag. Sluttvederlag gis til arbeidstakere som ufrivillig må slutte i arbeid på grunn av innskrenkning, nedbemanning, avvikling eller konkurs. Regjeringen fjernet fradraget i 2016 og påførte denne gruppen en skatteskjerpelse på 60 mill. kroner.

Landbruk

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er uheldig at regjeringen, tross lovnader før valget, kommer med stadige skattesjerpelser for landbruket. Disse medlemmer går mot regjeringens forslag om å skattlegge investeringsmidler til landbruket over BU-ordningen da det vil svekke lønnsomheten spesielt i distriktslandbruket. Dette er ikke forenlig med målsettingen om å øke norsk matproduksjon og sikre rekruttering i landbruket. Videre er det uheldig at det legges opp til at aksjeselskap skal kunne benytte seg av jordbruksfradraget, da det på sikt vil kunne føre til store endringer i eierstrukturen i norsk landbruk.

Disse medlemmer ser på jordbruksfradraget som et viktig virkemiddel for å oppnå inntektsmuligheter i næringen, og foreslår en prisjustering av jordbruksfradraget i neste års budsjett. Arbeiderpartiet har vedtatt styrt avvikling av pelsdyrnæringen. I budsjettet foreslår disse medlemmer å unnta inntekter fra pelsdyrhold fra jordbruksfradraget.

Arbeiderpartiets forslag til skatteopplegg for 2017:

	Bokført mill. kroner
Økt formuesskatt	3890
Mer omfordelende trinnskatt	1777
Avskaffe skatteklasse II	233
Gjeninnføre 2015-regler for pendlerfradraget	-310
Øke fagforeningsfradraget til 4200 kroner	-65
Fjerne skatt på sluttvederlag	-48

Grunnrenteskatt vannkraft

I Meld. St. 25 (2015–2016) står det at:

«Det er av stor verdi for kraftsystemet vårt at vannkraften som allerede er bygd ut opprettholdes og videreutvikles. En stor del av norsk vannkraftproduksjon er bygd i årene etter krigen og til slutten på 1980-tallet. Det er derfor et betydelig behov for vedlikehold og reinvesteringer fremover.»

Disse medlemmer mener det er bemerkelsesverdig at regjeringen ikke følger opp utfordringer i stortingsmeldinger de selv har fremmet for Stortinget. Det er påkrevd å bedre insentivene for investeringer i eldre kraftanlegg, slik at man kan opprettholde og videreutvikle den store verdien som ligger i allerede utbygde kraftanlegg. Disse medlemmer foreslår å heve normrenten for beregning av friinntekten i grunnrenteskatten for vannkraftverk til 2,5 pst.

Kalkulasjonsrente

Kommunenenes eiendomsskatteinntekter fra kraftsektoren er blant annet avhengig av hvilken kalkulasjonsrente som benyttes til å beregne vannkraftverkens verdi. En høy kalkulasjonsrente betyr lavere formuesverdi på vannkraftverkene og dermed lavere eiendomsskatt. Kalkulasjonsrenten fastsettes av Finansdepartementet. I statsbudsjettet for 2013 ble det slått fast at regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om fastsetting av kalkulasjonsrenten for årene etter 2013 i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene. Nåværende regjering har ikke gjort noen slike vurderinger i forbindelse med sine budsjettforelegg, og dagens rente på 4,5 pst. fremstår som høy sammenlignet med renteutviklingen for øvrig. Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil be Finansdepartementet om å gjøre en vurdering av kalkulasjonsrenten som forutsatt i statsbudsjettet for 2013. Disse medlemmer ber samtidig om at det vurderes å utvide antall år som danner grunnlag for beregning av vannkraftverkens verdi for å redusere risikoen for store svingninger i eiendomsskattegrunnlaget.

	Bokført mill. kroner
Beholde muligheten til å avskrive BU-midler i landbruket	-12
Ikke åpne for jordbruksfradrag til aksjeselskap	0
Prisjustere jordbruksfradraget	-18
Fjerne jordbruksfradrag for pelsdyrhold	7
Heve normrenten for beregning av friinntekten i grunnrenteskatten for vannkraftverk til 2,5 pst.	0
Sum	5454

Et avgiftsopplegg som reduserer utslipp og trykker norske arbeidsplasser

Disse medlemmer foreslår et avgiftsopplegg som underbygger viktige satsinger på budsjettets utgiftsside, på klima/miljø, arbeidsplasser og folkehelse.

Bilavgifter

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår en omlegging av engangsavgiften som stimulerer til mer klima- og miljøvennlige valg, gjennom å øke CO₂- og NO_x-komponentene. Valg av bil låser oss til teknologi og utslippsnivå i mange år fremover, og det er derfor viktig å gjøre grep som påvirker kjøpsbeslutningen i miljøvennlig retning. Disse medlemmers mål er at nybilsalget i 2025 skal bestå av nullutslippskjøretøy. Det krever kraftige virkemidler i form av en tydelig favorisering av

nullutslippskjøretøy i avgiftssystemet kombinert med en storstilt utbygging av ladeinfrastruktur og hydrogenfyllestasjoner som gjør overgangen mulig.

Disse medlemmer foreslår å øke CO₂-komponenten i engangsavgiften med 120 kroner per gram for alle biler med utslipp over 85 gram. NO_x-komponenten foreslås økt med 10 pst. Med disse endringene følges regjeringen Stoltenberg IIs grønne omlegging av engangsavgiften opp. CO₂-utslippene fra nye biler ble redusert med om lag 30 pst. i perioden 2006–2013. 2025-målet forutsetter fortsatt klare fordeler ved å ha nullutslippsbil foran fossilbiler. Disse medlemmer støtter derfor ikke forslaget om redusert årsavgift for fossilbiler og innføring av halv årsavgift for elbiler. Regjeringen viser at de ikke har noen plan for å nå klimamålene når de gjør det rimeligere å eie forurensende biler og dyrere å eie nullutslippsbiler.

Tabell 5 Arbeiderpartiets forslag til modell for engangsavgift på personbiler mv. Avgiftsgruppe a

Egenvekt kr/kg	Første 200 kg	0
	Neste 1000 kg	27,19
	Neste 200 kg	67,74
	Neste 100 kg	211,7
	Resten	246,22
Motoreffekt kr/kg	Første 70 kW	0
	Neste 30 kW	125,59
	Neste 40 kW	363,67
	Resten	900,01
NO _x -utslipp, kr per mg/km		78,023

 CO₂-utslipp, kr per g/km

Første 85 g/km	0
Neste 15 g/km	1034,7
Neste 30 g/km	1115,49
Neste 70 g/km	2805,98
Resten	3569,8

Netthandel

I budsjettet for 2015 ble grensen for avgiftsfri innførsel av varer hevet fra 200 til 350 kroner. Det vakte sterke reaksjoner i norsk handelsnæring. Grensen innebærer at varesendinger fra utlandet med verdi under 350 kroner er fritatt for merverdiavgift og eventuell toll og særavgifter. Dersom varen selges fra en norsk selger, påløper det på vanlig måte merverdiavgift og eventuelt særavgifter fra første krone. Dette gjelder også ved omsetning fra norske nettbutikker. Grensen på 350 kroner gir derfor en konkurranseulempa for norske bedrifter. Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å fjerne adgangen til avgiftsfri innførsel fra 1. april 2017. Forslaget vil bidra til å sikre norske arbeidsplasser og fjerne et stadig økende skattetap for staten.

Finansdepartementet har ikke sett seg i stand til å beregne provenyeffekten av forslaget fordi forsendelser under 350 kroner ikke registreres. Menon Business Economics la imidlertid frem en rapport i 2014 som beregnet skatteutgiften ved den daværende grensen på 200 kroner. Beregningen ble basert på tilgjengelig e-handelsstatistikk og den internasjonale «totaleffektsmodellen» (ITEM). Anslagene for omfanget av og utvikling i netthandel som Menon kom frem til, har senere blitt bekreftet i en omfattende rapport fra Norges Bank med data basert på faktiske transaksjoner fra SSB. Menon beregnet at 200-kronersgrensen reduserte merverdiinntektene alene med 1,3 mrd. kroner i 2014. I tillegg kom tapte ringvirkningsskatter- og avgifter knyttet til tap av arbeidsplasser og lavere verdiskaping i handelsnæringen, av Menon anslått til å utgjøre om lag 1 mrd. 2014-kroner. Dette er imidlertid svært usikre beregninger som disse medlemmer velger ikke å inkludere i beregningen av provenyeffekt.

Økningen av grensen for avgiftsfri innførsel til 350 kroner, samt generell vekst i netthandel på om lag 15 pst. årlig, gjør at tapet i merverdiinntekter for staten i 2017 antagelig er langt høyere enn 1,3 mrd. kroner. Svakere kronekurs trekker i motsatt retning. Vårt anslag på 1,4 mrd. kroner i årseffekt for 2017 er allikevel konservativt. Med implementering fra 1. april 2017 gir forslaget en anslått merinntekt på 933 mill. kroner.

Disse medlemmer foreslår også at det bevilges 10 mill. kroner til etablering av en elektronisk innbetalingsordning for avgift ved handel i utenlandsk nettbutikk hos Skatteetaten.

Miljøavgifter

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener miljøavgifter er et viktig virkemiddel for å stimulere til en grønn omlegging av økonomien. Avgiftene reduserer etterspørselen etter miljøskadelige produkter, og opprettholder prinsippet om at forurenser skal betale. Gode og treffsikre avgifter gjør at utslipp kuttes der hvor det er mest effektivt. Lønnsomheten i å utvikle og ta i bruk mer miljøvennlig teknologi øker. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at avgiftene virker mest effektivt når de miljøvennlige alternativene faktisk eksisterer.

Effekten av å øke drivstoffavgiftene alene er relativt sett lav. Avgiftene må opp på et svært høyt nivå før de bidrar til å kutte utslipp i et omfang som monner, og i store deler av landet er kollektivtrafikk eller nullutslippsbiler fortsatt ikke et reelt alternativ. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer ingen ytterligere økning av veibruksavgiften på bensin ut over regjeringens forslag, mens vi opprettholder forslaget fra revidert nasjonalbudsjett for dieselavgiften for å redusere forskjellen mellom veibruksavgiften på bensin og diesel.

Disse medlemmer foreslår økninger i en rekke andre næringsrelaterte klimaavgifter, deriblant smøreoljeavgiften. Dette må ses i sammenheng med forslaget om et CO₂-fond for å stimulere til et teknologiskifte i transportnæringen.

Arbeiderpartiets forslag til avgiftsopplegg for 2017:

	Bokført mill. kroner
Fjerne merverdiavgiftsfritaket på netthandel	933
Omlegging av engangsavgiften	1124
Gå imot regjeringens forslag om redusert årsavgift	1220
Fjerne årsavgiften for elbiler	-55
15 øre økning i veibruksavgift på diesel	405
Reversere taxfree-endring fra RNB 2014	155
Halvere tobakskvoten i taxfree-ordningen	325
Øke tobakksavgifter med 5 pst. utover prisjustering	260
Øke avgiften på HFK/PFK til 500 kr/tonn (mot foreslåtte 428 kr)	65
Øke grunnavgiften på mineralolje med 30 øre (til 1,963 kr/l)	320
5 pst. økning i CO ₂ -avgift på mineralske produkter	290
Øke svovelavgiften med 5 øre/l (til 18,6 øre)	5
Økt smøreoljeavgift med 5 pst. utover prisjustering til 2,28 kr/l	5
SUM	5052

2.3.2.5 KRISTELIG FOLKEPARTIS HOVEDMERKNAD

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at dette medlem fremmet forslag om Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett i finansinnstillingen. Forslaget fikk ikke flertall i stortingsbehandlingen, og Kristelig Folkepartis representanter stemte så subsidiært for forslagene som følger av budsjettenigheten mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Derfor fremmer dette medlem i denne innstilling og i Innst. 4 L (2016–2017) i utgangspunktet kun de forslag som følger av budsjettenigheten.

Dette medlem viser til at grønn skattekommisjon definerer et grønt skatteskiye som økte miljøavgifter, vekslet inn i skattelettelse på de mest skadelige skattene for verdiskaping, dvs. selskapskatt og inntektsskatt for personer. Regjeringens forslag innebærer hovedsakelig den ene siden av dette skiftet, dvs. kutt i selskapskatt og inntektsskatt for personer.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti har lagt frem et alternativt statsbudsjett som innebærer både økte miljøavgifter og støtte til regjeringens lettelse i selskapskatt og inntektsskatt. I sum blir det budsjettet dette medlem har foreslått, et reelt grønt skatteskiye, som gir en dobbel gevinst: høyere og grønnere verdiskaping.

Dette medlem godtar imidlertid ikke premisset om at dette må gå helt i null – særlig ikke etter at Kristelig Folkeparti har kuttet skatter for over 20 mrd. kroner så langt i stortingsperioden.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti tar inn litt mer i økte miljøavgifter enn Kristelig Folkeparti deler ut igjen i form av skattelette på selskaps- og inntektsskatt for personer. Det gjør dette medlem for å finansiere fremtidsrettede satsinger på familie, skole og bærekraftig verdiskaping i hele landet, som regjeringen ikke har prioritert sterkt nok.

Dette medlem understreker at norsk økonomi går inn i en krevende periode som følge av lavere oljeinntekter og aldring av befolkningen. Samtidig vokser ulikhetene på grunn av globaliseringen og ny teknologi. Klimautfordringen må løses.

Derfor er det viktigere enn noen gang at vi prioriterer de skatteendringene som gir de største bidragene til verdiskaping og investeringer, som sikrer en god fordelingsprofil og som bidrar til et bedre klima og miljø. Dessuten vil Kristelig Folkeparti ha et skattesystem som støtter opp under viktige mål om et levende sivilsamfunn og en god folkehelse.

Grønt skatteskiye

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i likhet med grønn skattekommisjon (NOU 2015:15 Sett pris på miljøet) legger til grunn at det mest effektive virkemiddelet for å stimulere til grønn omlegging av økonomien er gjennom miljøavgifter. Slike avgifter sikrer at forurensning og negative miljøeffekter prises inn i innsatsfaktorene, produktene eller aktivitetene. Økt pris vil redusere etterspørselen etter miljøskadelige produkter og dermed redusere produksjonen.

Avgifter innebærer at forurenser betaler for skaden. Dette gir incentiver til å redusere utslipp, samtidig som det blir mer lønnsomt å utvikle og ta i bruk ny og mer miljøvennlig teknologi. Sammenliknet med alternative virkemidler har avgifter fordelene av at de gir mest miljø per krone og at de genererer avgiftsinntekter.

Kristelig Folkeparti er opptatt av å ha folk med seg i miljøarbeidet for å beholde folkelig støtte til grønne endringer over tid, og ønsker å ivareta landbruks- og distriktpolitiske målsettinger. Dette medlem foreslår ambisiøse grønne tiltak på en rekke områder, men dette medlem ønsker for eksempel å gå mer skrittvis frem når det gjelder drivstoffavgiftene.

Dette medlem viser til at avgiftene på drivstoff er et område der det blant annet av distriktshensyn er krevende å gjennomføre betydelige økninger, og der fond à la NHOs forslag om CO₂-fond for næringstransport kan være aktuelt. Kristelig Folkeparti vil be regjeringen igangsette en prosess med berørte næringsorganisasjoner om etablering av en miljøavtale med CO₂-fond for næringslivets transporter og komme tilbake til Stortinget med sine vurderinger av mål og innretning i revidert nasjonalbudsjett 2017.

Dette medlem viser til at landbruket er et annet eksempel på et område der vi på grunn av målet om et aktivt landbruk i hele landet heller satser på tilskuddsordninger til grønn omstilling i stedet for avgiftsøkninger.

Når det gjelder bilavgiftene, har Kristelig Folkeparti over lengre tid lagt størst vekt på å gjøre det dyrere å kjøpe nye, forurensende biler og billigere å kjøpe lavutslippsbiler og elbiler. På denne måten kan Kristelig Folkeparti bidra til at vi raskere får en grønnere bilpark med lavere utslipp. Dette gjør dette medlem også i år. Dette medlem foreslår å øke drivstoffavgiftene noe, men den største økningen gjør dette medlem i CO₂- og NO_x-komponenten i engangsavgiften ved kjøp av ny bil. For å favorisere elbilene sterkere viderefører dette medlem dagens nivå på årsavgiften for fossile biler. Av samme grunn ser dette medlem behov for å reversere noe av favoriseringen av hybridbiler som ble innført for et par år siden, fordi mye tyder på at elbilsalget stagnerte til fordel for hybridbiler med større utslipp.

Dette medlem foreslår å øke el-avgiften for å stimulere til energiøkonomisering. Dette medlem øker CO₂-avgiften for innenlandske flyreiser, fordi CO₂-utslipp fra fly gir et sterkere bidrag til klimaoppvarming enn utslipp på bakken. Dette medlem skjerper også miljøavgiftene på klimagasene HFK og PFK.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti følger opp anbefalingen fra grønn skattekommisjon

om å utvide svovelavgiften til å omfatte kull og koks og utslipp fra raffinering. Ikke minst ber dette medlem regjeringen utrede en rekke nye avgifter som Grønn skattekommisjon tok opp i form av en rekke verbalforslag.

I sum foreslår dette medlem et grønt skatte-skifte som gir større utslippsreduksjoner enn regjeringen, samtidig som dette medlem ikke går så langt at dette medlem svekker folks vilje til å gjøre grønne endringer over tid eller at dette medlem går på akkord med andre viktige hensyn til distriktene, primærnæringene eller næringslivet for øvrig.

Lettelser for bedrifter og frivilligheten

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil gjøre det lettere for bedrifter å drive forskningsprosjekter med godkjente forskningsinstitutt, derfor foreslår Kristelig Folkeparti å fjerne maksimal tidsats i Skattefunn-ordningen.

Kristelig Folkeparti er opptatt av å styrke frivilligheten og la organisasjonene få beholde mer av egne midler. Dette medlem foreslår å øke gavefradraget, og å øke grensene for når organisasjonene må betale arbeidsgiveravgift.

Bedre sosial profil

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti foreslår en mer omfordelende trinnsatt for personer. Dessuten har vi sett at uføreforhøringen har gitt negative utslag for mange uføre på kort tid. Derfor foreslår dette medlem i dette budsjettet å utvide overgangsperioden for reformen til 2021, slik at uføre som mottar barnetillegg og uføre med gjeld sitter igjen med mer de neste fem årene enn med dagens ordning. For 2017 betyr dette en skattelette for uføre med gjeld på til sammen 40 mill. kroner, mens kuttet i barnetillegget på utgiftssiden av budsjettet blir redusert med til sammen 2 mill. kroner.

Viktige endringer for landbruk og distrikt

Dette medlem understreker at Kristelig Folkeparti er opptatt av å stimulere investeringer i landbruket og distriktene. Derfor vil dette medlem opprettholde skattefritaket for investeringstilskudd i distriktene. Dessuten styrker dette medlem pendlerskatten i lys av økningene i drivstoffavgiftene. Kristelig Folkeparti kan heller ikke godta at jordbruksfradraget åpnes for aksjeselskap, med bakgrunn i erfaring fra andre land.

Formuesskatt

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ser det som en viktig seier at det i regjeringens forslag ligger en reduksjon i formuesskatten på arbeidende kapital. Mange har sagt at en slik reduksjon

ikke var mulig, men det var ikke riktig. Dette gir en viktig og målrettet reduksjon i formuesskatten for næringsdrivende, som kan bety mye spesielt for mindre bedrifter i distriktene. Dette medlem foreslår dessuten økt formuesskatt på sekundærboliger for å gjøre det mindre lønnsomt å spekulere i bolig og dempe presset i boligmarkedet.

Finansskatt

Dette medlem viser til at finanssektoren i dag har unntak for merverdiavgift for de fleste finansielle tjenester, i motsetning til næringslivet for øvrig. Dette medlem mener at finansiell sektor bør beskattes som andre næringer. Unntaket for merverdiavgift for finansielle tjenester bidrar til en uheldig vridning av produksjon og forbruk mot disse tjenestene og bort fra andre, relativt sett dyrere, avgiftsbelagte varer og tjenester.

Dette medlem peker imidlertid på at det å innføre merverdiavgift for finansielle tjenester er komplisert, og at regjeringen inntil videre har foreslått en ekstra skatt på arbeidsgiveravgift og overskudd. Førstnevnte kan gi uheldige utslag for sysselsettingen i banksektoren, kanskje særlig for sparebanker rundt om i landet. Derfor vil Kristelig Folkeparti be regjeringen om å legge rette for at hele finansskatten ilegges overskudd, utformet som en terminskatt der innbetaling skjer i inntektsåret.

350-kronersgrensen for avgiftsfri import

Dette medlem viser til at varesendinger fra utlandet med verdi under 350 kroner er fritatt for merverdiavgift og eventuell toll og særavgifter. Der som varen selges fra norsk selger, påløper det på vanlig måte merverdiavgift og eventuelt særavgifter fra

første krone. Dette gjelder også ved omsetning fra norske nettbutikker. Grensen på 350 kroner gir derfor en konkurranseulempe for norske næringsdrivende.

Kristelig Folkeparti har kommet til at vi ikke lenger kan ha et slikt avgiftsfritak – særlig ikke i en tid da vi mer enn noen gang trenger arbeidsplasser for unge uten høyere utdanning, slik norsk handelsnæring kan tilby.

Folkehelse

Dette medlem understreker at samfunnets kostnad ved bruk av alkohol og tobakk bedre bør gjenspeiles i prisene på produktene. Derfor foreslår dette medlem å øke avgiftene med 5 pst. for alkohol og 10 pst. for tobakk. Dette medlem foreslår å reversere endringen i taxfree-kvoten om å veksle inn tobakk i alkohol, som i praksis har medført et betydelig økt taxfree-salg av alkohol på bekostning av Vinmonopolet.

Samlede skatte- og avgiftsendringer

Dette medlem viser til at endringene gir en netto skatteøkning sammenliknet med regjeringens forslag på 8,5 mrd. kroner bokført og 9,3 mrd. kroner påløpt. Dette gir handlingsrom for å løfte skole og familie i større grad enn regjeringen, samtidig som det gir oss en mulighet til å begrense oljepengebruken sammenliknet med regjeringens forslag med om lag 200 mill. kroner.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett 2017, der det foreslås følgende skatte- og avgiftsendringer (beløp er angitt som endring i forhold til regjeringens forslag):

Beskrivelse	Bokført (mill.kr)	Påløpt (mill.kr)
Skatte- og avgiftslettelser		
Utvide overgangsperioden i uførereformen for uføre med barn og gjeld til 2021, slik at disse får høyere utbetalinger de neste fem årene.	-40,0	-50,0
Skattefunn: Fjerne maksimal timesats	0,0	-350,0
Økt skattefradragbeløp ved gaver til frivillige organisasjoner til 30 000 kr for privatpersoner og 100 000 kr for bedrifter	-17,0	-50,0
Opprettholde skattefritak for investerings-tilskudd i distriktene under LMD	-8,0	-8,0
Opprettholde skattefritak for investerings-tilskudd i distriktene under KMD	-4,0	-4,0

Beskrivelse	Bokført (mill.kr)	Påløpt (mill.kr)
Bedret reisefradrag	-180,0	-220,0
Øke grensen for når frivillige org. må betale arb.giveravgift til 60 000 per ansatt / 600 000 per org.	-8,0	-10,0
Sum skatte- og avgiftslettelser	-257,0	-692,0
Skatte- og avgiftsøkninger		
Mer omfordelende trinnsatt	1180,0	1480,0
Formuesskatt: Nominell videreføring av bunnfradrag og økt verdsetting av sekundærbolig til 90 pst. av markedsverdi	490,0	610,0
Videreføre dagens avskrivningssatser for saldogruppe C (lastebiler, vogntog og busser)	70,0	300,0
Ikke åpne for jordbruksfradrag for aksjeselskap	0,0	10,0
Fjerne adgangen til avgiftsfri innførsel av varer med verdi under 350 kr fra 1. april 2017	930,0	1030,0
Reversere muligheten til å gjøre om tobakk til alkohol i taxfree-kvoten; økte alkoholavgifter 5 pst.	530,0	585,0
Økt tobakksavgift 10 pst.	500,0	550,0
Engangsavgift: Redusert øvre innslagspunkt i CO ₂ -komponenten til 75 g/km; dobling NO _x -komponenten	1150,0	1250,0
Engangsavgift: Regjeringens kutt i effekt-komponenten halveres	350,0	380,0
Reversere endringen i vekt-komponenten i engangsavgiften for plug-in hybrider i statsbudsjettet 2015 (gjøre elbiler mer attraktive)	460,0	500,0
Videreføre dagens nivå for årsavgiften (gjøre elbiler mer attraktive)	1220,0	1220,0
Gjeninnføre båtmotoravgiften	170,0	190,0
Oppheve avgiftsfritak for diesel til båtmotorer	34,0	37,0
Økt veibruksavgift autodiesel 20 øre	550,0	580,0
Økt veibruksavgift bensin 15 øre	120,0	130,0
Økt el-avgift 1 øre	460,0	615,0
Økt CO ₂ -avgift innenlandske flyreiser 1 kr	360,0	390,0
Svovellavgiften utvides til å omfatte kull og koks og utslipp fra raffinering fra 1. april 2017	35,0	40,0

Beskrivelse	Bokført (mill.kr)	Påløpt (mill.kr)
Økt miljøavgift på klimagassene HFK og PFK med 100 kr/tonn CO ₂ -ekvivalenter	95,0	105,0
Øke NO _x -avgiften med 1,5 kr/kg	2,0	3,0
Sum skatte- og avgiftsskjerpelser	8706,0	10005,0
Sum skatt/avgift	8449,0	9313,0

2.3.2.6 SENTERPARTIETS HOVEDMERKNAD

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2017.

Et balansert skattesystem

Komiteens medlem fra Senterpartiet fremholder at et viktig mål med skattepolitikken er å finansiere velferdsstaten og videreutvikle sterke samfunnsinstitusjoner som gir enkeltmennesket trygghet og muligheter til selvtillit og til å skape gode liv. Samtidig er det viktig å finne riktig balanse mellom behovet for fellesskapsløsninger og hensynet til å unngå unødvendig byråkrati og skattebyrder for enkeltmennesker og bedrifter.

Stabilt og langsiktig

Komiteens medlem fra Senterpartiet påpeker at stabilitet og langsiktighet kanskje er den kvaliteten ved et skattesystem som er viktigst for at enkeltmennesker og bedrifter skal ha mulighet til å planlegge og utvikle sine liv og sin virksomhet på en mest mulig hensiktsmessig måte. Dette medlem viser til at Senterpartiet legger vekt på gode og trygge rammebetingelser for næringsliv og privatpersoner i skattepolitikken. Partiet ønsker å bruke finanspolitikken for å sikre stabil økonomisk utvikling, høy sysselsetting, bærekraftig ressursutnyttelse og gode og stabile vilkår for næringslivet på tvers av konjunkturrene. Skatte- og avgiftspolitikken bør derimot i størst mulig grad ligge fast og være forutsigbar over tid.

Dette medlem mener man skal bruke ekstra statlige midler i nedgangskonjunkturer, men er skeptisk til at regjeringen i for liten grad målretter pengebruken mot effektive tiltak i de områdene som i dag er berørt av krisen i oljebransjen. Dette medlem viser i denne sammenheng til at det i Senterpartiets alternative statsbudsjett foreslås en ekstra sysselsettingspakke med over 4 mrd. kroner i arbeidsplasskapende tiltak og 3 mrd. kroner i arbeidsplasskapende skattelettelser. Senterpartiets politikk vil etter dette medlems mening sikre høy sysselsetting over tid

og redusere sjansen for langvarig ledighet for enkeltindividet, samtidig som den også minsker risikoen for næringslivet.

Enklere og mindre byråkratisk

Komiteens medlem fra Senterpartiet påpeker at dagens skatte- og avgiftssystem er komplisert og vanskelig å trenge inn i både for personer og virksomheter. Dette medlem mener enkelhet og forståelighet er en kvalitet i seg selv for et skattesystem. Det er et demokratisk poeng at skatte- og avgiftssystemet skal være gjennomskiktig og forståelig for folk flest. Dette medlem viser til at Senterpartiet vil jobbe systematisk for at skattesystemet skal bli enklere. De siste års utvikling mot mer digitaliserte og brukervennlige tjenester, for eksempel gjennom forhåndsutfylling av selvangivelsen og nye leveringsmuligheter, er en utvikling dette medlem ønsker velkommen. Dette medlem presiserer at han ønsker at forenklingen i rapporteringssystemene skal fortsette. Samtidig er det viktig at brukerne fortsatt får sørvis og veiledning fra Skatteetaten i sine nærmiljø. Særlig for mindre virksomheter er det uheldig når avstanden til skattekontoret og den ekspertisen som finnes der, øker. Dette medlem går derfor imot regjeringens planlagte nedleggelse av halvparten av landets skattekontorer. Dette medlem mener at mulighetene digitaliseringen gir, bør brukes til å gi folk bedre tjenester – ikke lengre reisevei. Opprettholdelsen av skattekontorene kan skje uten at dette innebærer høyere kostnader for skattebetalerne. Dette medlem påpeker at Senterpartiets løsning sikrer bedre tjenester til samme kostnad som regjeringens.

Dette medlem viser til Senterpartiets forslag nr. 22 i Innst. 2 S (2016–2017) om å stanse den planlagte nedleggelsen av halvparten av landets skattekontorer.

Næringsvennlig og innovasjonsfremmende

Komiteens medlem fra Senterpartiet minner om at navet i den norske økonomien er tuse-

ner av små og mellomstore bedrifter (SMB) som finnes over hele landet. 90 pst. av norske virksomheter har færre enn ti ansatte. De utgjør grunnfjellet i næringslivet og sørger for arbeidsplasser til tusenvis av nordmenn i hele landet. Store ideer begynner gjerne i det små, og det er også i de små bedriftene potensialet for innovasjon og nyskaping er størst.

Dette medlem viser til at Senterpartiet gjennom sitt alternative budsjett ønsker å tilrettelegge for en rik, mangfoldig og vekstkraftig SMB-sektor i fremtiden. Dette er ikke bare mulig, men helt nødvendig for at Norge skal klare å gjennomføre den omstillingen som må komme når olje- og gassproduksjonen reduseres i tiårene som kommer.

Dette medlem fremholder at Senterpartiet vil tilrettelegge for fremtidens næringsliv ved å gjøre det enklere å starte og drive sin egen bedrift. Nedturen i petroleumsbransjen har medført en betydelig økning i bedriftsetableringer, blant annet i Rogaland. Men potensialet for nyetableringer er stort. Dessverre vegrer mange seg for å starte for seg selv, blant annet fordi man opplever det som komplisert og risikabelt å etablere en bedrift. I Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2017 reduseres usikkerheten ved bedriftsetablering ved betydelig å forbedre pensjonsordningen for selvstendig næringsdrivende.

Dette medlem viser til at Senterpartiet også foreslår å droppe den ekstra arbeidsgiveravgiften for finansnæringen som regjeringen ønsker å innføre. Dette grepet vil sikre tusener av SMB-bedrifter fortsatt tilgang til finansiering og rådgivning fra sin lokalbank. Forskning viser at tilgangen på lån og rådgivning fra lokale banker er avgjørende for fremveksten av oppstartsbedrifter og de arbeidsplassene disse skaper.

Dette medlem er også glad for at Senterpartiet i sitt alternative budsjett prioriterer å videreføre de viktige startavskrivningene, som regjeringen nå foreslår å avvikle. Dette medlem minner om at Senterpartiet også forbedrer andre avskrivningsordninger. Dette er viktige grep for å sikre fortsatt høyt investeringsnivå i norsk næringsliv og for å øke produktiviteten, særlig i mindre bedrifter.

Dette medlem påpeker ellers at partiet foreslår å redusere trygdeavgiften for selvstendig næringsdrivende, øke jordbruks-, fisker- og sjømannsfradragene og redusere verdsettingen av driftsmidler til 80 pst. i formuesskatten. For å sikre likeverdige og rettfærdige konkurransevilkår for gründere og arbeidstakere innen handelsnæringen foreslår Senterpartiet dessuten å fjerne det særlige fritaket for merverdiavgift som utenlandske bedrifter i dag får på fjernsalg av varer med verdi under 350 kroner. Dette vil skape tusenvis av arbeidsplasser i Norge og innebære økte inntekter for norske bedrifter og arbeidstakere og det norske fellesskapet.

Dette medlem gjør oppmerksom på at Senterpartiet i sitt alternative budsjett reduserer oljepengebruken med over 2 mrd. kroner for å sikre konkurransevnen til eksportindustrien.

Dette medlem minner om at Senterpartiet i Innst. 2 S (2016–2017) foreslår å innføre SMB-rabatt i kapitaldekningskravene (forslag nr. 23), utrede hvordan anbudskriterier kan øke det offentliges innkjøp av varer og tjenester produsert i Norge (forslag nr. 24), og utrede hvordan myndighetene kan legge til rette for innovasjon og vekst i SMB-sektoren (forslag nr. 25).

Skattelettelser til folk flest

Komiteens medlem fra Senterpartiet påpeker at Senterpartiet ønsker at folk flest skal få ta del i gevinstene av den effektiviseringen som digitalisering og ny teknologi innebærer for offentlig sektor og samfunnet generelt. Vi vet at forskjellene mellom fattig og rik øker, også i Norge, blant annet som følge av økt automatisering og høy innvandring. Dette medlem mener dette primært kan løses gjennom en aktiv og fremtidsrettet arbeidslivs- og næringspolitikk og en restriktiv innvandringspolitikk, men mener også at skattesystemet kan ha en viktig omfordelende effekt. I Senterpartiets alternative statsbudsjett reduseres skatten for alle som tjener mindre enn rundt 750 000 kroner (se tabell 1 under). De som har høy formue og god inntekt, må derimot bidra noe mer. Det mener dette medlem er rimelig og nødvendig for at fellesskapet og velferdsstaten skal være i stand til å løse viktige fellesoppgaver også i fremtiden.

Dette medlem minner om at velferdsstaten står overfor en rekke utfordringer. Regjeringens solidariske arbeidslivspolitikk og manglende vilje til å motvirke sosial dumping som blant annet presses frem gjennom EØS-regelverket, gjør at fagforeninger er viktigere enn noensinne for å sikre norske arbeidstakere gode arbeidsvilkår. Dette medlem viser til at Senterpartiet på denne bakgrunn hever fagforeningsfradraget til 4 500 kroner i sitt alternative budsjett. Samtidig presser økte boligpriser i sentrale områder unge familier til å bli pendlere. Pendlerne har fått massive skatteskjerpelser i denne regjeringsperioden. Dette medlem er glad for at Senterpartiet foreslår å reversere dette gjennom å styrke pendlerfradraget med mer enn en halv mrd. kroner i årets budsjett. Dette vil særlig komme lavtlønte til gode.

Tabell 1. Gjennomsnittlig endring i skatt for alle personer 17 år og eldre med Senterpartiets alternative budsjett sammenlignet med regjeringens budsjettforslag for 2017 (Prop. 1 LS (2016–2017) med tillegg

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser, referanse	Antall	Brutto- inntekt inkl. skattefrie	Skatt	Endr. i skatt	Skatt	Endr. i skatt	Endr. i formues- skatt	Endr. i skatt u/ formues- skatt
		Per pers. i kr	Mill. kr	Mill. kr	Per pers. i kr	Per pers. i kr	Per pers. i kr	Per pers. i kr
149 999 kr og under	575 005	63 878	1771	62	3080	109	153	-44
150 000–199 999 kr	246 639	177 901	2861	-14	11 599	-55	131	-186
200 000–249 999 kr	318 712	225 288	7272	-51	22 818	-159	83	-242
250 000–299 999 kr	351 889	275 647	14 362	-88	40 813	-251	68	-319
300 000–349 999 kr	367 940	324 798	21 504	-114	58 445	-309	104	-413
350 000–399 999 kr	349 756	375 072	26 652	-155	76 201	-444	128	-572
400 000–449 999 kr	344 742	424 783	32 147	-210	93 250	-610	160	-770
450 000–499 999 kr	317 284	474 665	34 821	-252	109 746	-793	143	-936
500 000–599 999 kr	504 243	546 813	67 379	-431	133 625	-856	234	-1090
600 000–749 999 kr	409 261	665 313	73 207	42	178 877	103	439	-336
750 000–999 999 kr	279 320	854 042	71 911	811	257 449	2902	1006	1896
1 000 000–1 999 999 kr	199 034	1 285 959	88 609	2009	445 192	10 095	3027	7068
2 000 000–2 999 999 kr	20 160	2 381 682	18 438	670	914 604	33 249	13 056	20 193
3 000 000 kr og over	11 377	5 726 071	24 835	1446	2 182 980	127 102	69 549	57 553

Kilde: SSB.

Grønne grep som virker

Komiteens medlem fra Senterpartiet påpeker at regjeringen pålegger vanlige folk avgifter for å finansiere skattelettelser til de aller rikeste. Mange av avgiftene presenteres som såkalte «grønne avgifter», men uten at de har dokumentert effekt hverken på miljø eller klima. Dette medlem går imot avgifter som straffer folk for å ha dårlig råd eller for å bo der de bor.

Dette medlem erkjenner at det er flertall for en flypassasjeravgift. Dette medlem er imot avgiften slik den nå er utformet. Den er belastende for flynæringen, rammer marginale ruter, har medført nedleggelse av Rygge, rammer distriktene og har liten eller ingen miljøeffekt.

Dette medlem mener at en avgift må utformes på en måte som belønner fly med lave utslipp, sørger for fullest mulige fly på de store flyrutene i Norge og ikke rammer distriktsrutene. Det må også tas hensyn til at ruter ut av EØS ikke er underlagt kvotesystem. Dette medlem minner om at Senterpartiet i sitt alternative budsjett reduserer avgiften med 300 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem minner også om at Senterpartiet i Innst. 2 S (2016–2017) gjennom forslag nr. 26 ber regjeringen utrede en ny modell for flypassasjeravgift som gir miljøeffekt og som ikke rammer flytilbudet i distriktene.

Dette medlem mener økningene i bensin- og diesellavgiftene som regjeringen foreslår, er skade-

lige for næringslivet og urettferdige for folk som ikke har mulighet til å ta tog eller buss. Man får ikke grønt skifte av rød bunnlinje, og avstanden til nærbutikken blir ikke mindre av at man må betale mer for å komme dit. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett holder avgiftene på dagens nivå. I stedet for pisk, som regjeringen hittil har brukt nesten tre ganger så ofte som gulrot, ønsker Senterpartiet å gi positive insentiver til å velge grønnere. Partiet ønsker å tilrettelegge for bruk av kollektive transportmidler for folk flest ved å satse på en stortilt utbygging av pendlerparkering ved kollektiv-

knutepunkter og å gjeninnføre øremerkede midler til kollektivtransport i distriktene.

Dette medlem påpeker at Senterpartiet i sitt alternative budsjett tar et langt steg mot et grønnere Norge med små forskjeller, mangfoldige tjenester nær folk og et sterkt og vekstkraftig næringsliv.

Hovedformål i skatte- og avgiftsopplegget for 2017

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til tabell 2, som grupperer Senterpartiets skatte- og avgiftsendringer for 2017 etter fem hovedformål.

Tabell 2. Skatte- og avgiftsendringer i Senterpartiets alternative budsjett fordelt på hovedformål.

Tiltak	Mill. kroner
Investerings- eller innovasjonsfremmende skattelettelser	
Redusere verdsettingen av driftsmidler og tilordnet gjeld til 80 pst. i formuesskatten	-35
Opprettholde ordningen med startavskrivninger i saldogruppe D	-300
Øke avskrivningssatsen i saldogruppe C til 25 pst. (lasteb., vogntog, varebiler og busser)	-30
Øke maksimal avskrivningssats for saldogruppe E, skip mv., fra 14 til 20 pst.	-40
Øke avskrivningssatsen for maskiner med 10 pst. for investeringer med miljøeffekt	-100
Beholde skattefritak for investeringstilskudd i distriktene under KMD	-4
Beholde skattefritak for investeringstilskudd i distriktene under LMD	-8
Heve maksimalt sparebeløp i tjenestepensjon for enkeltpersonforetak til seks prosent	-150
Fjerne økt arbeidsgiveravgift for finansnæringen	-1780
Avvikle moms på smalere magasiner og enkeltartikler digitalt	-5
Reversere økning i veibruksavgift bensin	-120
Reversere økning i veibruksavgift autodiesel	-960
Redusert sats for elavgift ved lading av alle skip i næringsvirksomhet	-2
Etablere CO ₂ -fond for næringslivets transport	-1000
Omlagging av flypassasjeravgift til en reell miljøavgift	-300
Trygdeavgiften (høy sats) reduseres fra 11,4 til 11 pst.	-280
Skatte- og avgiftsendringer som sikrer bedre konkurransevilkår for norske bedrifter og arbeidstakere	
Rentebegrensingsregelen – inkludere eksterne renter	3000
Gjeninnføre tollsatser på jordbruksområdet som ble fjernet i 2015	15
Fjerne 350 kr-grense netthandel fra 1. april	1736
Reversere tax free-endringer som ble vedtatt i RNB 2014	155
Halvere tax free for tobakksvarer (økte momsinntekter)	100
Halvere tax free på tobakksvarer (økte særavgiftsinntekter)	225
Øke fradraget for fagforeningskontingent til 4500 kr	-140
Fjerne standardfradraget for utenlandske arbeidstakere	110
Skatte- og avgiftsendringer som omfordeler til folk flest	
Redusere bunnfradraget i reisefradraget til 15 000 kr og øke km-satsen til 1,60 kr	-550
Øke fradraget for fagforeningskontingent til 4500 kr	-140

Tiltak	Mill. kroner
Øke særskilt fradrag for Finnmark og Nord-Troms til 16 000 kr	-5
Foreldrefradrag for alle barn settes til 25 000 kr	-130
Øke jordbruksfradraget. Min.sats 80 000 kr. Sats 50 pst. Maks.sats 180 000 kr	-90
Øke sjømannsfradraget til 85 000 kr	-15
Øke fiskerfradraget til 155 000 kr	-5
Reversere økning i veibruksavgift bensin	-120
Reversere økning i veibruksavgift autodiesel	-960
Omlegging av flypassasjeravgift til en reell miljøavgift	-300
Trygdeavgiften (mellomsats) reduseres fra 8,2 til 8 pst.	-2310
Trygdeavgiften (høy sats) reduseres fra 11,4 til 11 pst.	-280
Avvikle skattefradrag for å kjøpe aksjer i egen bedrift til underpris	20
Bunnfradraget i formuesskatten økes til 1,7 mill. kr. Satsen økes til 1,1 pst.	2160
Øke oppjusteringsfaktoren for utbytte mv. til 1,3	640
Ikke innføre jordbruksfradrag for selskap	0
Øke den særskilte selskapsskatten for finansnæringen fra 1 pst. til 5 pst. (terminskatt)	1920
Øke trinn 1 i trinnskatten fra 0,93 til 1 pst. (+0,07 %)	130
Øke trinn 2 i trinnskatten fra 2,41 til 2,5 pst. (+0,09 %)	500
Øke trinn 3 i trinnskatten fra 11,52 til 13 pst. (+1,48 %)	2000
Øke trinn 4 i trinnskatten fra 14,52 til 16 pst. (+1,48 %)	1090
Helsefremmende avgiftsendringer	
Øke avgiftene på brennevin med 15 pst.	135
Øke avgiftene på annet alkoholholdig drikke enn brennevin med 5 pst.	320
Øke tobakksavgiftene med 5 pst.	260
Miljøfremmende skatte- og avgiftsendringer	
Redusere grunnrenteskatten på vannkraft til 33,0 pst.	0
Heve normrenten for beregning av friinntekt for vannkraftverk med 0,5 pst.	0
Opprettholde ordningen med startavskrivninger i saldogruppe D	-300
Øke avskrivningssatsen i saldogruppe C til 25 pst. (lasteb., vogntog, varebiler og busser)	-30
Øke maksimal avskrivningssats for saldogruppe E, skip mv., fra 14 til 20 pst.	-40
Øke avskrivningssatsen for maskiner med 10 pst. for investeringer med miljøeffekt	-100
Avvikle moms på smalere magasiner og enkeltartikler digitalt	-5
Frita kjøretøy som kan bruke biogass, fra engangsavgift	-1
Fjerne veibruksavgift på LPG og naturgass	-1
Redusert sats for elavgift ved lading av alle skip i næringsvirksomhet	-2
Etablere CO ₂ -fond for næringslivets transport	-1000
Grunnavgiften på drikkevareemballasje endres til en insentivavgift	0
Omlegging av flypassasjeravgift til en reell miljøavgift	-300
Øke NO _x -satsen i engangsavgiften med 25 pst.	80
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybrider til fem prosent	55
Reversere endring i årsavgift (for å gjøre elbiler mer attraktive)	1220
CO ₂ -avgift for mineralolje (0,27 kr/liter) for fly, skip m.m. i utenriksfart	296
Avgift på HFK og PFK økes med 100 kr/tonn CO ₂ -ekvivalenter	110

Dette medlem viser til omtale av de enkelte forslagene under sine respektive kapitler i øvrige deler av denne innstillingen. For øvrig henvises det til Senterpartiets merknader i Innst. 2 S (2016–2017), Innst. 4 L (2016–2017) og i faginnstillingene, inkludert Innst. 5 S (2016–2017).

2.3.2.7 VENSTRES HOVEDMERKNAD

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstres overordnede mål i skattepolitikken er et grønt skatteskifte, hvor skattesystemet brukes aktivt til å stimulere til arbeid og arbeidsplasser, utvikling, investering og eierskap i norske bedrifter og til å premiere miljøvennlig adferd. Konkret betyr det lavere skatt på arbeid, eierskap og bedrifter, skattestimuli for å gjøre miljøvennlige valg og økte miljøavgifter. Skatter og avgifter er et viktig politisk virkemiddel for å styre adferd, som etter dette medlems syn i all for liten grad har blitt brukt de siste årene.

Dette medlems hovedprioriteringer i skatteopplegget for 2017 er et grønt skatteskifte og at skattesystemet aktivt brukes til å stimulere til arbeid og arbeidsplasser, utvikling, investering og eierskap i norske bedrifter. Samlet foreslår dette medlem et skatte- og avgiftsopplegg som innebærer en netto skatteskjerpelse på om lag 950 mill. kroner bokført og en skattelettelse på 2,5 mrd. kroner påløpt i forhold til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017. Forskjellen mellom bokført og påløpt kommer som følge av at en rekke av forslagene til lettelse for næringslivet først får full effekt i 2018 som følge av at skatteinnbetalingen fra næringslivet skjer etter-skuddsvis. Samlet vil det allikevel være en netto bokført skattelettelse i forhold til 2016 på om lag 1,5 mrd. kroner.

Grønt skatteskifte

Dette medlems overordnede mål i skattepolitikken er et grønt skatteskifte, hvor skattesystemet brukes aktivt til å stimulere arbeid og arbeidsplasser, utvikling, investering og eierskap i norske bedrifter og til å premiere miljøvennlig adferd. Konkret betyr det lavere skatt på arbeid, eierskap og bedrifter, skattestimuli for å gjøre miljøvennlige valg og økte miljøavgifter. Eller for å bruke ekspertutvalget for grønn konkurransekrafts formuleringer: «Det vi vil ha mindre av, skal skattes mer. Det vi vil ha mer av, skal skattes mindre.»

Det er ingen tvil om at skatter og avgifter er et viktig politisk virkemiddel for å styre adferd. Også i klimapolitikken. Det slår regjeringen selv fast. En rekke steder i ulike dokumenter knyttet til statsbudsjettet for 2017 slår nettopp regjeringen fast at det viktigste virkemiddelet i klimapolitikken er avgifter.

Dette medlem viser til at det etter forslag fra Venstre ble det i 2014 satt ned en ny Grønn skattekommisjon. Kommisjonen la fram sine anbefalinger i desember 2015 og regjeringen har gjentatte ganger vist til dette arbeidet som påskudd for ikke å gjøre noe mer aktivt for å vri skattepolitikken i grønnere retning. Det er med stor undring dette medlem kan konstatere at regjeringen ikke ønsker å følge opp anbefalingene fra grønn skattekommisjon med en egen sak til Stortinget, men avspiser hele utredningen med to siders uforpliktende kommentarer i statsbudsjettokumentene for 2017.

For dette medlem handler et grønt skatteskifte både om å gi skatte- og avgiftslettelse for å belønne miljøvennlig valg og det handler om skatte- og avgiftsskjerpelse for å sette en pris på utslipp og følge prinsippet som «alle» er enige om, nemlig at forurenseren skal betale.

Konkret foreslår dette medlem følgende endringer i et grønt skatteskifte:

Grønt skatteskifte	Bokført (mill. kr)	Påløpt (mill. kr)
Innføre et nytt miljøfradrag etter canadisk modell på 5 000 kr for alle personlige skattytere (arbeidstakere og pensjonister)	-3375,0	-4225,0
Endre reisefradraget slik at bunnbeløpet opprettholdes på 22 000 kr ved bruk av bil, men reduseres til 15 000 ved bruk av kollektivtransport	-100,0	-120,0
Skattefradrag, energieffektiviseringstiltak i egen bolig, inntil 50 000 kr per bolig.	-260,0	-350,0
Skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort (kollektivtransport)	-2000,0	-2500,0
Økte avskrivningssatser saldogruppe C til 25 pst.		
Saldogruppe C gjelder lastebiler, vogntog, varebiler, busser mv.	-30,0	-130,0
Øke avskrivningssatsen for maskiner med 5 pst. under forutsetning av at investeringen har påvist miljøeffekt og medfører økt energieffektivisering	-50,0	-100,0
Gå mot regjeringens forslag om å øke grunnrenteskatten med 1,3 prosentenheter for vannkraftproduksjon	0,0	-125,0

	Bokført (mill. kr)	Påløpt (mill. kr)
Grønt skatteskifte		
Ekstra jordbruksfradrag på 20 000 kr for bønder som driver eller legger om til økologisk produksjon	-1,5	-1,5
Skattefunn: Ekstra kriterium for fradrag for FoU knyttet til klima, miljø og energi-effektivisering på hhv. 2 mill. kr for bedriftsintern støtte og 4 mill. kr for bedrifts-ekstern støtte	0,0	-3,0
Innføre nullsats på moms for reiser med kollektivtransport (unntatt flyreiser)	-750,0	-800,0
Fjerne årsavgiften for elbiler (og dermed også gå mot regjeringens forslag om opptrapping de neste årene)	-55,0	-55,0
Innføre fritak for omregistreringsavgift for elbiler	-40,0	-55,0
Innføre en flat omregistreringsavgift på alle personbiler på 1 500 kr	-700,0	-700,0
Innføre fritak for elavgift for elektrisitet brukt som drivstoff i ferger, skip, lastebiler, busser og landstrøm (for båter)	-1,0	-1,0
Innføre fritak for elavgift for ladestasjoner til elbiler	-40,0	-55,0
Sum reduserte grønne skatter og avgifter	-7402,5	-9220,5
Gå mot regjeringens forslag om å øke satsene i reisefradraget	60,0	75,0
Øke CO ₂ -komponenten med 25 pst. for biler med utslipp over 200 g/km	150,0	150,0
Senke nedre knekkpunkt i CO ₂ -komponenten i engangsavgiften fra 85 til 70 g/km	1200,0	1330,0
Heve CO ₂ -komponenten i engangsavgiften for avgiftsgruppe C (campingbiler m.m.) til samme nivå som gjelder for personbiler.	90,0	100,0
Øke satsen i engangsavgiften for NO _x -utslipp med 25 pst.	80,0	90,0
Ilegge samme NO _x -komponent i engangsavgiften for hhv. varebiler (gruppe B) og campingbiler (gruppe C) som for personbiler	49,0	55,0
Øke vektfradraget i engangsavgiften med 25 pst. for biogasskjøretøy	0,0	0,0
Endre vektfradraget i engangsavgiften for ladbare hybridbiler	0,0	0,0
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler til 5 pst.	55,0	60,0
Gå imot regjeringens forslag om å redusere årsavgiften	1220,0	1220,0
Økt veibruksavgift på bensin med 35 øre per liter	270,0	300,0
Økt veibruksavgift på autodiesel med 65 øre	1800,0	1950,0
Oppheve avgiftsfritak for diesel til båtmotorer	34,0	37,0
Trappe opp omsetningskravet for biodrivstoff til 20 pst. i 2020	0,0	0,0
Omsetningskravet for biodrivstoff utvides til å gjelde all omsetning av drivstoff i Norge	0,0	0,0
Innføre en gjennomgående CO ₂ -avgift på 500 kr per tonn	1142,0	1228,0
Økt avgift på klimagassene HFK/PFK tilsvarende CO ₂ -avgift på 500 kr per tonn	57,5	65,0
Endre grunnavgiften på drikkevareemballasje til en avgift på materialbruk som graderes etter innholdet av nytt ikke-fornybart råstoff	0,0	0,0
Ny miljøavgift på plast	200,0	240,0
Ny miljøavgift på deponi av gruveavfall	400,0	400,0
Påslag på nettatariffen med 1 øre/kWh.	630,0	630,0
Gjennomgå hele skatteleggingen av petroleumssektoren og tilpasse denne til Paris-avtalen	0,0	0,0
Sum reduserte grønne skatter og avgifter	7437,5	7930,0
Sum grønt skatteskifte	35,0	-1290,5

Skatt på lønn og pensjon

Skatter og avgifter bringer inntekter til stat og kommune for å løse offentlige oppgaver og finansiere gode velferdstilbud. Dette skal skje samtidig som man i minst mulig grad bremser verdiskaping. I tillegg er skatt et politisk virkemiddel for å påvirke atferd og utjevne inntekt. Skatte- og avgiftssystemet skal belønne arbeid. Dette medlem vil gi mest skattelette til dem som har de laveste inntektene. Den enkleste måten å gjøre dette på er ved et fradrag i bunnen av inntekten som kommer alle til gode, men som har størst effekt for dem med lave og moderate inntekter, og endringer i regjeringens forslag til trinnskattemodell som stimulerer til det samme. Skattepolitikken må stimulere arbeidslinjen.

Dette medlem viser til at regjeringen i fjor la fram en ny trinnskattemodell i tråd med anbefalingene fra Scheel-utvalget. Regjeringen har gjort tilpassninger i denne i forslaget til budsjett for 2017 for å redusere kostnadene som følger av at den generelle skattesatsen reduseres fra 25 til 24 pst. Det er en modell dette medlem støtter prinsippene bak, og som også ligger til grunn for Stortingets skatteforlik. Dette medlem mener imidlertid at modellen kan gjøres bedre, enklere og gi høyere lettelse for de med moderate og lave inntekter.

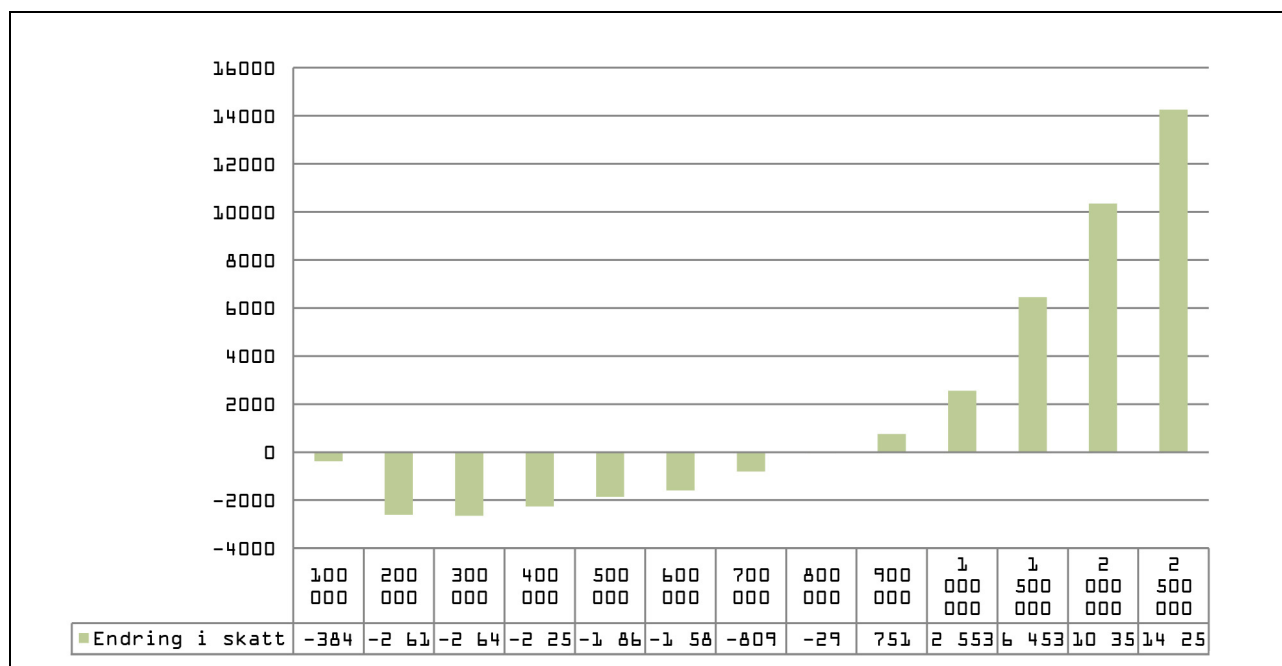
Dette medlem foreslår derfor følgende endringer i forhold til regjeringens opprinnelige modell for trinnskatt, minstefradrag, personfradrag og trygdeavgift:

Skatteart	Regjeringen	Venstre
Trinnskatt, trinn 1	Innslagspunkt 166 100, sats 0,93 pst.	Utgår
Trinnskatt, trinn 2	Innslagspunkt 230 950, sats 2,41 pst.	Innslagspunkt 300 000, sats 2,5 pst.
Trinnskatt, trinn 3	Innslagspunkt 580 650, sats 11,52 pst.	Innslagspunkt 580 000, sats 12 pst.
Trinnskatt, trinn 4	Innslagspunkt 934 050, sats 14,52 pst.	Innslagspunkt 900 000, sats 15 pst.
Minstefradrag	Maksimalt beløp 94 750, øvre sats 44 pst.	Maksimalt beløp 95 000, øvre sats 50 pst.
Personfradrag	Beløp 53 250	Beløp 55 000
Miljøfradrag	0	Beløp 5 000,-
Trygdeavgift	Sats: 8,2 pst.	Sats 8,5 pst.

Sammen med forslaget om et nytt miljøfradrag på 5 000 kroner for alle vil disse endringene medføre en skattelette i forhold til regjeringens forslag på alle inntekter under 800 000 kroner, men som det framgår

av tabellen under klart mest for inntekter mellom 200 000 og 400 000, som vil få en netto skattelettelse på rundt 2 500 kroner. Tilsvarende blir det en skatteskjerpelse for inntekter over 900 000 kroner.

Utslag i skatt Venstres vs. regjeringens opplegg for 2017, ulike inntekter:

Samlet foreslår dette medlem en skattelette i lønns- og pensjonsinntekt på om lag 3,3 mrd. kroner bokført og 4,2 mrd. kroner påløpt i forhold til regjeringens opprinnelige forslag til statsbudsjett for 2017

Konkret foreslår dette medlem følgende endringer når det gjelder skatt på inntekt og pensjon (negative tall = skattelette)

Tekst	Bokført (mill. kr)	Påløpt (mill. kr)
Økt minstefradrag lønnsinntekt til 95 000 kr og økt proSENTSATS til 50 pst.	-564,0	-705,0
Innføre et nytt miljøfradrag etter canadisk modell på 5 000 kr for alle personlige skattytere (arbeidstakere og pensjonister)	-3375,0	-4225,0
Øke fradraget for enslige forsørgere tilsvarende personfradraget i skatteklasser 1	-30,0	-40,0
Avvikle skatteklasser 2	233,0	291,0
Endre regjeringens trinnskattesystem som innebærer en bedre sosial profil	-2440,0	-3050,0
Heve grensen for å betale trygdeavgift (frikortgrensen) til 59 650 kr (dvs. teknisk 60 000)	-70,0	-85,0
Øke skattepliktig fordel av kjøp av aksjer i egen bedrift til 5 000 kr	-20,0	-25,0
Heve maksimalt fradrag for innbetaling til individuell pensjonssparing til 30 000 kr	-60,0	-75,0
Øke beløpsgrensen for skattefri inntekt (lønnsoppgaveplikt) til 3 000 kr	-60,0	-75,0
Gå imot regjeringens forslag om å øke satsene i reisefradraget	60,0	75,0
Endre reisefradraget slik at bunnbeløpet opprettholdes på 22 000 kr ved bruk av bil, men reduseres til 15 000 ved bruk av kollektivtransport	-100,0	-120,0
Skattefradrag, energieffektiviseringstiltak i egen bolig, inntil 50 000 kr per bolig	-260,0	-350,0
Skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort (kollektivtransport)	-2000,0	-2500,0
Fjerne rentefradraget for kredittkortgjeld og forbrukslån	800,0	1000,0
Stramme inn ordningen med fritak for gevinstbeskatning ved boligsalg	100,0	100,0
Fagforeningskontingent reduseres til 2005-nivå	440,0	550,0
Flatt foreldrefradrag 21 500 kr	0,0	0,0
Økte skatteinntekter som følge av 2 000 færre AFP-pensjonister og 2 500 flere fra dagpenger til arbeid	515,5	635,0
Hevet trygdeavgift, lønsmottakere til 8,5 pst.	3470,0	4330,0
Økt trygdeavgift AFP fra 5,1 til 6,0 pst.	55,0	70,0
Sum skattelette lønns- og pensjonsinntekt	-3305,5	-4199,0

Dette medlem viser til at lettelsene i lønns- og pensjonsinntekt inngår i et helhetlig grønt skattesifte i Venstres forslag til statsbudsjett for 2017. Alle med normal inntekt kommer i utgangspunktet ut med en samlet skattelette i Venstres forslag inkludert økte miljøavgifter og øvrige skatte- og avgifts- endringer uten atferdsendring. Legges livsstilen om i en sunnere og mer miljøvennlig retning, vil netto skattelette kunne bli vesentlig høyere. Under følger tre typeeksempler på utslagene av skatte- og avgifts- endringer i Venstres forslag til statsbudsjett for 2017:

Eksempel 1 – Kjernefamilie i by:

Familie bosatt i Oslo hvor begge er i arbeid. Far tjener 500 000, er ansatt i offentlig sektor, er fagorganisert og får arbeidsgiverbetalt månedskort. Mor tjener 700 000, jobber i «fritt yrke», er ikke fagorganisert. Ingen røyker. Familien har to barn i barnehage/SFO. Kjører dieselbil 12 000 km årlig. Bor i 120 kvm rekkehus som varmes med strøm. Alle beløp i kroner (negative tall = skattelettelse)

Lavere inntektsskatt (inkl. miljøfradrag)	-2 675,0
Økt dieselvavgift ¹	819,0
Økt elavgift ²	219,0
Redusert fagforeningskontingent	492,0
Skattefritak, månedskort	-1 870,0
Lavere moms på frukt og grønt og kollektivtransport ³	-500,0
Økte tobakksavgifter	0
Flatt foreldrefradrag	-323,0
Samlet skattelette – eksempel 1: Kjernefamilien	-3 838,0

¹ Baseres på et forbruk på 0,65 liter per mil.

² Baseres på et snittforbruk av tilsvarende bolig.

³ Baseres på et forbruk tilsvarende SIFOs referansebudsjett og snittforbruk av frukt og grønt. For kjernefamilie i storby med bil og arbeidsgiverbetalt månedskort er det i mindre grad lagt inn lettelse pga. nullsats i moms på kollektivtransport enn for enslig forsørger uten bil.

Eksempel 2 – Familie i distrikta

Familie bosatt i Distrikts-Norge hvor begge er i arbeid. Begge tjener ca. 500 000. Begge er fagorganisert, en røyker ca. ti sigaretter om dagen. Familien

har tre barn i barnehage/SFO-alder. Kjører dieselbil 20 000 km årlig. Bor i enebolig på 150 kvm som varmes med strøm. Alle beløp i kroner (negative tall = skattelettelse)

Lavere inntektsskatt (inkl. miljøfradrag)	-3 732,0
Økt dieselvavgift	1 200,0
Økt elavgift	275,0
Redusert fagforeningskontingent	984,0
Skattefritak, månedskort	0,0
Lavere moms på frukt og grønt og kollektivtransport	-700,0
Økte tobakksavgifter	546
Flatt foreldrefradrag	-2172,0
Samlet skattelette – eksempel 2: Familie i distrikta	-3 599,0

Eksempel 3 – Enslig forsørger:

Enslig forsørger, med ett barn i barnehage. Ingen bil. Inntekt 450 000, røyker ti om dagen. Bor i 70

kvm leilighet i Stavanger. Alle beløp i kroner (negative tall = skattelettelse)

Lavere inntektsskatt (inkl. miljøfradrag)	-2 100,0
Økt dieselvavgift	0
Økt elavgift	127,0
Redusert fagforeningskontingent	0
Skattefritak, månedskort	0
Lavere moms på frukt og grønt og kollektivtransport	-750,0
Økte tobakksavgifter	546,0
Flatt foreldrefradrag	0
Økt fradrag for enslige forsørgere	-323,0
Samlet skattelette – eksempel 3: Enslig forsørger	-2 500,0

En enslig forsørger som tjener 450 000, vil i tillegg få en reduksjon i barnehageutgiftene opp mot

15 000 kroner som følge av dette medlems forslag til statsbudsjett for 2017.

Skattelette for arbeid, næringsliv og arbeidsplasser

Dette medlem støtter regjeringens forslag om å redusere satsen i skattesystemet fra 25 til 24 pst. Dette medlem foreslår imidlertid flere andre og mer målrettede skattelettelser for å stimulere til ar-

beid, næringsvirksomhet og arbeidsplasser. Disse forslagene inngår i et helhetlig grønt skatteskifte.

Konkret foreslår dette medlem følgende endringer når det gjelder skatt på næringsliv i 2017 (negative tall = skattelette):

Tekst	Bokført (mill. kr)	Påløpt (mill. kr)
Økte avskrivningssatser saldogruppe c til 25 pst. Saldogruppe c gjelder lastebiler, vogntog, varebiler, busser mv.	-30,0	-130,0
Økte avskrivningssatser saldogruppe d til 25 pst. Saldogruppe d gjelder inventar, maskiner, personbiler mv.	-590,0	-2300,0
Øke avskrivningssatsen for maskiner med 5 pst. under forutsetning av investeringen har påvist miljøeffekt og medfører økt energieffektivisering	-50,0	-100,0
Kapitalfunn-ordning basert på svensk Investeraravdrag-ordning	0,0	-500,0
Innføre rett til minstefradrag for selvstendig næringsdrivende som alternativ til fradrag for kostnader	-610,0	-610,0
Endre regjeringens forslag til finansskatt fra økt arbeidsgiveravgift på 5 pst. til en modell med terminskatt på overskudd (etter modell for oljeskatt)	0,0	0,0
Gå imot regjeringens forslag om å øke grunnrenteskatten med 1,3 prosentenheter for vannkraftproduksjon	0,0	-125,0
Ekstra jordbruksfradrag på 20 000 kr for bønder som driver eller legger om til økologisk produksjon	-1,5	-1,5
Gå imot regjeringens forslag om å fjerne skattefritaket for investeringstilskudd	-12,0	-12,0
Fjerne jordbruksfradrag for pelsdyrnæringen	7,0	7,0
Øke fiskerfradraget til 300 000 kr, sats 41 pst.	-150,0	-150,0
Øke bunnfradraget i jordbruksfradraget til 70 000 kr og øvre grense til 183 000	-55,0	-55,0
Øke sjømannsfradraget til 100.000 kr og satsen til 35 pst.	-62,0	-78,0
Skattefunn: Fjerne ordningen om maksimal timesats på 600 kr	0,0	-350,0
Skattefunn: Fjerne begrensningen på antall timer egne ansatte kan godskrive ordningen	0,0	-5,0
Skattefunn: Ekstra kriterium for fradrag for FoU knyttet til klima, miljø og energieffektivisering på hhv 2 mill. kr for bedriftsintern støtte og 4 mill. kr for bedriftsekstern støtte	0,0	-3,0
Skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner fra bedrifter inntil 100 000 kr	-7,0	-24,0
Ingen arbeidsgiveravgift for de første tre årene for foretak med færre enn 5 ansatte	-200,0	-240,0
Fjerne arbeidsgiveravgiften for nye lærlinger fra 1.7.2017	-90,0	-130,0
Heve maksimalt sparebeløp i OTP for enkeltpersonforetak til 6 pst.	-150,0	-150,0
Endre regler for forskuddsskattinnbetaling for selvstendig næringsdrivende	0,0	0,0
Sum skattelette næringsliv	-2000,5	-4956,5

Øvrige skatte- og avgiftsendringer

I tillegg til sakene som er omtalt over, foreslår dette medlem å redusere merverdiavgiften på frukt, grønt og økologiske matvarer med 5 prosentpoeng fra 15 til 10 pst. Samlet betyr det en avgiftslette for forbrukerne på 1,1 mrd. kroner i 2017. På

den annen side foreslår dette medlem å øke tobakksavgiftene med 10 pst. og avvikle taxfree-salget for tobakksvarer. Det gir omtrent den samme sum i økte avgiftsskjerpelser. På samme måte som det grønne skatteskiftet, foretar dette medlem et skatteskifte fra det usunne til sunne: Tobakksvarer blir dyrere. Frukt, grønt og økologisk mat blir tilsva-

rende billigere. Folkehelsegevinsten vil være stor og på sikt bidra til betydelige summer i reduserte helsekostnader over offentlige budsjetter.

Samlet foreslår dette medlem følgende konkrete endringer under rammeområde 21, Skatter, avgifter og toll:

Tekst	Bokført (mill. kr)	Påløpt (mill. kr)
Økt minstefradrag lønnsinntekt til 95 000 kr og økt proSENTSATS til 50 pst.	-564,0	-705,0
Innføre et nytt miljøfradrag etter canadisk modell på 5 000 kr for alle personlige skattytere (arbeidstakere og pensjonister)	-3375,0	-4225,0
Øke fradraget for enslige forsørgere tilsvarende personfradraget i skatteklasser 1 og 2	-30,0	-40,0
Avvikle skatteklasser 1 og 2	233,0	291,0
Endre regjeringens trinnskattesystem som innebærer en bedre sosial profil	-2440,0	-3050,0
Heve grensen for å betale trygdeavgift (frikortgrensen) til 59 650 kr (dvs. teknisk 60 000)	-70,0	-85,0
Øke skattepliktig fordel av kjøp av aksjer i egen bedrift til 5 000 kr	-20,0	-25,0
Heve maksimalt fradrag for innbetaling til individuell pensjonssparing til 30 000 kr	-60,0	-75,0
Øke beløpsgrensen for skattefri inntekt (lønnsoppgaveplikt) til 3 000 kr	-60,0	-75,0
Gå mot regjeringens forslag om å øke satsene i reisefradraget	60,0	75,0
Endre reisefradraget slik at bunnbeløpet opprettholdes på 22 000 kr ved bruk av bil, men reduseres til 15 000 ved bruk av kollektivtransport	-100,0	-120,0
Skattefradrag, energieffektiviseringstiltak i egen bolig, inntil 50 000 kr per bolig	-260,0	-350,0
Skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort (kollektivtransport)	-2000,0	-2500,0
Fjerne rentefradraget for kredittkortgjeld og forbrukslån	800,0	1000,0
Stramme inn ordningen med fritak for gevinstbeskatning ved boligsalg	100,0	100,0
Fagforeningskontingent reduseres til 2005-nivå.	440,0	550,0
Flatt foreldrefradrag 21 500 kr	0,0	0,0
Økte skatteinntekter som følge av 2 000 færre AFP-pensjonister og 2 500 flere fra dagpenger til arbeid	515,5	635,0
Hevet trygdeavgift, lønsmottakere til 8,5 pst.	3470,0	4330,0
Økt trygdeavgift AFP fra 5,1 til 6,0 pst.	55,0	70,0
Sum skattelette lønns- og pensjonsinntekt	-3305,5	-4199,0
Øke ligningsverdien på sekundærbolig til 100 pst.	440,0	550,0
Innføre en tidsbegrenset rabatt i formuesskatten for gründere ved børsintroduksjon av det respektive selskap	0,0	0,0
Sum endringer i formuesskatten	440,0	550,0
Økte avskrivningssatser saldogruppe c til 25 pst. Saldogruppe c gjelder lastebiler, vogntog, varebiler, busser mv.	-30,0	-130,0
Økte avskrivningssatser saldogruppe d til 25 pst. Saldogruppe d gjelder inventar, maskiner, personbiler mv.	-590,0	-2300,0
Øke avskrivningssatsen for maskiner med 5 pst. under forutsetning av investeringen har påvist miljøeffekt og medfører økt energieffektivisering	-50,0	-100,0
Kapitalfunn-ordning basert på svensk Investeraravdrag-ordning	0,0	-500,0
Innføre rett til minstefradrag for selvstendig næringsdrivende som alternativ til fradrag for kostnader	-610,0	-610,0

Tekst	Bokført (mill. kr)	Påløpt (mill. kr)
Endre regjeringens forslag til finansskatt fra økt arbeidsgiveravgift på 5 pst. til en modell med terminskatt på overskudd (etter modell for oljeskatt)	0,0	0,0
Gå mot regjeringens forslag om å øke grunnrenteskatten med 1,3 prosentenheter for vannkraftproduksjon	0,0	-125,0
Ekstra jordbruksfradrag på 20 000 kr for bønder som driver eller legger om til økologisk produksjon	-1,5	-1,5
Gå mot regjeringens forslag om å fjerne skattefritaket for investeringstilskudd	-12,0	-12,0
Fjerne jordbruksfradrag for pelsdymningen	7,0	7,0
Øke fiskerfradraget til 300 000 kr, sats 41 pst.	-150,0	-150,0
Øke bunnfradraget i jordbruksfradraget til 70 000 kr og øvre grense til 183 000	-55,0	-55,0
Øke sjømannsfradraget til 100 000 kr og satsen til 35 pst.	-62,0	-78,0
Skattefunn: Fjerne ordningen om maksimal timesats på 600 kr	0,0	-350,0
Skattefunn: Fjerne begrensningen på antall timer egne ansatte kan godskrive ordningen	0,0	-5,0
Skattefunn: Ekstra kriterium for fradrag for FoU knyttet til klima, miljø og energieffektivisering på hhv 2 mill. kr for bedriftsintern støtte og 4 mill. kr for bedriftsekstern støtte	0,0	-3,0
Skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner fra bedrifter inntil 100 000 kr	-7,0	-24,0
Ingen arbeidsgiveravgift for de første tre årene for foretak med færre enn 5 ansatte	-200,0	-240,0
Fjerne arbeidsgiveravgiften for nye lærlinger fra 1.7.2017	-90,0	-130,0
Heve maksimalt sparebeløp i OTP for enkeltpersonforetak til 6 pst.	-150,0	-150,0
Endre regler for forskuddsskattinnbetaling for selvstendig næringsdrivende	0,0	0,0
Sum skattelette næringsliv	-2000,5	-4956,5
Lav moms på frukt og grønt og økologiske matvarer	-1110,0	-1400,0
Innføre nullsats på moms for reiser med kollektivtransport (unntatt flyreiser)	-750,0	-800,0
Utvide momsfritaket for medier til å gjelde all digital journalistikk	0,0	0,0
Heve omsetningsgrensen til 3 mill. kr for rett til årlig oppgavetermin vedr mva.	0,0	0,0
Sum endringer momssystemet	-1860,0	-2200,0
Redusert alkoholavgift for småskalabryggerier	-11,0	-11,0
Heve alle tobakksavgifter med 10 pst.	500,0	550,0
Avvikle taxfree-ordningen for tobakksvarer	650,0	750,0
Sum alkohol- og tobakksavgifter	1139,0	1289,0
Øke CO ₂ -komponenten med 25 pst. for biler med utslipp over 200 g/km	150,0	150,0
Senke nedre knekkpunkt i CO ₂ -komponenten i engangsavgiften fra 85 til 70 g/km	1200,0	1330,0
Heve CO ₂ -komponenten i engangsavgiften for avgiftsgruppe C (campingbiler m.m.) til samme nivå som gjelder for personbiler	90,0	100,0
Øke satsen i engangsavgiften for NO _x -utslipp med 25 pst.	80,0	90,0
Ilegge samme NO _x -komponent i engangsavgiften for hhv. varebiler (gruppe b) og campingbiler (gruppe c) som for personbiler	49,0	55,0

Tekst	Bokført (mill. kr)	Påløpt (mill. kr)
Øke vektfradraget i engangsavgiften med 25 pst. for biogasskjøretøy	0,0	0,0
Endre vektfradraget i engangsavgiften for ladbare hybridbiler	0,0	0,0
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler til 5 pst.	55,0	60,0
Gå imot regjeringens forslag om å redusere årsavgiften	1220,0	1220,0
Utrede modell med differensiert (lavere) årsavgift for områder av landet som ikke har noe reelt alternativ til bil	0,0	0,0
Fjerne årsavgiften for elbiler (og dermed også gå mot regjeringens forslag om opptrapping de neste årene)	-55,0	-55,0
Innføre fritak for omregistreringsavgift for elbiler	-40,0	-55,0
Innføre en flat omregistreringsavgift på alle personbiler på 1 500 kr	-700,0	-700,0
Sum bilavgifter	2049,0	2195,0
Økt veibruksavgift på bensin med 35 øre per liter	270,0	300,0
Økt veibruksavgift på autodiesel med 65 øre	1800,0	1950,0
Oppheve avgiftsfritak for diesel til båtmotorer	34,0	37,0
Trappe opp omsetningskravet for biodrivstoff til 20 pst. i 2020.	0,0	0,0
Omsetningskravet for biodrivstoff utvides til å gjelde all omsetning av drivstoff i Norge	0,0	0,0
Innføre fritak for elavgift for elektrisitet brukt som drivstoff i ferger, skip, lastebiler, busser og landstrøm (for båter)	-1,0	-1,0
Innføre fritak for elavgift for ladestasjoner til elbiler	-40,0	-40,0
Innføre en gjennomgående CO ₂ -avgift på 500 kr per tonn	1142,0	1228,0
Økt avgift på klimagassene HFK/PFK tilsvarende CO ₂ -avgift på 500 kr per tonn	57,5	65,0
Endre grunnavgiften på drikkevareemballasje til en avgift på materialbruk som graderes etter innholdet av nytt ikke-fornybart råstoff	0,0	0,0
Ny miljøavgift på plast	200,0	240,0
Ny miljøavgift på deponi av gruveavfall	400,0	400,0
Påslag på nettariifen med 1 øre/kWh	630,0	630,0
Sum økte miljøavgifter	4492,5	4 809,0
Sum alle skatte- og avgiftsforslag	954,5	-2 512,5

2.3.2.8 SOSIALISTISK VENSTREPARTIS HOVED-MERKNAD

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2017 hvor det foreslås en omlegging av skatte- og avgiftspolitikken for å skape bedre fordeling og redusere klimagassutslippene. Sosialistisk Venstreparti foreslår å senke skatten på inntekt, samtidig som vi foreslår skatteøkning på formue, arv og eiendom. Dette vil omfordele verdier i samfunnet og føre til en mer rettferdig skatt. Samtidig foreslås det å gjøre forurensing dyrere gjennom økte miljøavgifter. De fleste vil tjene på denne omleggingen.

Dette medlem viser til at Norge er et land med relativt små forskjeller, men at ulikheten øker. De 10 pst. rikeste husholdningene i Norge eier halvparten av all nettoformue ifølge Statistisk sentralbyrå, og 74 av de 100 rikeste i Norge er arvinger ifølge oppslag i blant annet Klassekampen og Dagens Næringsliv. Samtidig er det flere som sliter med å få endene til å møtes, og antallet barn i fattige familier vokser. Prisveksten i boligmarkedet er så høy at mange ikke får oppfylt boligdrømmen sin. Det skapes et a- og b-lag mellom dem som er inne i boligmarkedet, og dem som er utenfor. Unge som ikke kan få økonomisk hjelp av sine foreldre, får det stadig vanskeligere med å komme seg inn i boligmarkedet.

Dette medlem fremmer forslag som innebærer store reduksjoner i skatt på vanlige og lave inntekter, samtidig som det foreslås å øke skatten på de høyeste inntektene og formuene. Skattesystemet både kan og bør bli mer omfordelende. Skattesystemet må gjøre det mer lønnsomt å jobbe, ikke mer lønnsomt å arve. Det foreslås å øke formuesskatten ved at satsen reverseres tilbake til det den var i 2013, på 1,1 pst., med et bunnfradrag på 1 mill. kroner. På formuer over 20 mill. kroner foreslås en sats på 1,3 pst. Det foreslås også å gå imot de store skatteuttene som gis til aksjeeiere gjennom den såkalte aksjerabatten. I tillegg foreslås en langt mer omfordelende inntektsskatt, hvor de fleste får lavere skatt samtidig som de med høyest inntekt må betale mer. Arveavgiften bør gjeninnføres. Det bør lages en modell for en mer omfordelende arveavgift. Dette medlem viser til utdypende merknader under 5.7 i denne innstillingen. Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2018 fremme forslag om en ny arveavgift med en omfordelende innretning.»

Dette medlem viser til at dagens skattesystem for eiendom er innrettet sånn at de med dyrest bolig og mange boliger får langt større skattefordeler enn folk flest. Det offentlige bruker til sammen 24 mrd. kroner i 2016 på disse fordelene, selv når vi regner inn kommunal eiendomsskatt og dokumentavgiften. Dette bidrar til å fyre opp boligprisveksten enda mer. Systemet belønner de rikeste og straffer dem som er utenfor boligmarkedet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås en rekke grep for å dempe boligprisveksten og styrke fordelingsprofilen til skattesystemet. Dette medlem fremmer forslag om å gjeninnføre fordelsbeskatningen på eiendom med en ny utforming. Det foreslås at såkalt boliginntekt beregnes sjablongmessig som 3 promille av boligens markedsverdi over et bunnfradrag på 1 mill. kroner. Som vist i tabellen under, vil dette ha meget gode fordelingsvirkninger. Selv om de fleste kommer positivt ut med disse endringene, kan noen, fortrinnsvis pensjonister med nedbetalt bolig og lav inntekt, kunne komme negativt ut. Dette motvirkes gjennom forslag om lavere skatt på pensjonsinntekter og økte ytelser til dem med lav pensjon. Det er også ønskelig å innføre en sikkerhetsventil, ved at det innføres en rett til utsettelse av eiendomsskatt til skifte av bolig skjer. Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, som et ledd i innføring av fordelsbeskatning av bolig, fremme forslag

om rett til å utsette innbetaling av denne delen av skatten til skifte av bolig skjer.»

Dette medlem viser til at det haster med grep som kan dempe spekulasjon i boligmarkedet, og det fremmes derfor forslag om en særskatt på sekundærbolig. Denne beregnes som en vanlig eiendomsskatt med 2 mill. kroner i bunnfradrag og sats på 3 promille, og kommer på toppen av fordelsbeskatningen. Til sist foreslås det å øke verdsettingen av sekundærbolig og næringsseiendom til 90 pst. i formuesskatten.

Dette medlem peker på at det må koste mer å forurense om vi skal nå verdens klimamål og oppfylle Norges internasjonale forpliktelser. Men dette må skje på en måte som er sosialt rettferdig. Derfor foreslås det her en økning i miljøavgiftene samtidig som skatten på arbeid reduseres. På den måten vil det lønne seg mer å velge miljøvennlige løsninger samtidig som de fleste likevel går i pluss. Det foreslås å øke avgiftene på fossilt drivstoff og utslipp av CO₂. I tillegg foreslås det å vri bilavgiftene sånn at det lønner seg mer å velge nullutslippsbiler. Dette medlem peker på at det i større grad må lønne seg å velge miljøvennlige transportmidler. Det foreslås derfor å innføre skattefritak for arbeidsgiverfinansiert månedskort i kollektivtransporten, noe som gjør det mer attraktivt å bruke kollektive alternativer. Dette vil også føre til en økning i inntektene for kollektivselskapene, noe som vil føre til at det kan investeres i enda bedre kollektivtilbud.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har foreslått å innføre merverdiavgift i finanssektoren i alle alternative statsbudsjetter siden 2013. Det er derfor gledelig at regjeringen, til tross for tidligere krass kritikk av forslaget, nå har fremmet et forslag om dette. Dette medlem er likevel forundret over den modellen som regjeringen har lagt fram, hvor finansskatten er utformet som en kombinasjon av ekstra arbeidsgiveravgift og høyere skattesats. En sentral begrunnelse for å innføre merverdiavgift i finanssektoren er å sikre at sektoren blir beskattet på lik linje med annet næringsliv og dermed ikke vokser seg for stor. Med regjeringens modell får man en rekke negative uten alle de positive effektene ved en slik skattlegging, som at næringslivet kan føre momsregnskap for finansielle tjenester. En slik utforming av finansskatten har ligget til utredning i Finansdepartementet over lengre tid, men arbeidet har ikke blitt prioritert av regjeringen. Dermed har regjeringen fremmet en dårligere modell enn det som var utgangspunktet. Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en modell for beskatning av finanssektoren som i større grad ivaretar merverdiavgiftens

egenskaper, med sikte på innføring fra september 2017.»

Dette medlem mener at flypassasjeravgiften i utgangspunktet har en god miljømessig begrunnelse, men at utformingen av avgiften ikke har tatt hensyn til at store deler av befolkningen har få andre alternativer enn fly på lengre strekninger. Dette gjelder særlig Nord-Norge. Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer i flypassasjerav-

giften som sikrer at områder av landet uten tilfredsstillende alternativer til fly ikke blir uforholdsmessig rammet.»

Dette medlem viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og til merkningene i Innst. 2 S (2016–2017).

Tabellene under viser en oppstilling av forslagene til endringer i skatter og avgifter, fordelingseffektene av forslagene, samt regneeksempler for to ulike typer husholdninger.

Skatter

Sak	Påløpt	Bokført
Mer omfordelende inntektsskatt: Øke trinn 1 til 200 000 og trinn 2 til 300 000 kr. Beholde innslagspunktene for trinn 3 og 4 på 2016-nivå, og øke satsene 3 pst.-poeng. Innføre nytt trinn 5 fra 1,5 mill. med 27 pst. sats. Personfradraget økes til 66 000 kr og minstefradraget økes til 47 pst.	-2 530	-2 020
Innføre fordelsbeskatning av bolig og fritidseiendom. Det beregnes en inntekt fra bolig med utgangspunkt i markedsverdi. Bunnfradrag på 1 mill. kr og sats på 3 promille. Legges så til i alminnelig inntekt med normal skattesats.	3 200	2 560
Formuesskatt: Ikke gi aksjerabatt til de rikeste og ikke øke skjermingsrenta. Øke verdsettingen av sekundærbolig og næringseiendom til 90 pst. Satsen i formuesskatten økes til 1,1 pst., og bunnfradraget senkes til 1,0 mill. kr. Formue over 20 mill. kr beskattes med 1,3 pst.	9 540	7 630
Økt skatt på utbytte. Øke faktoren til 1,54	3 940	3 150
Særskatt på sekundærbolig for å gjøre det mindre lønnsomt å eie flere boliger: Nasjonal eiendomsskatt på sekundærbolig. 2 mill. kr i bunnfradrag og sats på 3 promille.	549	549
Doble verdsettingen av fritidseiendom i formuesskatten i påvente av bedre verdsettingsregler.	345	275
Merverdiavgift på finanssektoren: Går imot regjeringens forslag og ber regjeringen utarbeide en modell som i større grad ivaretar merverdiavgiftens egenskaper, i tråd med tidligere utredninger. Innføring fra medio september 2017. Legger samme proveny i 2017 til grunn som regjeringen.	0	0
Fjerne skatteklasser 2	291	233
Øke fagforeningsfradraget til 4 300 kr	-105	-85
Gjeninnføre skattefritak for sluttvederlag	-60	-48
Øke minstefradrag i pensjonsinntekt til 38 pst., og øvre grense til 77 000 kr	-715	-572
Økt sjømannsfradrag: Sats økes til 35 pst. og øvre grense økes til 100 000 kr	-76	-60
Økt jordbruksfradrag: Satsen økes til 42 pst., fradraget økes til 80 000 kr og øvre grense endres til 170 000 kr	-45	-36
Økt fiskerfradrag: Satsen økes til 38 pst. og øvre grense økes til 175 000 kr	-41	-41
Beholde startavskrivning på maskiner mv. (saldogruppe D)	-1 840	-300
Gå mot unødvendig forslag om utsatt betaling av formuesskatt	0	510

Sak	Påløpt	Bokført
Gå mot å gi skattefordeler for aksjesparekonto	50	40
Gå mot jordbruksfradrag for selskap	10	0
Gå mot økning i satsene på reisefradrag	75	60
Gå mot fjerning av skattefritak for investeringstilskudd i landbruket (LMD og KMD)	-12	-12
Senke moms lav sats fra 10 til 8 pst. Omfatter blant annet kollektivtransport og reiseliv.	-650	-500
Sum skatter	11 926	11 333

Avgifter

Sak	Påløpt	Bokført
Senke nederste innslagspunkt for CO ₂ -komponenten fra 95 til 70 g/km	1 300	1 200
Opprettholde øverste trinn i (over 140 kW) effektkomponenten i engangsavgiften	440	400
Øke NO _x -komponenten i engangsavgiften til 200 kr per mg/km	950	870
Endre vektfradraget for ladbare hybrider	0	0
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybrider til 5 pst.	55	60
Fjerne rabatten i CO ₂ -komponenten for alle lette varebiler (grønne skilter)	1 800	1 650
Gå imot regjeringens forslag for årsavgiften for personbiler	1 220	1 220
Reversere ordningen hvor tobakk kan veksles inn i alkohol på taxfree	175	155
Gjeninnføre båtmotoravgiften	190	170
Øke avgift på HFK/PFK til 600 kr per tonn CO ₂ -ekvivalenter	175	160
Øke CO ₂ -avgiften med 50 pst.	3 200	2 800
Øke veibruksavgiften på bensin med 50 øre	420	390
Øke veibruksavgiften på diesel med 1 kr	2 900	2 700
Gruveavfall deponi fra 1. juli	225	180
Grunnavgift fyringsolje økes med 75 øre	850	780
Skattefradrag for klimatiltak i bolig på 50 000 kr (ENØK og fornybar)	-640	-510
Skattefritak arbeidsgiverfinansiert månedskort. Innebærer omtrent 2 mrd. kr i økte inntekter for kollektivselskapene.	-2500	-2000
Fritak for elavgift for elektrisitet brukt som drivstoff i ferger, skip, lastebiler, busser og landstrøm	-1	-1
Ny miljøavgift på plast fra 1. juli. Avgift graderes etter fossilt innhold på ny plast med null avgift for fornybart eller resirkulert råstoff.	540	440
Sum avgifter	11 299	10 664

Forslag under strek (går til oljefondet og kan ikke brukes til inndekning av utgifter)

Sak	Påløpt	Bokført
Øke CO ₂ -avgiften på sokkelen til 1500 kr per tonn CO ₂	2 100	1 050
Fjerne friinntekt i petroleumsskatten	2 700	1 350

Sektoravgifter

Sektoravgifter	Beløp
1 øre økning påslag på nettariiffen til Energifondet (Enova)	630
Innføring av arealavgift for oppdrettsaktivitet. Inntektene går til kommunene via Havbruksfondet.	347

Fordelingseffekt*Endringer i forhold til regjeringens forslag for 2017*

Bruttoinntekt (kr)	Antall	Endring i inntekts- og utbytteskatt	Endring i formuesskatt	Endring i eiendomsskatt	Sammenlagt endring
0–150 000	575 000	-400	500	0	100
150 000–200 000	246 600	-2 000	900	100	-1 000
200 000–250 000	318 700	-3 200	900	300	-2 000
250 000–300 000	351 900	-3 800	1 000	500	-2 300
300 000–350 000	367 900	-4 300	1 200	600	-2 500
350 000–400 000	349 800	-4 200	1 300	600	-2 300
400 000–450 000	344 700	-4 200	1 300	700	-2 200
450 000–500 000	317 300	-4 300	1 200	800	-2 300
500 000–600 000	504 200	-4 000	1 500	900	-1 600
600 000–750 000	409 300	-300	2 100	1 200	3 000
750 000–1 mill.	279 300	5 600	3 700	1 600	10 900
1 mill. og over	230 600	47 200	17 500	2 500	67 000
I alt	4 295 400	-600	2 200	700	2 300

Kilde: Sammenstilling Finansdepartementets svar på spørsmål fra Sosialistisk Venstreparti til statsbudsjettet 2017 om fordelingsvirkninger av ulike forslag.

Endringer i forhold til 2016

Bruttoinntekt (kr)	Antall	Endring i inntekts- og utbytteskatt	Endring i formuesskatt	Endring i eiendomsskatt	Sammenlagt endring
0–150 000	575 000	-600	500	0	-100
150 000–200 000	246 600	-2 400	900	100	-1 400
200 000–250 000	318 700	-3 700	900	300	-2 500
250 000–300 000	351 900	-4 300	1 000	500	-2 800
300 000–350 000	367 900	-4 900	1 200	600	-3 100
350 000–400 000	349 800	-5 000	1 300	600	-3 100
400 000–450 000	344 700	-5 100	1 300	700	-3 100
450 000–500 000	317 300	-5 300	1 200	800	-3 300
500 000–600 000	504 200	-5 100	1 500	900	-2 700
600 000–750 000	409 300	-1 600	2 000	1 200	1 600
750 000–1 mill.	279 300	4 100	3 600	1 600	9 300
1 mill. og over	230 600	46 300	16 000	2 500	64 800
I alt	4 295 400	-1 400	2 100	700	1 400

Kilde: Sammenstilling Finansdepartementets svar på spørsmål fra Sosialistisk Venstreparti til statsbudsjettet 2017 om fordelingsvirkninger av ulike forslag, samt fordelingstabell i Prop. 1 LS (2016–2017).

Regneeksempler

Sosialistisk Venstreparti foreslår en helhetlig endring i skattesystemet som fremmer både fordeling og miljø. For å illustrere dette setter vi her opp regneeksempler for to ulike husholdninger. Alle tall er regnet i forhold til regjeringens forslag for 2017.

Husholdning 1

- Familie med to voksne og to barn
- De voksne tjener 400 000 kroner hver

- De har ingen formue, men eier sin egen bolig
- Det yngste barnet går i barnehage
- De har gjennomsnittlig strømforbruk (ca. 16 000 kWh i året)
- De har to dieselbiler med gjennomsnittlig kjørelengde og forbruk (12 300 km i året, og et forbruk på 0,74 l/mil)

Lavere skatt (sum av redusert inntektsskatt og økt skatt på eiendom)	7 200 kr
Økte drivstoffavgifter to dieselbiler	-2 855 kr
Strøm	-160 kr
Makspris barnehage på 2 680 kr (kun prisjustering – 25 kr mindre enn regjeringen)	550 kr
Prisjustering av barnetrygd	629 kr
Husholdningen sitter igjen med mer	5 363 kr

Husholdning 2

- Enslig uten barn
- Tjener 400 000 kroner
- Har ingen formue, men eier sin egen bolig

- Gjennomsnittlig strømforbruk
- Dieselbil med gjennomsnittlig kjørelengde og forbruk

Lavere skatt (sum av redusert inntektsskatt og økt skatt på eiendom)	3 600 kr
Diesel	-1 428 kr
Strøm	-160 kr
Husholdningen sitter igjen med mer	2 012 kr

3. Skatt på alminnelig inntekt mv.**3.1 Skatt på alminnelig inntekt****Sammendrag**

Regjeringen foreslår å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt fra 25 til 24 pst. for personer og selskap fra 2017.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 §§ 3-2, 3-3, 3-5 første ledd og 4-1 siste ledd.

Oppjusteringsfaktoren for utbytte mv. behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag om å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt fra 25 til 24 pst.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at en viktig ambisjon med skattereformen, som den rød-grønne regjeringen tok initiativ til gjennom nedsettelsen av Scheel-utvalget, har vært å redusere selskapskatten. Gjennom senking av selskapskatten vil man redusere beskatnin-

gen av overskudd fra bedrifter i Norge. Dette er én av mange faktorer som bidrar til å gjøre Norge til et attraktivt land å investere i. Imidlertid er det viktig å fremheve at forhold som ordnet arbeidsliv, lav kriminalitet, høy produktivitet, gode offentlige støtteordninger, høy tillit og lite byråkrati kan være vel så viktige når foretak og enkeltpersoner vurderer hvor man ønsker å drive virksomhet. Det er viktig at Norge opprettholder et konkurransedyktig skatteregime og at man følger opp skatteforlikets forutsetning om å redusere skatten på alminnelig inntekt til 23 pst. Samtidig er det viktig at man gjør dette på en måte som ikke innebærer at det oppfattes som om Norge tar del i eller ønsker å være en ledende aktør innen internasjonal skattekonkurranse. Disse medlemmer mener at det er maktpåliggende for å sikre finansieringen av velferdsstaten i fremtiden at Norge gjennom ord og handling viser vilje til å verne om skattegrunnlag – også dem som i stadig større grad gjøres til gjenstand for skattekonkurranse. Disse medlemmer vil i denne sammenheng særlig påpeke viktigheten av internasjonalt samarbeid mot skatteomgåelse og -unndragelse.

Disse medlemmer vil vise til at flernasjonale selskaper kan flytte overskudd som opptjenes i

Norge, til land med lavere skattesatser. Disse medlemmer vil understreke at det er svært viktig å redusere muligheten for å flytte overskudd mellom land i flernasjonale selskaper. Her har både den rød-grønne og nåværende regjering foretatt innstramminger, men det er fortsatt behov for å gå lenger.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til at Senterpartiet i denne omgang foreslår å stramme inn rentebegrensingsregelen ytterligere utover regjeringens forslag, gjennom å inkludere eksterne renter. Dette vil sikre likere og mer rettfærdige konkurransevilkår, noe som vil bedre økonomisk effektivitet og generell velferd. Dette medlem vil påpeke at det særlig er mindre norske virksomheter og forbrukerne som vil nyte godt av dette.

Dette medlem viser for øvrig til Innst. 273 S (2015–2016) og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 4 L (2016–2017).

3.2 Grunnrenteskatt, særskatt og terminskatt

Sammendrag

For vannkraftsektoren innebærer provenynøytralitet at grunnrenteskattesatsen må økes med 1,3 prosentenheter, til 34,3 pst., når satsen på alminnelig inntekt settes ned med 1 prosentenheter. Det vises til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 3-4.

For å oppnå provenynøytralitet og unngå økte vridninger i petroleumsskatten, foreslår regjeringen at særskattesatsen økes med én prosentenheter til 54 pst. (samtidig som friinntektssatsen foreslås redusert fra 5,5 pst. til 5,4 pst. i petroleumsskatteloven § 5 – behandlet i Innst. 4 L (2016–2017) etter nærmere omtale i proposisjonens punkt 8.5). Det vises til forslag til endring av særskattesatsen i Stortingets skattevedtak for 2017 § 4-2.

Stortingets skattevedtak § 4-3 om terminskatt og § 4-4 om utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap foreslås videreført uendret.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag til skattevedtak §§ 3-4, 4-2, 4-3 og 4-4.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en vurdering av å utvide antall år som danner grunnlag for beregning av vannkraftverkenes verdi, for å redusere risikoen for store svingninger i eiendomsskattegrunnlaget.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til at Stortinget gjennom kraftskattereformen foretok en samlet vurdering av fordelingen av vannkraftformuen mellom kraftforetakene, staten og vertskommunene. Disse medlemmer vil videre vise til at det var bred enighet om at de kommuner som har avstått sine naturressurser til storsamfunnet både historisk og i dag, har et rettmessig krav på sin andel av verdiskapingen, og dette ble nedfelt blant annet i ordningene med naturressursskatt og eiendomsskatt på kraftanlegg. Den balansen som ble etablert under kraftskattereformen blir, slik disse medlemmer ser det, stadig forrykket i vertskommunenes disfavør. Ved siden av økningene som er nevnt ovenfor, fremmet regjeringen 18. juni 2015 forslag om avvikling av eiendomsskatt på verk og bruk, som blant annet innebærer at verken vindkraftanlegg eller kraftledninger lenger skal betale eiendomsskatt. Disse medlemmer vil vise til at KS har beregnet det årlige skattebortfallet for 343 kommuner til 1,7 mrd. kroner. Energi Norge har ut fra likhetshensyn som følge av forslaget også krevd avvikling av eiendomsskatt på vannkraftanlegg, noe som utgjør mer enn 2 mrd. kroner i årlige kommunale inntekter.

Regjeringen har etter disse medlemmers mening satt både kraftskattereformen og eiendomsskatteformen i spill. Denne politikken er ikke bare til skade for de 200 kommuner som er vertskap til vannkraften, men også til skade for de mer enn 300 kommuner i hele landet som trenger hver krone eiendomsskatten på verk og bruk innbringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås at normrenten for beregning av friinntekten i grunnrenteskatten for vannkraftverk økes til 2,5 pst.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at regjeringen foreslår å øke grunnrenteskattesatsen for vannkraftanlegg fra 33 til 34,3 pst. Siden grunnrenteskatt kommer i fradrag i eiendomsskattegrunnlaget, jf. sktl. § 18-5 (3), innebærer forslaget redusert eiendomsskatt for vannkraftkommunene på lengre sikt. Kraftskattereformen la til grunn en grunnrenteskatt på 27 pst. Grunnrenteskatten ble deretter økt til 30 pst., videre til 31 pst. og i fjor til dagens nivå på 33 pst. Nå vil regjeringen øke denne ytterligere. Dette medlem mener at skatteøkningene for vannkraften snart må ta slutt.

Dette medlem vil vise til at regjeringen ifølge Sundvollen-erklæringen vil styrke den lokale beskatningsretten og gi kommunene rett til en større andel av den lokale verdiskapingen. Slike politiske

målsetninger er i tråd med dette medlems syn. Regjeringen viser dessverre i statsbudsjettet ikke bare en mangel på oppfølging av sin egen regjerings-erklæring, men fremmer dessverre også forslag som direkte undergraver egen regjeringserklæring.

Dette medlem går imot regjeringens foreslåtte endringer i beskatningen av vannkraftverk og viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å beholde grunnrenteskattesatsen på 33 pst. og øke renten for friinntekten for vannkraftverk med 0,5 prosentpoeng.

Dette medlem vil ta initiativ til en gjennomgang av kraftverksbeskatningen med sikte på å gjenopprette den fordelingen av vannkraftformuen som et bredt stortingsflertall sto bak i kraftskattereformen. Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av kraftverksbeskatningen, med sikte på å foreslå endringer som bidrar til å gjenopprette den fordelingen av vannkraftformuen som et bredt stortingsflertall sto bak i kraftskattereformen.»

Dette medlem viser for øvrig til Senterpartiets forslag nr. 8 i Innst. 2 S (2016–2017) og egne merknader i Innst. 4 L (2016–2017).

Dette medlem påpeker at mange kommuner for kort tid siden fikk melding om at eiendomsskattinntektene deres fra kraftverk vil gå betydelig ned fra 2016 til 2017. Det totale inntektsbortfallet beløper seg til nærmere 400 mill. kroner. For mange kommuner er skattetapet så stort at man nå føler uro og bekymring med tanke på å få neste års kommunebudsjett til å gå opp. Flere kommuner ser ingen annen utvei enn å legge ned skoler, kutte i omsorgstjenester og stramme kraftig inn på velferdstilbudet til egne innbyggere.

Dette medlem minner om at en viktig grunn til inntektsbortfallet er at regjeringen har valgt ikke å justere den såkalte kapitaliseringsrenten for kraftanlegg i tråd med markedsrentene. Dette medfører at den neddiskonterte verdien av kraftanleggene blir betydelig lavere med tilsvarende mindre skattegrunnlag.

Dette medlem viser til Senterpartiets forslag nr. 8 i Innst. 2 S (2016–2017) om å fastsette kapitaliseringsrenten til 3 pst. med virkning for kommunenes utbetalinger i 2017 og utarbeide en ny beregningsmodell som tar høyde for markedsrentene for fastsetting av denne renten for seinere år. Dette medlem presiserer at dette er et meget viktig spørsmål for de kommunene som er rammet, og beklager meget sterkt at regjeringen ikke har justert renten på eget initiativ.

Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 4 L (2016–2017).

4. Formuesskatt

4.1 Verdssettingsrabatt

Verdssettingsrabatt i formuesskatten behandles i Innst. 4 L (2016 – 2017).

4.2 Likviditetsutfordringer

Formuesskatt og likviditetsutfordringer for norske eiere er behandlet i Innst. 36 L (2016–2017) til Prop. 2 L (2016–2017) Endring i skattebetalingsloven (utsatt betaling av formuesskatt).

4.3 Tidsbegrenset rabatt for gründere

Sammendrag

Tidsbegrenset rabatt for gründere er omtalt i punkt 4.3 i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

4.4 Verdssettingssystemet for fritidseiendom

Verdssettingssystemet for fritidseiendom er omtalt i proposisjonens punkt 4.4.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til hovedmerknaden under 2.3.2. Dette medlem viser til at Scheel-utvalget foreslo å doble verdsettingen av fritidseiendom i formuesskatten i påvente av bedre verdsettingsregler, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å følge opp dette.

4.5 Formuesskatten til staten og kommunene

Sammendrag

Regjeringen foreslår å videreføre vedtakene om formuesskatt uendret i forslag til kapittel 2 (§§ 2-1, 2-2 og 2-3) i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Menon Business Economics i august 2015, på oppdrag fra regjeringen, presenterte en rapport om kapitalbeskatning og investeringer i norsk næringsliv. Rapporten konkluderer med at kutt i formuesskatten (og utbytteskatten) hadde svært liten effekt på bedriftenes investeringer, målt opp mot reduksjon i selskapskatten. Disse medlemmer vil vise til at regjeringen i nasjonalbudsjettet 2015 (Meld. St. 1 (2014–2015)), kap. 4.3 skriver at siden «kapitalmarkedene i Norge i det store og hele fungerer godt, vil formuesskatten antagelig først og fremst påvirke sparingen».

I en situasjon med økende arbeidsledighet i deler av landet er det etter disse medlemmers mening ingen grunn til å skulle prioritere milliarder i skattelette for å bidra til økt sparing blant dem som har store formuer. Tvert imot bør det prioriteres økte offentlige investeringer og forbruk i kombinasjon med skattelettelse for dem med lave og midlere inntekter og redusert selskapskatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen ennå ikke har kunnet dokumentere at redusert formuesskatt har gitt de positive konsekvensene for investeringsnivået i næringslivet som ble lovet. Derimot har flere rapporter og gjennomgang vist at kutt i formuesskatt ikke vil ha særlig effekt på investeringsnivået. Formuesskatten er en av de mest omfordelende skattene vi har, målt i kroner. Når denne reduseres, er det de med de største formuene som i størst grad nyter godt av dette. Når dette i tillegg fører til at det må kuttes i velferd, slik regjeringen gjør, vil dette øke forskjellene i Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås å sette innslagspunkt for kommune og stat til 1 450 000 kroner, og sats for stat til 0,5 pst.

Disse medlemmer viser til egne merknader om verdsettingsrabatt som behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil videre vise til at Senterpartiet foreslår å øke bunnfradraget i formuesskatten til 1,7 mill. kroner for å redusere skattleggingen av sparepengene til folk flest og formuer som inngår i mindre næringsvirksomhet. I tillegg øker partiet verdsettingsrabatten for driftsmidler fra 10 til 20 pst. Samtidig økes satsen i for-

muesskatten fra 0,85 til 1,1 pst., slik den var til og med inntektsåret 2013. Dette medlem understreker at Senterpartiet foreslår endringer i formuesskatten som gir netto ca. 2,2 mrd. kroner bokført i økte inntekter sammenlignet med regjeringens forslag, samtidig som forslaget medfører en langt større utjevning og dessuten fritar arbeidende kapital i større grad. Dette medlem fremhever at med Senterpartiets alternativ vil betydelig færre personer betale formuesskatt sammenlignet med regjeringens forslag. Senterpartiets grep gir samlet sett en innretning på formuesskatten som bevarer og styrker omfordelingsegenskapene ved skatten.

Dette medlem viser for øvrig til Innst. 273 S (2015–2016) og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 4 L (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å øke ligningsverdien på sekundærbolig i formuesskatten til 100 pst. og å innføre en tidsbegrenset rabatt i formuesskatten for gründere ved børsintroduksjon av det respektive selskap når dette er til gunst for skattyter.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke satsen i formuesskatten tilbake til 1,1 pst. og redusere bunnfradraget til 1 mill. kroner. Videre foreslås det å innføre en sats på 1,3 pst. på formue over 20 mill. kroner. Det foreslås også å øke verdsettingen av sekundærbolig og næringseiendom til 90 pst.

5. Personskatt for øvrig

5.1 Skjermingsrenten i aksjonær-, deltaker- og foretaksmodellen

Sammendrag

Regjeringen foreslår at det legges til 0,5 prosentenheter, som om lag tilsvarer en langsiktig differanse mellom NIBOR og renten på statskasseveksler, på dagens skjermingsrente for eiere av enkeltpersonforetak. For aksjonærer og deltakere nedjusteres skjermingsrenten med skattesatsen på alminnelig inntekt, det vil si på tilsvarende måte som i dag.

Endringene gjennomføres ved forskrifts-endringer som vedtas av Finansdepartementet og Skattedirektoratet. Endringene gis virkning fra og med inntektsåret 2017.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

5.2 Arbeidsgivers dekning av utgifter til fagforeningsarbeid

Arbeidsgivers dekning av utgifter til fagforeningsarbeid behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

5.3 Aksjesparekonto

Aksjesparekonto behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

5.4 Kjøp av aksjer i arbeidsgiverselskap

Kjøp av aksjer i arbeidsgiverselskap behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

5.5 Sentrale satser, grenser og fradrag

5.5.1 Trygdeavgift

Den nedre grensen i trygdeavgiften behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

Avgifter til folketrygden behandles i punkt 8.8 nedenfor i denne innstillingen.

5.5.2 Minstefradrag

SAMMENDRAG

Regjeringen foreslår å øke maksimalt minstefradrag i lønn og trygd til 94 750 kroner, det vil si med om lag 800 kroner utover lønnsjustering, og i pensjonsinntekt med veksten i ordinær alderspensjon til 75 000 kroner.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 6-1.

Satsen i minstefradraget behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstillingen.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å øke minstefradraget i lønnsinntekt til 95 000 kroner og prosentsatsen til 50 pst.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstillingen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke minstefradraget i lønnsinntekt til 47 pst. Videre foreslås det å øke minstefradraget i pensjonsinntekt til 38 pst. med en øvre grense på 77 000 kroner.

5.5.3 Personfradrag

SAMMENDRAG

Regjeringen foreslår å lønnsjustere personfradraget til 53 150 kroner i skatteklasser 1 og til 78 300 kroner i skatteklasser 2. Lønnsjusteringen av personfradraget innebærer en lettelse for pensjonister fordi lønnsveksten er noe sterkere enn veksten i alderspensjon. Dermed vil pensjonister bli overkompensert.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 6-3.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor personfradrag klasse 2 foreslås fjernet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstillingen.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å avvikle personfradraget i skatteklasser 2.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstillingen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke personfradraget til 66 000 kroner. Dette vil isolert sett føre til et kraftig skatteuttak på inntekt, noe som kompenseres for økte miljøavgifter og innføring av fordeelsbeskatning på bolig.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti også foreslår å fjerne skatteklasser 2.

5.5.4 Trinnskatten

SAMMENDRAG

Regjeringen foreslår at satsene i trinnskatten settes til 0,93 pst. i trinn 1, 2,41 pst. i trinn 2, 11,52 pst. i trinn 3 (9,52 pst. i Finnmark og Nord-Troms) og 14,52 pst. i trinn 4. Innslagspunktene foreslås justert med forventet lønnsvekst.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 3-1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås at innslagspunkt trinn 1 settes til 164 100 kroner med sats 0,53 pst., innslagspunkt trinn 2 settes til 230 950 kroner med sats 2,41 pst., innslagspunkt 3 settes til 565 400 kroner med sats 11,62 pst., innslagspunkt 4 settes til 909 500 kroner med sats 16 pst.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å endre satsene i trinnskattens trinn 1, 2, 3 og 4 til henholdsvis 1, 2,5, 13 og 16 pst. Denne omleggingen sikrer i kombinasjon med endringer i trygdeavgiften bedre omfordeling og skattelette for folk flest samtidig som de som har aller mest, må bidra noe mer. Omleggingen utgjør også i noen grad en forenkling, da regjeringens stadig økende bruk av desimaler i satsene opphører med Senterpartiets opplegg, noe som øker gjennomsiktigheten og skattyters mulighet til å trenge inn i Skatteetatens beregninger. Dette medlem viser ellers til Senterpartiets hovedmerknad og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å endre og forenkle trinnskatten slik at endringene sammen med endringer i minstefradrag, innføring av et nytt miljøfradrag og økt trygdeavgift ville medført en betydelig skattelettelse for alle med inntekt under 800 000 kroner, men klart mest til dem med inntekter mellom 200 000 og 500 000 kroner.

Konkret foreslo Venstre følgende endringer i trinnskatten:

Skatteart	Regjeringen	Venstre
Trinnskatt, trinn 1	Innslagspunkt 166 100, sats 0,93 pst.	Utgår
Trinnskatt, trinn 2	Innslagspunkt 230 950, sats 2,41 pst.	Innslagspunkt 300 000, sats 2,5 pst.
Trinnskatt, trinn 3	Innslagspunkt 580 650, sats 11,52 pst.	Innslagspunkt 580 000, sats 12 pst.
Trinnskatt, trinn 4	Innslagspunkt 934 050, sats 14,52 pst.	Innslagspunkt 900 000, sats 15 pst.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås endringer i trinnskatten for å gjøre den langt mer omfordelende. Innslagspunktet for trinn 1 foreslås økt til 200 000 kroner, mens innslagspunktet for trinn 2 foreslås økt til 300 000 kroner. Videre foreslås det å holde innslagspunktene for trinn 3 og 4 på nominelt samme nivå som i 2016, samtidig som satsene foreslås økt med 3 prosentpoeng. Til sist foreslås det å innføre et nytt trinn 5 med innslagspunkt på 1,5 mill. kroner og sats på 27 pst.

5.5.5 Reisefradraget

SAMMENDRAG

For å kompensere personer med relativt lang reisevei til arbeid for økte drivstoffutgifter foreslår regjeringen å øke satsene i reisefradraget med 6 øre per kilometer, til henholdsvis 1,56 kroner per kilometer for reiser inntil 50 000 kilometer og til 0,76 kroner per kilometer for reiseavstand mellom 50 000 og 75 000 kilometer.

Satsene vil bli fastsatt i Skattedirektoratets takseringsregler.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås at nedre grense for fradrag for reiser mellom hjem og arbeid settes til 16 000 kroner, med sats 1,50 kroner per kilometer for reiser inntil 50 000 kilometer og 0,70 kroner per kilometer for reiseavstand mellom 50 000 og 75 000 kilometer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet foreslår å bedre vilkårene for pendlere. Innstramningen i pendlerfradraget som regjeringen Solberg har gjennomført, kompenseres. Bunnfradraget settes med dette tilbake til 15 000 kroner. Samtidig økes kilometersatsen fra 1,56 kroner per kilometer til 1,60 kroner per kilometer for reiselengde opp til 50 000 kilometer per år og fra 0,76 kroner per kilometer til 1,60 kroner per kilometer for reiselengde mellom 50 000 og 75 000 kilometer per år. Dette medlem viser til at dette i sum gir en skattelette for pendlerne på 600 mill. kroner påløpt sammenlignet med regjeringens budsjettforslag.

Dette medlem viser for øvrig til egen hovedmerknad og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 4 L (2016–2017).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås ikke å vedta økning i satsene for reisefradrag.

5.5.6 Andre grenser og fradrag

5.5.6.1 SKATTEFRADRAG FOR PENSJONSINNTEKT

Sammendrag

Frdraget sikrer at pensjonister med minste pensjonsnivå for enslige ikke skal betale skatt. Forslagene om lavere skattesats på alminnelig inntekt og høyere trinnskattesatser i 2017 krever at skattefradraget justeres for at inntektsgrensen for å betale inntektskatt for pensjonister skal opprettholdes på om lag dagens nivå. Regjeringen foreslår å sette det maksimale fradragbeløpet til 29 940 kroner. Dette vil øke innslagspunktet for å betale skatt noe.

Skattefradraget trappes ned med pensjonsinntekten. Innslagspunktene for nedtrapping i trinn 1 i skattefradraget for pensjonsinntekt foreslås økt med anslått vekst i minste pensjonsnivå til 188 700 kroner. Innslagspunktet for nedtrapping i trinn 2 i skattefradraget for pensjonsinntekt foreslås økt med vekst i ordinær alderspensjon til 284 350 kroner.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 6-5.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

5.5.6.2 SKATTEBEGRENSNING VED LAV ALMINNELIG INNTEKT

Sammendrag

Den skattefrie nettoinntekten under skattebegrensingsregelen foreslås økt med anslått vekst i minste pensjonsnivå til 143 150 kroner for enslige og til 131 600 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen økes tilsvarende til 263 200 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 6-4.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

5.5.6.3 FORELDREFRADRAG

Sammendrag

Foreldrefradraget holdes nominelt uendret i forslag til § 6-2 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett forenkler og øker foreldrefradraget ved å innføre lik sats for alle barn på 25 000 kroner. Dette innebærer i praksis en økning i foreldrefradraget på 10 000 kroner for alle barn utover det første. Dette medlem mener at arbeidende foreldre har særlige utgifter som bør kompenseres, og at foreldrefradraget er viktig i så måte. Frdraget stimulerer til arbeid samtidig som det innebærer en rimelig omfordeling til barnefamilier både direkte og i form av arbeidsincentivet frdraget innebærer. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å endre dagens modell for foreldrefradrag til en mo-

dell med samme fradrag per barn foreslått satt til 21 500 kroner.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

5.5.6.4 SÆRFRADRAG FOR ENSLIGE FORSØRGERE

Sammendrag

Særfradraget for enslige forsørgere holdes nominelt uendret i forslag til § 6-6 i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å heve særfradraget for enslige forsørgere til 53 150 kroner.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

5.5.6.5 HONORARER TIL UTENLANDSKE ARTISTER MV.

Sammendrag

Skattevedtakets § 3-6 Skatt til staten på honorarer til utenlandske artister mv. foreslås videreført uendret.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

5.5.6.6 UTBETALINGER FRA INDIVIDUELL PENSJONSAVTALE TIL BO

Sammendrag

Skattevedtakets § 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo foreslås videreført uendret

5.5.6.7 SÆRFRADRAG FOR STORE SYKDOMS-UTGIFTER

Sammendrag

Den nedre grensen for særfradraget for store sykdomsutgifter holdes også nominelt uendret. I tilleggspolisjonen for 2014 ble det varslet at regjeringen ville utrede en ny ordning med sikte på å få

flere funksjonshemmede inn i arbeidslivet, og at særfradraget for store sykdomsutgifter skulle videreføres med 2013-regler inntil en ny ordning var ferdig utredet. En slik ordning kunne vært et tidsbegrenset fradrag i skattesystemet ved overgang fra trygd til arbeid. Det framgår av tilleggspolisjonen at en slik ordning forutsettes å være enkel å forholde seg til for skattyterne og enkel å administrere for skattemyndighetene.

Det er imidlertid krevende å utforme et slikt fradrag som er treffsikkert, men uten betydelige administrative kostnader. Det må baseres på objektive kriterier for tildeling av fradraget, og en må unngå at skattemyndighetene må foreta helsefaglige vurderinger, som var en viktig årsak til de store utfordringene med særfradraget for store sykdomsutgifter. Et eventuelt fradrag måtte dermed gis på grunnlag av tredjepartsopplysninger. Dette tilsier at personer som skulle kunne kreve fradraget, måtte ha mottatt en form for offentlig ytelse, for eksempel fra Nav.

Et eventuelt fradrag som skal stimulere til at flere funksjonshemmede/trygdede kommer inn i arbeidslivet, måtte hatt kriterier for hvem som skal omfattes av ordningen, det måtte fastsettes konkrete vilkår for hva som menes med økt yrkesdeltakelse, og overgang fra trygd til arbeid måtte defineres. Det måtte avklares om en måtte ha vært helt ute av arbeidslivet for å få fradraget, og det måtte avklares hvor mye og over hvor lang tidsperiode en måtte jobbe for å få fradrag. Det måtte gjøres en løpende vurdering av yrkesdeltakelsen opp mot vilkårene for fradraget. De administrative kostnadene ved et slikt fradrag ville blitt høye.

Et tidsbegrenset fradrag vil dessuten kunne gi uheldige arbeidsinsentiver når skattytere ikke lenger er berettiget til fradraget. Det er også uheldig at man kan oppnå en særskilt skattefordel kun ved å være trygdet en stund. Den største hindringen for økt yrkesdeltakelse blant funksjonshemmede er mulighetene til å få hel- og deltidsjobber som er tilrettelagt for denne gruppen. Regjeringen varslet i Prop. 39 L (2014–2015) økt bruk av virkemidler for å motivere arbeidsgivere til i større grad å ansette utsatte grupper. Blant annet er bruken av lønnstilskudd trappet opp. De midlertidige lønnstilskuddsordningene er endret, og det er innført en ny varig lønnstilskuddsordning for brukere med varig og vesentlig nedsatt arbeidsevne. Arbeids- og sosialdepartementet vurderer fortløpende Navs innsats overfor arbeidssøkere som har behov for arbeidsrettet bistand.

Generelt er det et skattefaglig mål å unngå særordninger som kompliserer skattesystemet. Skattesystemet er i utgangspunktet lite egnet til å yte målrettet støtte til spesielle grupper. Tilskudd til spesielle grupper bør ytes som direkte støtte gjennom tilskuddsordninger, og ikke gjennom skattesystemet.

Departementet vil på denne bakgrunn ikke utrede en ny særskilt fradragsordning nærmere. Det vil etter departementets syn være mer målrettet å prioritere generelle endringer i fradragsstrukturen som gjør det mer lønnsomt å arbeide framfor å være trygdet. Det vises til Skattemeldingen punkt 6.6 om omlegging av fradragsstrukturen og innføring av et nytt permanent arbeidsbetinget fradrag.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

5.6 Skattører og fellesskatt

Sammendrag

De kommunale og fylkeskommunale skattørene for personlig skattytere foreslås holdt uendret fra 2016 til 2017. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter i 2017.

Som følge av regjeringens forslag om å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt fra 25 pst. til 24 pst. foreslås skattesatsen på fellesskatt for personlig skattytere redusert med 1 prosentenhets, fra 10,55 pst. i 2016 til 9,55 pst. i 2017.

Det vises til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 3-2 og § 3-8.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

5.7 Arveavgift

Sammendrag

Arveavgiften ble fjernet med virkning for gaver som gis, og for arv etter dødsfall som skjer, 1. januar 2014 eller senere, jf. lov 13. desember 2013 nr. 110 om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven). Det skal svares arveavgift etter reglene i arveavgiftsloven for arv som inntreer etter dødsfall som har skjedd før 1. januar 2014. Det gjelder selv om arvingene ved offentlig skifte får rådigheten over midlene i 2014 eller senere år.

Det er nødvendig at Stortinget treffer arveavgiftsvedtak for å opprettholde arveavgiftsplikten for arvinger som mottar arv fra dødsfall før 1. januar 2014, men hvor rådigheten ved offentlig skifte først inntreer i 2014 eller senere.

Det foreslås et arveavgiftsvedtak for budsjettperioden 2017 som viderefører tidligere satser og fribeløp i tråd med forutsetningene i Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014).

Det vises til forslag til stortingsvedtak om avgift til statskassen på arv for budsjettåret 2017.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti peker på at arveavgiften er en av de mest omfordelende skattene. De med høyest inntekt, og formue mottar også mest arv. Fjerningen av arveavgiften er dermed et tap av skatteinntekter som regjeringen finansierer med at folk flest må betale mer skatt enn de ellers ville gjort. Arv er arbeidsfri inntekt og det er ikke urimelig at dette beskattes. Dette medlem viser til at regjeringen ellers har argumentert for at de ønsker «vekstfremmende skatteutt». Uavhengig av hva en måtte mene om de andre skatteuttene til denne regjeringen, er det åpenbart at fjerning av skatt på arv ikke er et vekstfremmende skatteutt. På spørsmål fra Sosialistisk Venstreparti har heller ikke Finansdepartementet kunne påvise noen vekstfremmende effekt eller kunnet framføre en argumentasjon for at dette er positivt for økonomien som helhet.

Dette medlem har merket seg at andre partier har argumentert med at modellen for arveavgift som var gjeldende fram til 2013, var for dårlig. Dette er ikke et argument mot arveavgiften som sådan, men et argument for å forbedre arveavgiften. Dette medlem viser også til at regjeringen Stoltenberg II var i gang med dette arbeidet og foreslo forbedringer i statsbudsjettet for 2014. Dette medlem mener arveavgiften bør gjeninnføres med en mer omfordelende modell, og viser til forslag i hovedmerknad i punkt 2.3.2.

6. Finansskatt

Sammendrag

I tråd med Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 4 (2015–2016) foreslår regjeringen at det innføres en finansskatt fra 2017, se Innst. 273 S (2015–2016).

Finansiell tjenesteyting er unntatt fra merverdiavgift. Skatteutgiften ved dette unntaket er på usikkert grunnlag anslått til 8,85 mrd. kroner i 2016, se vedlegg 1. Unntaket for finansiell tjenesteyting bryter med nøytralitetsprinsippet som ligger bak utformingen av merverdiavgiften. Formålet med en finansskatt er delvis å bøte på svakhetene ved merverdiavgiftsunntaket, herunder vridninger i produksjon og forbruk mot finansielle tjenester og insentiv til egenproduksjon i finansforetak.

Ideelt sett burde finansskatten utformes slik at den ivaretar alle merverdiavgiftens nøytralitetsegenskaper. Det har ikke vært mulig å få på plass en slik skatt fra 2017. For å kompensere for manglende skatlegging av finansielle tjenester foreslår regje-

ringen derfor at det innføres en enklere form for finansskatt. Det foreslås at finansskatten gjennomføres gjennom to elementer. Det innføres en skatt på lønnsgrunnlaget i finanssektoren. I tillegg videreføres overskuddsbeskatningen i sektoren på 2016-nivå. Dermed skatlegges de to elementene som utgjør merverdien som skapes i næringsen.

Finansskatten skal i utgangspunktet omfatte alle foretak som i hovedsak driver med aktivitet innen finansierings- og forsikringsområdet, jf. Statistisk sentralbyrås Standard for næringsgruppering SN2007, næringshovedområde K. For å avgrense mot foretak som i liten grad driver finansiell aktivitet, foreslås en nedre grense på 30 pst. finansiell aktivitet for å bli finansskattepliktig. Andelen finansiell aktivitet skal beregnes på grunnlag av andelen lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter i forhold til foretakets samlede lønnskostnader mv. (arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget) for foregående inntektsår. Foretak uten lønnskostnader vil ikke bli finansskattepliktige. For 2017 og for foretak etablert etter 31. januar 2017 foreslås en adgang til å beregne andelen finansielle lønnskostnader på grunnlag av den første hele kalendermåned foretaket har opplysningsplikt for.

Det foreslås videre et unntak fra finansskatteplikten for foretak med høy grad av finansielle aktiviteter som er merverdiavgiftspliktige, eksempelvis skadeoppgjør og rådgivningstjenester. Dette unntaket foreslås utformet slik at foretak med mer enn 70 pst. finansiell, merverdiavgiftspliktig aktivitet ikke skal være finansskattepliktig. Andelen finansiell, merverdiavgiftspliktig aktivitet skal beregnes på tilsvarende måte som nevnt over.

Visse virksomheter som anses finansskattepliktige etter ovennevnte regler, kan ha større eller mindre innslag av ikke-økonomisk aktivitet i EØS-rettslig forstand. Slik ikke-økonomisk aktivitet er gjennomgående av en samfunnsmessig viktig karakter. Det er derfor ønskelig å skjerme slike aktiviteter fra finansskatten. For slike virksomheter foreslås det en adgang til å begrense finansskatten til den delen av lønnskostnadene som er knyttet til den økonomiske aktiviteten. En slik begrensning forutsetter at virksomheten etablerer et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til hhv. de økonomiske og de ikke-økonomiske aktivitetene.

Finansskatt på lønnsgrunnlaget beregnes i prosent med utgangspunkt i grunnlaget for arbeidsgiveravgift for de finansskattepliktige virksomhetene. Det foreslås at finansskatten på lønn skal følge samme regler for beregning, saksbehandling og innkreving mv. som for arbeidsgiveravgiften. Skattesatsen foreslås satt til 5 pst. Finansskatten på lønn kommer til fradrag ved beregningen av alminnelig inntekt.

Det andre elementet gjennomføres ved at skatten på alminnelig inntekt for finansforetakene videreføres på 2016-nivå (25 pst.).

Det vises til forslag til stortingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2017 og Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 3-3 annet ledd.

Endringer i folketrygdloven, skatteforvaltningsloven, skattebetalingsloven og a-opplysningsloven behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

Komiteens merknader

Komiteen viser til at regjeringen har satt ned en arbeidsgruppe som ledes av professor Erling Hjelmeng og består av jurister og økonomer i tillegg til representanter fra KS, LO, NHO og Spekter, som blant annet skal vurdere hvordan offentlige og private finansinstitusjoner i større grad kan likestilles når det gjelder skattespørsmål. Arbeidsgruppen skal ferdigstille sitt arbeid innen 1. januar 2018. Komiteen mener at det skal tas en ny vurdering av innretningen på finansskatten i lys av konklusjonene til Hjelmengutvalget med tanke på om den relative fordelingen mellom lønn og overskudd i finansskatten er optimal. Komiteen mener at økt finansskatt basert på overskudd på bekostning av lønnsdelen vil være en ønskelig retning. Videre skal det også vurderes om regelverket for å forhindre kunstig overskuddsflytting er sterkt nok. Det må også vurderes hvordan man kan rette opp eksisterende svakheter i regelverket som gjør at skattegrunnlaget i finansnæringsen er mindre enn det hadde vært i et nøytralt skattesystem.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet, slutter seg til regjeringens forslag til stortingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2017 og Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2017 § 3-3 annet ledd.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at finansskatten for 2017 (utover ordinær selskapsskatt) utformes som en terminskatt på alminnelig inntekt i finanssektoren, hvor innbetalingen delvis skjer i inntektsåret. En slik modell erstatter regjeringens forslag om at det innføres en skatt på lønnsgrunnlaget i finanssektoren.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at finanssektoren i dag har unntak for merverdiavgift for de fleste finansielle tjenester. Dette medlem mener at finansiell sektor bør be-

skattes som andre næringer. Unntaket for merverdiavgift for finansielle tjenester bidrar til en uheldig vridning av produksjon og forbruk mot disse tjenestene og bort fra andre, relativt sett dyrere, avgiftsbelagte varer og tjenester.

Dette medlem peker imidlertid på at det å innføre merverdiavgift for finansielle tjenester er komplisert, og at regjeringen inntil videre har foreslått en ekstra skatt på arbeidsgiveravgift og overskudd. Førstnevnte kan gi uheldige utslag for sysselsettingen i banksektoren, kanskje særlig for sparebanker rundt om i landet.

Dette medlem vil foreslå at regjeringen legger til rette for at hele finansskatten ilegges overskudd, utformet som en terminskatt der innbetaling skjer i inntektsåret.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår ikke å innføre økt arbeidsgiveravgift for finanssektoren, men i stedet å hente inn et omtrent like stort proveny gjennom å øke overskuddsbeskatningen i sektoren noe utover regjeringens forslag. Dette medlem viser til at en samlet finansbransje har uttrykt dyp skepsis overfor regjeringens innretning av finansskatten, og at det er bred enighet fra faglig hold om at en særskatt på overskudd vil ha mindre negative konsekvenser enn en særskatt på arbeidskraft. Særlig vil dette medlem fremheve at regjeringens forslag er uklokt med tanke på behovet for å skape nye arbeidsplasser og sørge for aktivitet i hele Norge. Med opplegget Senterpartiet legger til grunn, vil gründere og småbedrifter i hele Norge fortsatt få tilgang til lån og finansiell rådgivning i sine nærmiljø fra kvalifiserte bankmedarbeidere. Dette vil ruste landet bedre for fremtiden jevnført med regjeringens opplegg, som kan innebære oppsigelser og massiv nedleggelse av bankfilialer i hele landet. Samtidig presiserer dette medlem at Senterpartiets opplegg vil gi et noe større proveny til staten, som i partiets alternative statsbudsjett blant annet omdisponeres til tiltak for å øke sysselsetting og sikre innovasjon og omstilling i norsk næringsliv. Dette medlem viser for øvrig til Innst. 273 S (2015–2016) og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 4 L (2016–2017). Dette medlem vil på denne bakgrunn stemme mot regjeringens forslag om at det innføres en skatt på lønnsgrunnlaget i finanssektoren.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre hele tiden har vært skeptiske til innføring av en egen finansskatt. Dette medlem viser til at regjeringens forslag om å innføre en ekstra arbeidsgiveravgift på næringen nettopp understreker de motforestillinger Venstre hele tiden har hatt. Regje-

ringens forslag vil gi uheldige utslag for sysselsettingen i banksektoren, spesielt for sparebanker rundt om i landet. Dette medlem viser til at næringen selv har foreslått at finansskatten heller bør utformes som en terminskatt beregnet ut fra alminnelige inntekter. Finansskatten innbetales delvis i inntektsåret og avregnes endelig etter avlagt årsregnskap. Det forutsettes at forslaget skal gi samme påløpte og bokførte proveny som regjeringens forslag. Det forutsettes videre at finansskatten i sin helhet skal utskrives på alminnelig inntekt i virksomhetene, uten at forslaget om økt arbeidsgiveravgift gjennomføres.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett. Dette medlem mener at regjeringens modell for finansskatten ikke i tilstrekkelig grad ivaretar de positive egenskapene ved merverdiavgiften, og foreslår derfor at regjeringen utarbeider regelverket med sikte på innføring i september 2017. Dette medlem viser til omtale av finansskatten og forslag i hovedmerknaden i punkt 2.3.2.

7. Landbruksbeskatning

7.1 Innledning

Landbruksbeskatning behandles i Innst. 4 L (2016–2017) med unntak av innstramming av jordbruksfradraget.

7.2 Jordbruksfradrag for aksjeselskap

Jordbruksfradrag for aksjeselskap behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

7.3 Innstramming av jordbruksfradraget

Sammendrag

Fram til 2009 var det ikke tillatt å leie ut melkekvoter. Det førte til at bønder som ønsket å slutte med melkeproduksjon og samtidig få leieinntekter på kvoten, måtte gå inn som deltakere i samdrifter. Et tidligere krav om arbeidsplikt i samdriften var falt bort, og bonden kunne være helt passiv deltaker og likevel få jordbruksfradrag på linje med bønder som drev jordbruksvirksomhet i enkeltpersonforetak.

De fleste samdrifter består som regel av to til fem deltakere. De er organisert som rene driftsselskap, der samdriften tar hånd om produksjon og drift, mens maskiner og andre driftsmidler leies inn fra deltakerne. Overskuddet tas vesentlig ut som leievederlag. Aktive deltakere tar i tillegg ofte ut en arbeidsgodtgjørelse fra samdriften. Resultatet av dette er at bønder som egentlig har avsluttet sin jordbruksproduksjon, men som er med som passiv deltaker i samdrift, kan ha rett til jordbruksfradrag beregnet på grunnlag

av kapitalinntekter (leieinntekter fra samdriften). Bønder som har avviklet egen produksjon, og som leier ut melkekvoten til nabo direkte, samt eventuell jord og driftsbygninger, vil derimot ikke ha rett til jordbruksfradrag.

Departementet mener jordbruksfradraget bør forbeholdes bønder som driver aktivt jordbruk. En slik forutsetning er blant annet innbakt i skatteloven § 8-1 femte ledd om at det er «produsenten» som kan kreve fradraget. På bakgrunn av at selv en meget beskjeden eierpart i en samdrift etter praksis gir status som næringsdrivende, kan en bonde som har opphørt med annen jordbruksdrift, ha krav på jordbruksfradrag i store kapitalinntekter fra f.eks. utleie av melkekvoter, jord, bygninger, driftsløsøre osv., basert på sin part i samdriften. Departementet mener det i det minste bør stilles krav om at det er aktivitet knyttet til deltakelsen i samdriften for at en deltaker uten annen jordbruksdrift skal kunne kreve jordbruksfradrag basert på eierandelen. Departementet vil vurdere en innstramming av jordbruksfradraget i samsvar med dette. Det antas at en slik endring vil ha begrenset provenyvirkning.

Omlaggingen kan gjennomføres ved en endring i FSFIN § 8-1-12.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å prisjustere jordbruksfradraget.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett styrker jordbruksfradraget betydelig, blant annet gjennom å øke minimumsverdien til 80 000 kroner, satsen til 50 pst. og maksimumsverdien til 180 000 kroner. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å øke bunnfradraget i jordbruksfradraget til 70 000 kroner og heve øvre grense til 183 000 kroner. Dette medlem foreslo også å innføre et ekstra fradrag på 20 000 kroner for bønder som driver eller legger om til økologisk produksjon, og fjerne jordbruksfradraget for pelsdyrnæringen.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke satsen i jordbruksfradraget til 42 pst., at det inntektsuavhengige fradraget økes til 80 000 kroner og at øvre grense endres til 170 000 kroner. Dette medlem viser videre til egne merknader i Innst. 3 S (2016–2017).

8. Næringsbeskatning for øvrig

8.1 Startavskrivninger

Startavskrivninger behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

8.2 Avskrivningssatser

Avskrivningssatser behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

8.3 Investering i distriktene

Tilskudd til investeringer i distriktene behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

8.4 Skattefunn

Skattefunn behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

8.5 Friinntekten i særskatten for petroleumsvirksomhet

Endringer i petroleumsskatteloven behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

8.6 Vindmøllefartøyer i rederiskatteordningen

Endringer i rederiskatteordningen behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

8.7 Produktavgift på førstehåndsomsetning av fisk

Sammendrag

Produktavgiften til folketrygden for fiskeri-, hvalfangst- og selfangstnæringene foreslås redusert fra 2,5 pst. til 2,3 pst. for 2017.

Trygdeavgiftssatsen for næringsinntekt er normalt 11,4 pst. Fiskere betaler en trygdeavgift på 8,2 pst. Produktavgiften i fiskerinæringen skal, foruten å dekke mellomlegget mellom 8,2 pst. og 11,4 pst. i trygdeavgiften, også dekke kollektiv medlemspremie til yrkesskadetrygd, kollektiv forsikring for tilleggsykepengene for manntallsførte fiskere og utgifter i forbindelse med stønad til arbeidsledige i næringen.

Det skal svares produktavgift av all fangst fra norsk-registrerte fartøy.

Det vises til forslag til Stortingets vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hvalfangst- og selfangstnæringene for 2017.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

8.8 Avgifter til folketrygden

Sammendrag

Ved lov 18. desember 2015 nr. 114 vedtok Stortinget at Stortingets kompetanse etter folketrygdloven § 23-4 til å gi særlige bestemmelser om avgifter og tilskudd for visse grupper kunne delegeres til departementet, jf. Prop. 1 LS (2015–2016) kapittel 14.

I samsvar med dette foreslås det i § 9 første ledd i vedlagte forslag til vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2017 at kompetansen delegeres til departementet.

Videre er det foreslått en mindre, teknisk endring sammenlignet med det tilsvarende vedtaket for 2016.

Endringene har ingen materielle konsekvenser, og arbeidsgiveravgiften skal beregnes på samme måte i 2017 som i 2016.

Regjeringen foreslår videreføring av trygdeavgiftssatser på 5,1 pst., 8,2 pst. og 11,4 pst. i forslag til stortingsvedtak om avgifter mv. til folketrygden for 2017.

Det vises til forslag til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2017.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett reduserer trygdeavgiftens mellomsats fra 8,2 til 8 pst. og høye sats fra 11,4 til 11 pst. Denne omleggingen reduserer marginalskatten på arbeid for brede grupper arbeidstakere, gjør det mer attraktivt å drive næringsvirksomhet i det små og sikrer i kombinasjon med endringer i trinnskatten bedre omfordeling og skattelette for folk flest. Dette medlem viser ellers til Senterpartiets hovedmerknad og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å heve trygdeavgiften til 8,5 pst. som et ledd i en større omlegging av trinnskatt m.m. slik at alle med inntekt under 800 000 fikk netto skattelette, mens alle over fikk netto skatteskjerpelse. Dette medlem foreslo også å heve trygdeavgiften for AFP-mottakere til 6 pst., innføre fritak for arbeidsgiveravgift for de første tre årene for foretak med færre enn fem ansatte og fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

8.9 Tonnasjesskatt

Sammendrag

Stortingets skattevedtak § 5-1 om tonnasjesskatt foreslås videreført uendret for inntektsåret 2017.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

9. Merverdiavgift

9.1 Innledning – vedtak for 2017

Sammendrag

Merverdiavgiften vedtas av Stortinget i plenum for ett år av gangen, jf. Grunnloven § 75 bokstav a. Nærmere regler om registreringsplikt, beregning og betaling av avgift mv. er fastsatt i merverdiavgiftsloven (2009-06-19-58) og merverdiavgiftsforskriften (2009-12-15-1540).

Den generelle merverdiavgiftssatsen foreslås videreført med 25 pst., en redusert sats på 15 pst. for næringsmidler og en lav sats på 10 pst. for enkelte tjenester som persontransport, overnatting og allmennkringkasting samt adgang til kino, museer, fornøylesparker og store idrettsarrangement, og med 11,11 pst. av omsetning mv. av viltlevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

Se forslag til stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2017.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å innføre lav merverdiavgift (10 pst.) på frukt, grønt

og økologiske matvarer, innføre nullsats på merverdiavgift for reiser med kollektivtransport, utvide merverdiavgiftsfritaket for medier til å gjelde all digital journalistikk og heve omsetningsgrensen til 3 mill. kroner for rett til årlig oppgavetermin for innbetaling av merverdiavgift.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å senke merverdiavgiften lav sats fra 10 til 8 pst. Forslaget vil ha særlig positive konsekvenser for reiseliv og kollektivtransport.

9.2 Merverdiavgift ved innførsel av varer

Sammendrag

Stortinget har vedtatt endringer i merverdiavgiftsloven som medfører at forvaltningen av merverdiavgift ved innførsel skal overføres fra Tolletaten til Skatteetaten fra 1. januar 2017. Dette innebærer at virksomheter som er eller skal være registrert i Merverdiavgiftsregisteret skal oppgi, beregne og betale merverdiavgift ved innførsel av varer etter de samme regler som gjelder for merverdiavgift av innenlandsk omsetning og uttak. Denne gruppen avgiftspliktige skal da ikke lenger forholde seg til tolletaten for beregning og betaling av innførselsmerverdiavgift. Gitt dagens rentenivå anslås det at denne endringen i betalingsrutinene innebærer et årlig rentetap for staten på om lag 100 mill. kroner. Endringen vil også innebære at hoveddelen av innførselsmerverdiavgift som påløper i november 2017, vil bli bokført i 2018 i stedet for 2017. Det anslås å redusere bokført proveny med om lag 10,8 mrd. kroner i 2017. Reduksjonen i 2017 reflekterer kun en forskyvning i avgiftsinntektene.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

9.3 Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren

Merverdiavgiftskompensasjonsordningen behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

9.4 Merverdiavgift – vedlikehold av F35 kampfly

Endringer i merverdiavgiftsloven behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

10. Særavgifter

10.1 Innledning

Sammendrag

Særavgifter ilegges nærmere bestemte varer og tjenester og er hovedsakelig fiskalt begrunnet. I tillegg kan særavgiftene bidra til å prise samfunnets kostnader ved bruk av for eksempel helse- og miljøskadelige produkter. Inntektene fra særavgifter går til statskassen uten noen form for øremerking. De fleste særavgifter legges på varer der avgiften betales av produsent og importør.

Særavgiftene og fritak for avgift vedtas av Stortinget i plenum for ett år av gangen, jf. Grunnloven § 75 bokstav a. Bestemmelser om oppkreving, kontroll mv. er fastsatt i forskrifter med hjemmel i særlover, blant annet lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering og viser til merknader knyttet til de ulike særavgiftene nedenfor.

10.2 Alkohol

Sammendrag

For 2017 foreslås det at avgiftssatsene blir prisjustert, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor disse medlemmer foreslår å reversere taxfree-endringen fra 2014 hvor det åpnes for å «veksle inn» tobakskvoten mot 1,5 l ekstra vin.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet påpeker at skatte- og avgiftssystemet bør brukes til å sørge for at prisen på helseskadelige produkter bedre reflekterer den kostnaden slike varer innebærer.

Både alkohol og tobakk er eksempler på produkter som medfører store sosiale og helsemessige kostnader for individ, familie og samfunn. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å øke avgiftene på brennevinsbasert drikke med 15 pst. og annet alkoholholdig drikke med 5 pst.

Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår endringer i taxfree-ordningen som er omtalt under kapittel 27 i denne innstillingen. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å innføre en redusert alkoholavgift for småskalabryggerier tilsvarende en reduksjon på 20 pst. for de første produserte 50 000 liter og deretter en gradvis nedtrapping til 200 000 liter.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å fjerne ordningen hvor tobakk kan veksles inn i alkohol på taxfree.

10.3 Tobakkvarer mv.

Sammendrag

For 2017 foreslås det at avgiftssatsen på tobakkvarer blir prisjustert, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås at tollkvoten på tobakk halveres, og at avgiftssatsen på tobakkvarer økes med 5 pst. utover prisjustering.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til merknaden under punkt 10.2 i denne innstillingen og bemerker at Senterpartiet i sitt alternative

budsjett foreslår å øke tobakksavgiftene med 5 pst. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår endringer i taxfree-ordningen som er omtalt under kapittel 27 i denne innstillingen. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å avvike taxfree-ordningen for tobakkvarer og heve alle tobakksavgifter med 10 pst.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å fjerne ordningen hvor tobakk kan veksles inn i alkohol på taxfree.

10.4 Motorvogner mv.

10.4.1 Innledning

SAMMENDRAG

Avgiftene på motorvogner mv. er ikke-bruksavhengige og omfatter engangsavgift (behandles i punkt 10.4.2), årsavgift (10.4.3), vektårsavgift (10.4.4) og omregistreringsavgift (10.4.5).

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen tar omtalen til orientering og viser til merknader knyttet til de ulike avgiftene nedenfor.

10.4.2 Engangsavgift

SAMMENDRAG

I 2016 ble det gjennomført en omlegging av engangsavgiften innenfor en provenynøytral ramme.

Regjeringen følger i budsjettet for 2017 opp den helhetlige gjennomgangen av kjøretøy- og drivstoffavgiftene som ble lagt fram i revidert nasjonalbudsjett 2015. Målet er en nyere, sikrere og mer miljøvennlig bilpark. Som oppfølging av gjennomgangen ble det i 2016 påbegynt en gradvis omlegging av engangsavgiften ved at effektkomponenten fases ut og vektkomponenten reduseres. CO₂-komponenten skal økes og være progressiv og vurderes i sammenheng med endringene i vekt- og effektkomponenten. NO_x-komponenten skal beholdes og økes. Regjeringen foreslår ytterligere omlegging i 2017 for personbiler

og andre avgiftsgrupper som betaler engangsavgift i prosent av engangsavgiften for personbiler. Videre skal det utredes å endre engangsavgiften for motorsykler i tråd med prinsippene for personbiler. Det foreslås ingen endringer i vrakpantavgiften for 2017. Det foreslås videre å frita amatørbygde kjøretøy for engangsavgift. For motorvogner som benyttes i Norge i en avgrenset periode, fremmes det forslag om at det kan betales forholdsmessig engangsavgift.

Regjeringen foreslår en provenynøytral omlegging av engangsavgiften med økt avgift på utslipp, redusert avgift på vekt og fjerning av avgift på effekt for alle typer kjøretøy unntatt motorsykler, snøscootere og beltebiler i 2017. Forøvrig foreslås at satsene prisjusteres for 2017.

Se forslag til avgiftsvedtak § 2.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at det i budsjett-

avtalen mellom disse partiene ble enighet om å redusere det øvre innslagspunktet for fradrag i CO₂-komponenten med 10 gram til 75 g/km, og at innslagspunktet i vektkomponenten heves fra 200 kg til 350 kg, kombinert med en reduksjon av satsene i vektkomponenten på 2,5 pst. Videre ble det enighet om at andelen satsene for varebiler klasse 2 mv. i vektkomponenten utgjør av satsene for personbiler, reduseres fra 21 til 20 pst. Det ble også enighet om å redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler til 5 pst. Redusert vektfradrag vil bli gjennomført i forskrift.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget slutter seg til regjeringens forslag til stortingsvedtak om avgift på motorvogner mv. A. Engangsavgift med følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:
Avgift skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
Avgiftsgruppe A							2 400
Personbiler, varebiler klasse 1, busser under 6 m med inntil 17 seteplasser	0–350					0	
	351–1 200					26,51	
	1 201–1 400					66,05	
	1 401–1 500					206,41	
	over 1 500					240,06	
			over 0			70,93	
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
utslipp 75 g/km og over				0–75		0	
				76–100		914,70	
				101–130		995,49	
				131–200		2 685,98	
				over 200		3 449,80	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
CO ₂ -utslipp under 75 g/km t.o.m. 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 75 g/km t.o.m. 40 g/km						937,20	
CO ₂ -utslipp under 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 40 g/km						1 102,65	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp							
Bensindrevne					0–750	15,88	
					751–1 300	62,84	
					1 301–1 700	170,71	
					over 1 700	147,31	
Ikke bensindrevne					0–750	12,17	
					751–1 300	51,30	
					1 301–1 700	139,34	
					over 1 700	115,96	
Avgiftsgruppe B							2 400
Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm	20 pst. av A		75 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, og med							
Utslipp 75 g/km og over					0–75	0	
					76–100	274,41	
					101–130	298,65	
					over 130	671,50	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
CO ₂ -utslipp under 75 g/km t.o.m. 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 75 g/km t.o.m. 40 g/km						281,16	
CO ₂ -utslipp under 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 40 g/km						330,80	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp					30 pst. av A		
Avgiftsgruppe C							2 400
Campingbiler	22 pst. av A		0 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A		
Avgiftsgruppe D (Opphevet)							
Avgiftsgruppe E							0
Beltebiler						36 pst. av verdi- avgifts- grunnlaget	
Avgiftsgruppe F							0
Motorsykler						8 254	
		0–11				0	
		over 11				261,38	
					0–125	0	
					126–900	33,60	
					over 900	73,68	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
Avgiftsgruppe G							2 400
Beltemotorsykler (snøscootere)	0–100					13,79	
	101–200					27,58	
	over 200					55,14	
		0–20				22,15	
		21–40				44,30	
		over 40				88,58	
					0–200	2,43	
					201–400	4,86	
					over 400	9,69	
Avgiftsgruppe H							2 400
Motorvogn i avgifts- gruppe A, som ved første gangs registre- ring her i landet blir registrert på løyve- innehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede	40 pst. av A		100 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
utslipp 75 g/km og over				0–75		0	
				76–100		914,70	
				over 100		995,49	
CO ₂ -utslipp under 75 g/km t.o.m. 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 75 g/km t.o.m. 40 g/km						937,20	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
CO ₂ -utslipp under 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 40 g/km						1 102,65	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp					100 pst. av A		
Avgiftsgruppe I							2 400
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre						0	
Avgiftsgruppe J							2 400
Busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i farts- retningen	40 pst. av A		0 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
utslipp 75 g/km og over				0–75 76–100 101–130 over 130		0 365,88 398,20 1 074,39	
CO ₂ -utslipp under 75 t.o.m. 40 g/km gjøres følgende fra- drag per g/km for den del av utslippet som ligger under 75 g/km t.o.m. 40 g/km						374,88	
CO ₂ -utslipp under 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 40 g/km						441,06	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp»					40 pst. av A		

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad om forslag til engangsavgift.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å frita kjøretøy som kan bruke biogass, fra engangsavgift. Dette er et tiltak som skal stimulere til innfasing av ny miljøvennlig teknologi. Dette medlem viser også til at Senterpartiet foreslår å øke NO_x-satsen i engangsavgiften med 25 pst. I tillegg går partiet inn for å redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybrider til fem prosent for å gjøre rene el-biler mer attraktive. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo følgende:

- Øke CO₂-komponenten med 25 pst. for biler med utslipp over 200 g/km
- Senke nedre knekkpunkt i CO₂-komponenten fra 85 g/km til 70 g/km
- Heve CO₂-komponenten i engangsavgiften for avgiftsgruppe C til samme nivå som for personbiler
- Øke satsen i engangsavgiften for NO_x-utslipp med 25 pst.
- Ilegge samme NO_x-komponent i engangsavgiften for varebiler og campingbiler som for personbiler.
- Øke vektfradraget med 25 pst. for biogasskjøretøy
- Endre vektfradraget for ladbare hybridbiler

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås omfattende endringer i engangsavgiften:

- Nederste innslagspunkt for CO₂-komponenten senkes fra 95 til 70 g/km.
- Øverste trinn i effektkomponenten (over 140 kW) opprettholdes.
- NO_x-komponenten økes til 200 kroner per mg/km.
- Vektfradraget for ladbare hybrider endres på en provenyneutral måte.
- Vektfradraget for ikke ladbare hybrider reduseres til 5 pst.
- Rabatten i CO₂-komponenten for alle lette varebiler fjernes.

10.4.3 Årsavgift

Regjeringen foreslår å redusere satsene for avgiftsgruppen som ilegges høyest sats i årsavgiften, som inkluderer personbiler, varebiler mv., med nær 12 pst. reelt i 2017. Det foreslås at øvrige satser i årsavgiften prisjusteres for 2017.

Se forslag til avgiftsvedtak § 1.

OMLEGGING AV ÅRSAVGIFT TIL AVGIFT PÅ TRAFIKK-FORSIKRINGSavgift – OVERGANGSBESTEMMELSE

I Prop. 120 LS (2014–2015) Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivninga kapittel 14 ble Stortinget orientert om at Finansdepartementet har igangsatt et arbeid med sikte på å erstatte årsavgiften med en særavgift på trafikkforsikringer, og at et forslag om dette hadde vært gjenstand for høring. Arbeidet ble også omtalt i Prop. 1 S (2015–2016) for Finansdepartementet punkt 2.2.2, og i Innst. S 5 (2015–2016) kapittel 4.12 hvor det uttales at:

«Flertallet viser til at regjeringen har satt i gang et arbeid med sikte på å erstatte årsavgiften med en forsikringsavgift med virkning fra 2018. Flertallet støtter intensjonen i arbeidet og ber regjeringen om å arbeide videre med et forslag som kan legges fram for Stortinget i budsjettokumentene for 2017, med sikte på å igangsette omleggingen i 2017. Flertallet legger til grunn at arbeidet skjer i tett dialog med forsikringsbransjen, og at den økonomiske belastningen på bileierne ved en ny ordning vil være omtrent som i dag.»

Departementet legger opp til å fremme forslag om avgift på trafikkforsikringer i statsbudsjettet for 2018. Dermed blir 2017 det siste året med årsavgift. Det vil ikke bli bokført proveny fra trafikkforsikringsavgiften i 2017.

For å kunne starte omleggingen allerede i 2017 foreslås at Stortinget i vedtaket om årsavgift for 2017 gir departementet fullmakt til å gi forskrift om overgangsbestemmelser. Det vises til forslag til ny § 7 i vedtaket om årsavgift, og til nærmere omtale i proposisjonens punkt 10.4.3.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad hvor Arbeiderpartiet går imot regjeringens endring i årsavgiften. Disse medlemmer legger til grunn at den varslede omleggingen fra årsavgift til forsikringsavgift ikke fører til økt økonomisk belastning for bileierne.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at partiene i sine alternative budsjetter går imot regjeringens endring i årsavgiften. Disse medlemmer viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å gå imot regjeringens forslag om å redusert årsavgift og å fjerne årsavgiften for elbiler.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

10.4.4 Vektårsavgift

SAMMENDRAG

Det foreslås å prisjustere satsene i vektårsavgiften for 2017, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.4.5 Omregistreringsavgift

SAMMENDRAG

Det foreslås å prisjustere satsene i omregistreringsavgiften for 2017, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å innføre fritak for omregistreringsavgift for elbiler og innføre en flat omregistreringsavgift for alle personbiler på 1 500 kroner.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

10.5 Veibruksavgift på drivstoff

Sammendrag

VEIBRUKSAVGIFT PÅ BENSIN

Det foreslås å øke veibruksavgiften på bensin med 15 øre per liter utover prisjustering for 2017, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

VEIBRUKSAVGIFT PÅ AUTODIESEL

Det foreslås å øke veibruksavgiften på autodiesel med 35 øre per liter utover prisjustering for 2017, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

VEIBRUKSAVGIFT PÅ BIODRIVSTOFF SOM OMFATTES AV OMSETNINGSKRAVET I PRODUKTFORSKRIFTEN

Fra 1. januar 2017 foreslås at omsetningskravet økes til 7,0 volumprosent. I tillegg innføres det krav om at 1,5 volumprosent skal være dobbelttellende biodrivstoff, og at biodrivstoff til veigående bensinkjøretøy skal utgjøre 4,0 volumprosent (før dobbelttelling).

VEIBRUKSAVGIFT PÅ LPG (AUTOGASS)

Det foreslås å øke veibruksavgiften på LPG med 0,79 kroner per kg utover prisjustering fra 2017, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

VEIBRUKSAVGIFT PÅ NATURGASS

I statsbudsjettet 2016 ble det vedtatt å innføre veibruksavgift på naturgass fra 1. januar 2016 med 5,95 kroner per Sm³. Fra 1. juli 2016 ble avgiftssatsen satt ned til 0 kroner per Sm³. I behandlingen av statsbudsjettet for 2016 anmodet Stortinget regjeringen om å foreslå en overgangsordning med fritak for veibruksavgift på naturgass som blir brukt som supplement til biogass, jf. anmodningsvedtak nr. 77 (2015–2016). Anmodningen ble omtalt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2016, jf. Prop. 121 LS (2015–2016) Endringer i skatte-, avgifts- og tolløvinga punkt 4. I forbindelse med behandlingen av re-

vidert nasjonalbudsjett 2016 fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak (vedtak 1002):

«Stortinget ber regjeringen påse at midlertidig ordning for 2016 med kr 0,00 i sats for veibruksavgift for naturgass (LNG) opphører i 2017 ved snarest mulig å utarbeide grunnlag for notifikasjon og iverksette prosessen med ESA, slik at det 1. januar 2017 kan innføres 100 pst. veibruksavgift på LNG i kombinasjon med en overgangsordning med unntak for veibruksavgift på naturgass brukt som supplement som settes til 50 pst. som et første skritt, men nedtrapping mot 0 pst i 2025».

Som påpekt i Prop. 121 LS (2015–2016) Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga er avgiftsfritak for naturgass som blir brukt som supplement til biogass å anse som statsstøtte. Statsstøtte kan anses som forenlig med EØS-avtalens statsstøtteregelverk, men det kan ikke gis støtte før den er notifisert til og godkjent av EFTAs overvåkingsorgan (ESA). For at ESA skal kunne godkjenne støtten, må den blant annet bidra til å nå et mål av felles interesse, den må være nødvendig og egnet, ha en insentiv-effekt og være proporsjonal.

Regjeringen ønsker å iverksette vedtaket om økt veibruksavgift på naturgass så snart som mulig. Departementet arbeider derfor med saken og vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak ved å notifisere fritak for veibruksavgift på naturgass som supplement til biogass til ESA. Som påpekt i Prop. 121 LS (2015–2016) Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga er det flere forhold som må avklares og vurderes nærmere før det kan tas kontakt med ESA om saken med sikte på en formell notifikasjon. Vurderingene foretas i samråd med berørte departementer, herunder Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Saken er imidlertid kompleks, og kriteriene for å tillate støtten er krevende. Det må derfor forventes at det vil ta noe tid før en formell notifikasjon er klar og ordningen eventuelt kan tre i kraft. Det er lite trolig at ordningen kan innføres fra 1. januar 2017. Det foreslås derfor at departementet gis fullmakt til å iverksette ordningen slik at den kan tre i kraft, sammen med økt veibruksavgift på naturgass, så snart en eventuell aksept fra ESA foreligger. Det vises til forslag til avgiftsvedtak del II.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partiene og enighet om reduksjoner i veibruksavgift på bensin, autodiesel og LPG.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff romertall I § 1 første ledd skal lyde:

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a) bensin per liter
  1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 5,19,
  2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 5,23,
  3. annen bensin: kr 5,23,
- b) mineralolje til framdrift av motorvogn (autodiesel) per liter
  1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,80,
  2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,86,
  3. annen mineralolje: kr 3,86,
- c) naturgass per Sm³: kr 0,00,
- d) LPG per kg: kr 1,43.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor veibruksavgiften på autodiesel foreslås økt med 15 øre utover regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett går imot regjeringens forslag om veibruksavgift på naturgass og LPG. Dette medlem påpeker at blant annet Gasnor og Norsk petroleumsinsitutt frykter at innfasingen av biogass vil stoppe opp som følge av en for tidlig og for rask opptrapping av avgiftene på slikt drivstoff. På denne bakgrunn foreslår Senterpartiet i sitt alternative budsjett at naturgass og LPG fritas for veibruksavgift.

Dette medlem påpeker at regjeringens foreslåtte økning i bensin- og dieselavgiftene ifølge Transportøkonomisk institutt (TØI) vil ha liten eller ingen miljøeffekt. Derimot vil økningen utgjøre en økonomisk belastning for mange i Distrikts-Norge, og særlig for barnefamilier som er avhengig av bil til henting og bringing til jobb, barnehage og fritidsaktiviteter. Dette medlem viser til at Senterpartiet på denne bakgrunn går imot regjeringens foreslåtte økning i veibruksavgiftene. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår en rekke tiltak med reell klimaeffekt som ikke

straffer folk ut fra hvor man bor, og henviser for øvrig til egen hovedmerknad og egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å øke veibruksavgiften på bensin med 35 øre per liter og veibruksavgiften på autodiesel med 65 øre per liter utover regjeringens forslag.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke veibruksavgiften for bensin med 50 øre per liter og å øke veibruksavgiften for mineralolje ilagt veibruksavgift med 1 krone per liter, ut over regjeringens forslag.

10.6 Elektrisk kraft

Sammendrag

Avgift på elektrisk kraft foreslås prisjustert for 2017. Den reduserte satsen for industri mv. foreslås videreført med 0,48 øre per kWh. I statsbudsjettet for 2016 vedtok Stortinget å innføre redusert elavgift for datasentre med uttak over 5 MW og for skip i næring over 400 tonn, fra den tid departementet bestemmer. Grensen på 400 tonn som vilkår for redusert sats til skip, foreslås ikke videreført i vedtaket. Behovet for en tonnasjegrense vil bli vurdert nærmere ved fastsetting av forskriften. Redusert elavgift for store datasentre ble iverksatt fra 1. januar 2016. Vilkåret for den reduserte satsen foreslås endret til datasentre med uttak over 0,5 MW.

Se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å innføre fritak for elavgift for ladestasjoner for el-

biler og for elektrisitet brukt som drivstoff i ferger, skip, lastebiler, busser og for landstrøm til båter.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

10.7 Grunnavgift på mineralolje mv.

Sammendrag

Grunnavgift på mineralolje mv. foreslås prisjustert for 2017. Den reduserte satsen for treforedlingsindustrien mv. foreslås videreført med 0,147 kroner per liter mineralolje. Se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partiene og enighet om å redusere grunnavgiften på mineralolje.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortingets vedtak om grunnavgift på mineralolje mv. § 1 første ledd første punktum skal lyde:

Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,603 per liter.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås å øke grunnavgift på mineralolje mv. med 30 øre per liter.

Komiteens medlem fra Senterpartiet slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke grunnavgift på mineralolje mv. med 75 øre per liter ut over regjeringens forslag.

10.8 Miljøavgifter på mineralske produkter mv.

10.8.1 Avgift på smøreolje mv.

SAMMENDRAG

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås å øke avgift på smøreolje mv. med 5 pst. utover prisjustering.

10.8.2 CO₂-avgift

SAMMENDRAG

CO₂-avgift på mineralolje

For 2017 foreslås det å øke den generelle satsen på mineralolje med 20 øre per liter utover prisjustering. Det foreslås å prisjustere de øvrige avgiftssatser. Se forslag til avgiftsvedtak § 1 første ledd bokstav a.

CO₂-avgift på bensin

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1 første ledd bokstav b.

CO₂-avgift på naturgass og LPG

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften på naturgass. Nullsatsen for LPG foreslås ikke endret. Se forslag til avgiftsvedtak § 1 første ledd bokstav c og d og § 1 annet ledd.

CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak bokstav b til d. Det foreslås å innføre en egen avgiftssats på 7,16 kroner per Sm³ naturgass som slippes ut til luft, se forslag til CO₂-avgiftsvedtak bokstav a.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag til CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partiene og enighet om å øke CO₂-avgift på mineralske produkter; bensin, mineralolje ilagt veibruksavgift, mineralolje, naturgass og LPG.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 1,20 per liter.
  - Mineralolje
    - til innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,10 per liter,
    - til annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 1,10 per liter,
    - til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien: kr 0,32 per liter,
    - til fiske og fangst i nære farvann: kr 0,29 per liter,
    - som ilegges veibruksavgift på drivstoff: kr 1,20 per liter,
- b) bensin: kr 1,04 per liter,
- c) naturgass: kr 0,90 per Sm³,
- d) LPG: kr 1,35 per kg.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås å øke CO₂-avgift på mineralske produkter med 5 pst. utover prisjustering.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet slutter seg til regjeringens forslag i proposisjonen til CO₂-avgiften med unntak av § 3 i forslag til CO₂-avgift på mineralske produkter. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å innføre CO₂-avgift etter lav sats for skip i utenriksfart, for fiske og fangst i fjerne farvann og for fly i utenriksfart. Disse har i dag fritak for CO₂-avgift.

Dette medlem ønsker også å presisere at det forutsettes at regjeringens økning i mineraloljeavgiftens generelle sats fullkomponeres for jord- og skogbruket slik det gis lovnad om i Prop. 1 LS (2016–2017).

Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å innføre en flat CO₂-avgift på 500 kroner per tonn.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis

alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke CO₂-avgiftene med 50 pst. utover regjeringens forslag. Dette medlem viser videre til at det foreslås å øke CO₂-avgiften for oljevirkosomhet på sokkelen til 1 500 kroner per tonn CO₂.

10.8.3 Svovelavgift

SAMMENDRAG

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås å øke svovelavgiften med 5 øre utover prisjustering.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

10.9 Trikloretten (TRI) og tetrakloretten (PER)

Sammendrag

Avgiften på trikloretten (TRI) og tetrakloretten (PER) foreslås prisjustert for 2017, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.10 Hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)

Sammendrag

For 2017 foreslås det å øke avgiften med 37 kroner per tonn CO₂-ekvivalenter utover prisjustering, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partiene og enighet om økt avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK).

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortingets vedtak om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) § 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med 0,450 kroner per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) den enkelte avgiftspliktige HFK og PFK-gassen representerer.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås å øke avgiften hydrofluorkarboner og perfluorkarboner til 500 kroner per tonn.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å øke avgiften på HFK og PFK med 100 kroner per tonn CO₂-ekvivalenter. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2017 og nærmere omtale av Venstres forslag til endringer innenfor skatte- og avgiftsopplegget 2017 under punkt 2.3.2.7 i denne innstilling.

Dette medlem viser til at Venstre bl.a. foreslo å heve avgiften på HFK og PFK tilsvarende 500 kroner per tonn CO₂-ekvivalenter.

Som følge av at Stortinget 5. desember 2016 fastsatte andre rammer for rammeområde 21 enn det som ligger til grunn for Venstres alternative budsjett, fremmes ingen alternative forslag i denne innstilling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke avgiften på HFK/PFK til 600 kroner per tonn CO₂-ekvivalenter.

10.11 Avgift på utslipp av NO_x

Sammendrag

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

10.12 Plantevernmidler

Sammendrag

For 2017 foreslås det ingen endringer i miljøavgiften på plantevernmidler, se forslag til avgiftsvedtak.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.13 Mineralvirksomhet

Sammendrag

På grunn av lave råvarepriser forventes en nedgang i antall søknader om undersøkelses- og utvinningsrettigheter. Dette gir en reduksjon i inntektene fra avgiften knyttet til mineralvirksomhet etter mineralloven i 2017. Det forventes ikke endring i inntektene fra avgiften knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum. Det foreslås ingen endring i satsene. Se forslag til avgiftsvedtak.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.14 Sjokolade- og sukkervarer mv.

Sammendrag

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.15 Alkoholfrie drikkevarer

Sammendrag

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.16 Avgift på sukker

Sammendrag

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.17 Drikkevareemballasje

Sammendrag

GRUNNAVGIFT PÅ ENGANGSEMBALLASJE FOR DRIKKEVARER

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 3.

MILJØAVGIFT PÅ DRIKKEVAREEMBALLASJE

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å erstatte dagens avgift på drikkevareemballasje med en insentivavgift som vil stimulere til mer miljøvennlige forpakninger. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å innføre en ny miljøavgift på plast fra 1. juli 2017. Avgiften graderes etter fossilt innhold på ny plast, med null avgift for fornybart eller resirkulert råstoff.

10.18 Flypassasjeravgift

Sammendrag

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett med en evaluering av flypassasjeravgiften. Evalueringen må blant annet kartlegge hvilke klimaeffekter avgiften har gitt, hvor store kostnader den påfører norsk næringsliv, og om den bør innrettes på en mer hensiktsmessig måte, herunder om enkelte ruter bør unntas og om det bør differensieres mellom innenlands- og utenlandsruter.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å avvikle dagens flypassasjeravgift da den ikke har ønsket miljøeffekt, men i stedet innebærer en usosial og urettferdig ekstraskatt på folk og bedrifter i distriktene. Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår en alternativ modell som belønner fly med lave utslipp, sørger for fullest mulig fly på de store flyrutene i Norge og ikke rammer distriktrutene. I sitt alternative budsjett har Senterpartiet lagt inn et provenyutap på 300 mill. kroner som følge av denne endringen. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og til egen hovedmerknad under punkt 2.3.2 hvor det foreslås å endre flypassasjeravgiften slik at den sikrer at områder av landet uten tilfredsstillende alternativer til fly ikke blir uforholdsmessig rammet.

10.19 Dokumentavgift

Sammendrag

Det foreslås ingen endringer i avgiften for 2017, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.20 Avgifter i telesektoren

Sammendrag

FREKVENSavgIFTER

For 2017 foreslås det å prisjustere avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 1.

NUMMERavgIFTER

For 2017 foreslås det ingen endringer i avgiften, se forslag til avgiftsvedtak § 2.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

10.21 Inntekter ved tildeling av frekvens-tillatelser

Sammendrag

Det foreslås at Samferdselsdepartementet i 2017 gis fullmakt til å innhente inntekter ved tildeling av frekvenstillatelser, se forslag til vedtak § 1.

Det planlegges auksjon av om lag 2x20 MHz i 900 MHz-båndet, men endelig dato er ikke fastsatt. Det er usikkert hvor stort proveny dette vil innbringe. Det budsjetteres derfor ikke med slike inntekter nå.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

11. Toll

Sammendrag

Ved innførsel av varer skal det betales toll etter tolltariffens satser. Toll fastsettes av Stortinget for ett år av gangen i medhold av Grunnloven § 75 bokstav a. For en rekke varer er det gitt tollfrihet i henhold til preferanseavtaler, andre nasjonale ordninger eller med hjemmel i stortingsvedtak. Forslag om satsendringer framgår normalt av et vedlegg til tollvedtaket. De øvrige satsene foreslås videreført uendret, jf. tollvedtaket § 1 annet ledd. Det foreslås ingen endringer i tollsatsene for 2017. En konsolidert versjon av tolltariffen blir kunngjort i Norsk Lovtidend.

Se proposisjonens punkt 11.5 for omtale av tollpreferansesystemet for utviklingsland (GSP), jf. Prop. 17 S (2016–2017) om samtykke til inngåelse av avtaler i form av brevveksling mellom Norge og Den europeiske union og mellom Norge og Sveits innenfor rammen av det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP) som nylig er behandlet av Stortingets utenriks- og forsvarskomite i Innst. 122 S (2016–2017).

Se for øvrig proposisjonens kapittel 11 og vedlegg 3 i tillegg til forslag til stortingsvedtak om toll for budsjettåret 2017.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår å gjeninnføre de tollsatsene på jordbruksområdet som ble fjernet i 2015. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

12. Sektoravgifter

Sammendrag

Oversikt over sektoravgiftene

Statens inntekter fra sektoravgifter anslås til om lag 3,4 mrd. kroner i 2017. Sektoravgiftene motsvarer av en utgiftsbevilgning til formålet med den enkelte betalingsordningen. Oppgaver som i dag finansieres helt eller delvis av sektoravgifter er blant annet

sektorrettet tilsyn og kontroll, næringsrettet forskning og ressursovervåking, lostjenesten, vilt- og fiskepleie, miljøtiltak på Svalbard og tiltak for å beskytte kulturminner.

Flere statlig pålagte betalingsordninger som finansierer fellestilltak i en næring eller sektor, har vært holdt utenfor statsbudsjett. Det har medført at skatte- og avgiftsopplegget ikke gir en fullstendig oversikt over skatte- og avgiftsbelastningen for husholdninger og næringer. Regjeringen foreslår at blant annet påslag på nettariften til Energifondet og forskningsavgift på landbruksprodukter tas inn i statsbudsjettet for 2017. Videre foreslås det å omgjøre en hoveddel av finansieringen av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet fra gebyr til sektoravgift. Forslagene innebærer at avgiftsfinansiering på i alt om lag 1 mrd. kroner blir synliggjort i statsbudsjettet, men innebærer isolert sett ingen endringer for de betalingspliktige.

Legemiddelomsetningsavgiften

Regjeringen foreslår å redusere legemiddelomsetningsavgiften fra 0,55 til 0,45 pst. Med gjeldende sats anslås inntektene fra avgiften å overstige kostnadene av tjenestene de skal finansiere. Det skyldes at avgiftsgrunnlaget øker mens de formålene som avgiften skal finansiere er redusert, hovedsakelig som følge av reduserte utgifter til fraktrefusjon. Provenytapet anslås til om lag 19 mill. kroner påløpt og 13 mill. kroner bokført i 2017. For nærmere omtale av legemiddelomsetningsavgiften vises det til Prop. 1 S (2016–2017) Helse- og omsorgsdepartementet.

Sektoravgifter Kystverket

Kystverket har inngått en avtale om tilbringertjenesten for los som er ventet å redusere kostnadene over en tiårsperiode fra 2017. Regjeringen ønsker at innsparingen skal tilfalle næringen ved en tilsvarende reduksjon av losavgiftene. Provenytapet anslås til om lag 16 mill. kroner påløpt og 15 mill. kroner bokført i 2017. For nærmere omtale av avgiftene under Kystverket vises det til Prop. 1 S (2016–2017) Samferdselsdepartementet.

Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Samferdselsdepartementet har foretatt en vurdering av betalingsordningene til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, som er finansiert ved brukerbetaling. Betalingsordningene har til nå vært definert utelukkende som gebyrer. Samferdselsdepartementet foreslår at en hoveddel av gebyrfinansieringen omgjøres til sektoravgift. For nærmere omtale av forslaget vises det til Prop. 1 S (2016–2017) Samferdselsdepartementet.

Samlet oversikt

For overordnet omtale vises det til Prop. 1 LS 2016–2017 kapittel 12. Se for øvrig nærmere omtale av de ulike sektoravgiftene i de ulike fagdepartementenes Prop. 1 S (2016–2017).

Regjeringens forslag til sektoravgifter for 2017 følger av tabellen:

Kap.	Post	Forslag 2017
5568		Kulturdepartementet
	71	Årsavgift – stiftelser
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS
	74	Avgift – forhåndskontroll av kinofilm
	75	Kino- og videogramavgift ¹
5571		Arbeids- og sosialdepartementet
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift
5572		Helse- og omsorgsdepartementet
	70	Legemiddelomsetningsavgift
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek
	73	Legemiddelkontrollavgift
	74	Tilsynsavgift Statens legemiddelverk ²
5574		Nærings- og fiskeridepartementet
	71	Avgifter immaterielle rettigheter
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur
	73	Årsavgift Merkeregisteret

Kap.	Post	Forslag 2017	
	74	Fiskeriforskningsavgift	236 000 000
	75	Tilsynsavgift Justervesenet ¹	46 600 000
5576		Landbruks- og matdepartementet	
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter ²	150 000 000
	71	Totalisatoravgift	135 000 000
5577		Samferdselsdepartementet	
	74	Sektoravgifter Kystverket	789 800 000
	75	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet ²	196 200 000
5578		Klima- og miljødepartementet	
	70	Sektoravgifter Svalbards miljøvernfond	14 650 000
	71	Jeger- og fellingsavgifter	85 000 000
	72	Fiskeravgifter	16 100 000
5580		Finansdepartementet	
	70	Tilsynsavgift Finanstilsynet	357 500 000
5582		Olje- og energidepartementet	
	70	Bidrag til kulturminnevern	300 000
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	156 000 000
	72	Påslag på nettariffen til Energifondet ²	630 000 000
Sum sektoravgifter			3 414 135 000

¹ Budsjettert som sektoravgift fra 1. januar 2016.

² Foreslås budsjettert som sektoravgift fra 1. januar 2017.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å innføre en økning på 1 øre på nettariffen til Energifondet. Dette medlem viser videre til forslag om å innføre en arealavgift for oppdrettsaktivitet på 25 øre per kilo produsert fisks, som går tilbake til kommunene via Havbruksfondet.

13. Tolletatens kontroll med vareførsel over grensen

Tolletatens kontroll med vareførsel over grensen behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

14. Land-for-land-rapport til skattemyndighetene

Plikt til å levere land-for-land-rapport til skattemyndighetene behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

15. Norges Banks utlevering til skattemyndighetene

Unntak fra taushetsplikt for Norges Bank ved utlevering av opplysninger til skattemyndighetene behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

16. Betaling av skatte- og avgiftskrav

Endringer i reglene om betaling av skatte- og avgiftskrav behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

17. Sikkerhetstiltak finansiert av arbeidsgiver

Skattefritak for sikkerhetstiltak finansiert av arbeidsgiver behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

18. Oppretting og presisering av lovtekst mv.

Oppretting og presisering av lovtekst mv. behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

19. Oppfølging av skatteforvaltningsloven

Oppfølging av skatteforvaltningsloven behandles i Innst. 4 L (2016–2017).

20. Naturalytelser

Sammendrag

Finansdepartementet har bedt Skattedirektoratet utarbeide et høringsnotat med forslag til forbedringer av regelverket. Målet med arbeidet er å få klarere og tydeligere regler som øker rettssikkerheten og forutsigbarheten for både arbeidsgivere, skattytere, tredjeparter og skattemyndighetene. Endringene skal bidra til en riktig skattlegging av naturalytelser og gi et bedre regelverk i samsvar med hovedmålene med skattesystemet.

Det tas sikte på at høringsnotatet sendes ut i løpet av høsten. Regjeringen vil avvente resultatet av Skattedirektoratets høring og kommer deretter tilbake med forslag til endringer i forbindelse med framtidige budsjetter.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen i proposisjonens kapittel 20 til orientering.

21. Skatteincentiver for investeringer i oppstartsselskap

Sammendrag

Ved behandlingen av Meld. St. 1 (2015–2016) og Innst. 2 S (2015–2016) 3. desember 2015 fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 88 (2015–2016):

«Stortinget ber regjeringen utrede ulike modeller for skatteincentiver/skattefradrag for langsiktige investeringer i oppstartsselskap bl.a. basert på den svenske investeringsordning og den britiske SEIS-ordningen og legge dette fram for Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2017».

Den svenske og britiske ordningen er omtalt nærmere i proposisjonens punkt 21.2, mens konsekvensene av en eventuell norsk ordning er vurdert i punkt 21.3.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen i proposisjonens kapittel 21 til orientering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at et bredt flertall i Stortinget i skatteforliket ga regjeringen i oppdrag å utrede ulike modeller som kan gjøre

det mer attraktivt å investere i oppstartsselskaper. Lignende modeller i Sverige og Storbritannia har vist gode resultater og frigjort etterlengtet kapital til oppstartsmiljøet. Regjeringen er tydelig motvillig til forslaget, og har stoppet fremdriften i sitt svar til Stortinget i forbindelse med budsjettet. Disse medlemmer ønsker prosessen tilbake på skinner og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med konkrete, ferdig utredede modeller til skatteincentiver/skattefradrag for langsiktige investeringer i oppstartsselskap basert på den britiske SEIS-ordningen, og legge dette frem for Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2017.»

22. Gavefradragsordningen

Sammendrag

Som følge av avtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre om statsbudsjettet for 2016 ble det fattet følgende anmodningsvedtak (vedtak nr. 99 av 3. desember 2015, jf. Innst. 2 S (2015–2016) s. 256):

«Stortinget ber regjeringen utrede konsekvensene av å utvide ordningen med skattefradrag for gaver gitt til frivillige organisasjoner til også å omfatte stiftelser som ikke mottar offentlig støtte i forbindelse med statsbudsjettet for 2017.»

I dag kan det gis gaver med fradragsrett under gavefradragsordningen til ideelle stiftelser som driver aktivitet innenfor visse godkjente formål. Forutsetningen er at stiftelsene mottar offentlig støtte i det år gaven ytes. Kravet om offentlig støtte tjener en kontrollfunksjon og bidrar til at man kan ha en gavefradragsordning som er enkel å administrere. Dette gjør det vanskeligere for utenlandske stiftelser å komme inn under ordningen. Fjerning av kravet til offentlig støtte vil skape et betydelig større behov for kontroll med stiftelsene og deres anvendelse av gavemidler. Uten kravet om offentlig støtte vil stiftelser få en enklere vei inn i gavefradragsordningen enn andre organisasjoner og i mindre grad bli underlagt kontroll, til tross for at stiftelser kan etableres av kun én person og derfor burde ha et strengere kontrollregime.

Etter departementets oppfatning kan kravet til offentlig støtte ikke erstattes av andre mekanismer som kan ivareta behovet for kontroll og hensynet til en administrativ enkel gavefradragsordning. Departementet mener derfor at gavefradragsordningen ikke bør utvides til også å omfatte stiftelser som ikke mottar offentlig støtte.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen i proposisjonens kapittel 22 til orientering.

23. Produksjonslinjer og eiendomsskatt på kraftanlegg

Sammendrag

De fleste kraftanlegg må mate kraften inn til det ordinære nettet via egne linjer, såkalte produksjonslinjer. Enkelte kommuner skriver ut eiendomsskatt på produksjonslinjer, i tillegg til på kraftanlegget, og det har vært flere tvister om adgangen til dette. I september 2015 slo Høyesterett fast at produksjonslinjer for eiendomsskatteformål ikke er en del av kraftanlegget de betjener. Dermed kan produksjonslinjene eiendomsbeskattes separat. Flere kommuner kan i tiden framover ønske å skrive ut separat eiendomsskatt på produksjonslinjer. Høyesterettsdommen medfører videre at det ikke lenger gis fradrag for kostnader knyttet til produksjonslinjene i eiendomsbeskatningen av selve kraftverket.

Departementet mener at Høyesterettsdommen er uheldig ut fra et systemsynspunkt. Metoden for å verdsette kraftanlegg for eiendomsskatteformål tar utgangspunkt i markedsverdien av anlegget samlet sett. Alle driftsmidler som er nødvendige for å realisere verdien av kraftproduksjonen, må da regnes med i kraftanlegget. Uten nødvendige driftsmidler, for eksempel turbiner, generatorer, dammer, men også produksjonslinjer, vil ikke verdien av vannfallet (potensiell kraftproduksjon) kunne realiseres.

I grunnrenteskatten anses derfor produksjonslinjer som en del av kraftanlegget de betjener. Faglig sett bør linjene tilhøre kraftanlegget også for eiendomsskatteformål. Departementet legger videre vekt på at økt skatt på kraftanlegg gjennom særskilt skattlegging av produksjonslinjer er uheldig. Eiendomsskatten er en overskuddsuavhengig skatt som kan hindre samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i kraftanlegg. Som omtalt i Energimeldingen vil det være et stort behov for oppgradering og vedlikehold i kraftanleggene i tiden framover.

Departementet vil sende på høring et forslag om å endre gjeldende rett slik at produksjonslinjer anses som en del av kraftanlegget de betjener. Forslaget innebærer at linjene ikke kan eiendomsbeskattes separat, og at kraftverkene igjen kan trekke fra kostnader til drift og vedlikehold av produksjonslinjene ved beregning av eiendomsskattegrunnlaget på kraftanlegget. En endring i tråd med forslaget vil medføre reduserte inntekter for kommuner som allerede har skrevet ut separat eiendomsskatt på produksjonslinjer. Departementets foreløpige beregninger antyder at virkningene er relativt beskjedne.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen i proposisjonens kapittel 23 til orientering.

24. Innsyns- og klagerett for kommunene i skattesaker

Sammendrag

Ved behandling av ny skatteforvaltningslov den 28. april 2016 i Innst. 231 L (2015–2016), jf. Prop. 38 L (2015–2016), fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak nr. 631:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om innsynsrett og klageadgang for kommunene ved fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg.»

Departementet legger til grunn at forslaget innebærer at kommunene skal få innsyns- og klagerett i saker som gjelder verdsetting av kraftanlegg etter skatteloven. Den verdien anleggene får etter disse reglene er avgjørende for hvilken verdi kommunene skal bruke ved utskrivningen av eiendomsskatt.

Det må vurderes hvordan rettighetene skal gjennomføres i praksis. Blant annet må det tas stilling til hvilket organ som skal være klageinstans, hvor lang klagefristen skal være og hvilke rettigheter den skattepliktige skal ha under klagesaksbehandlingen. Etter departementets vurdering må saken sendes på allmennlig høring før det fremmes lovforslag for Stortinget.

Skatteforvaltningsloven virker fra 1. januar 2017. Departementet tar sikte på å sende på høring forslag om å lovfeste innsyns- og klagerett for kommunene i løpet av høsten 2016. Et lovforslag kan da fremmes for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2017 med ikraftsettingstidspunkt omkring 1. juli 2017. Disse nye reglene vil da tre i kraft noen måneder etter skatteforvaltningsloven for øvrig, men tidsnok til å gjelde ved klagebehandlingen for inntektsåret 2016, som er det første året den ordinære skattefastsettningen skal skje etter den nye loven.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til egne merknader i Innst. 231 L (2015–2016) og presiserer at den ønskede lovendringen vil være prinsipielt riktig og medføre prosessuelle fordeler for alle parter.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen i proposisjonens kapittel 24 til orientering.

25. Merverdiavgift

25.1 Merverdiavgift og transportvirksomhet

Sammendrag

Anmodningsvedtak nr. 482 (2014–2015) ble fattet av Stortinget 26. mars 2015 ved behandlingen av et representantforslag, Dokument 8:93 S (2013–2014), jf. Innst. 148 S (2014–2015). Vedtaket lyder som følger:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte legge til rette for at alle selskaper som driver transportvirksomhet i Norge, svarer merverdiavgift til den norske staten etter norske regler.»

Finansdepartementet omtalte vedtaket i Prop. 1 S (2015–2016) Finansdepartementet. Departementet uttalte at etter sin vurdering er gjeldende merverdiavgiftsregelverk tilpasset utviklingen i transportbransjen, slik at utfordringene på dette området først og fremst er knyttet til annet regelverk enn det som gjelder merverdiavgift. Departementet uttalte at det likevel ville undersøke nærmere om det kunne finnes andre egnede måter å utvikle merverdiavgiftsregelverket på, og komme tilbake til saken når dette var utredet nærmere.

Finanskomiteen viste i sin innstilling (Innst. 148 S (2014–2015)) til at den er bekymret for utviklingen i næringen, at omfanget av kabotasje er stigende og til at ulikhet i lønns- og arbeidsvilkår innebærer en konkurransefordel for utenlandske aktører. Den la videre vekt på at spørsmålet om merverdiavgiftsplikt også medfører tap av skatte- og avgiftsinntekter for det norske samfunnet. Det ble lagt til grunn at utenlandske aktører kan «kamouflere» kabotasje som internasjonal transport slik at de får refundert inngående merverdiavgift på innsatsfaktorer.

Etter en ny vurdering finner departementet at det ikke er grunnlag for å foreslå endringer i merverdiavgiftsregelverket på området. For å adressere Stortingets bekymring vil departementet likevel foreslå at avgrensningen og praktiseringen av gjeldende merverdiavgiftsfritak for direkte transport til og fra landet presiseres og vurderes nærmere. Det samme gjelder praktiseringen av registreringsgrensen for utenlandske transportører. Departementet vil også be Skatteetaten vurdere mer målrettede informasjonstiltak for å gjøre regelverket bedre tilgjengelig for alle som driver transportvirksomhet i Norge. Departementet viser også til oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 483 om Skatteetatens kontroll med transportnæringen, jf. Prop. 1 S (2016–2017) Finansdepartementet.

I hvilken grad utenlandske næringsdrivende kan utføre oppdrag i Norge reguleres av lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy (yrkestransportlova) og tilhørende forskrift. Regelverket hører inn under Samferdselsdepartementets

ansvarsområde. Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å tillate kabotasje, det vil si innenlandsk transport av både gods og personer mot vederlag i et annet land enn der transportøren er hjemmehørende. Adgangen til kabotasje gjelder bare for transportører som er etablert i et EØS-land. For godstransport er det et vilkår at det fraktes last inn til Norge. Transportører kan ta tre oppdrag i Norge innen én uke etter at den internasjonale lasten er losset. Når det gjelder persontransport, kan kabotasje utføres «midlertidig» uten at dette er konkretisert nærmere.

Næringsdrivende skal registrere seg i Merverdiavgiftsregisteret og beregne utgående merverdiavgift når avgiftspliktig omsetning og uttak til sammen har oversteget 50 000 kroner over en periode på 12 måneder, jf. merverdiavgiftsloven § 2-1 første ledd. Etter gjeldende merverdiavgiftsregler er både innenlandsk person- og godstransport merverdiavgiftspliktig. Dette gjelder uavhengig av om virksomheten blir utført av transportører som er etablert i Norge eller i utlandet. Næringsdrivende som ikke har forretningssted eller hjemsted i merverdiavgiftsområdet skal registrere seg ved representant, jf. merverdiavgiftsloven § 2-1 sjette ledd. Med merverdiavgiftsområdet menes det norske fastlandet og alt område innenfor territorialgrensen, men ikke Svalbard, Jan Mayen eller de norske bilandene, jf. merverdiavgiftsloven § 1-2. Det er vedtatt en forenkling av dette regelverket, som foreløpig ikke har trådt i kraft. Endringen omtales nærmere i punkt 25.1.3.

Transporttjenester som finner sted i merverdiavgiftsområdet er fritatt for merverdiavgift dersom transporten skal skje direkte til eller fra steder utenfor merverdiavgiftsområdet, jf. merverdiavgiftsloven § 6-28 første ledd. Fritak for merverdiavgift innebærer at det ikke skal beregnes utgående merverdiavgift på omsetningen og at det foreligger fradragsrett for inngående avgift. Vilkåret om direkte transport anses oppfylt når det er sluttet en avtale om sammenhengende transport fra et sted i merverdiavgiftsområdet til et sted utenfor merverdiavgiftsområdet eller omvendt. Utfyllende bestemmelser til § 6-28 er gitt i merverdiavgiftsforskriften §§ 6-28-1 til 6-28-3. Fritaket gjelder både for norske og utenlandske transportører, og er utformet etter de samme prinsipper som regelverket hos viktige handelspartnere i EU.

Innenlandsk person- og godstransport er som nevnt merverdiavgiftspliktig selv om virksomheten blir utført av transportører som er etablert i utlandet. Næringsdrivende som omsetter tjenester i kabotasjevirksomhet har dermed ikke valgfrihet når det gjelder registrering i Merverdiavgiftsregisteret. Det foreligger registreringsplikt når omsetningen overstiger 50 000 kroner i en 12 måneders periode. Registrerte virksomheter vil ha fradrag for inngående merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 8-1.

Departementet vil innledningsvis knytte noen merknader til betydningen for statens avgiftsinntekter av manglende etterlevelse av merverdiavgiftsregelverket på dette området. Innenfor det som er å definere som lovlig kabotasjevirkosomhet kan det være virksomheter som unnlater å registrere seg og beregne utgående merverdiavgift, selv om de har nådd beløpsgrensen på 50 000 kroner. Det er likevel ikke grunn til å anta at staten taper store beløp på manglende registrering.

For omsetning av persontransporttjenester skal det beregnes merverdiavgift med redusert sats på 10 pst. Samtidig har de avgiftspliktige full fradragsrett for inngående merverdiavgift med 25 pst. Samlet sett er det dermed grunn til å anta at det skjer en utbetaling fra staten til de registrerte virksomhetene. En manglende etterlevelse av avgiftsregelverket hos utenlandske aktører vil derfor ikke isolert medføre et konkurransefortrinn sammenlignet med innenlandske aktører. Fordelen utenlandske aktører vil oppnå begrenser seg til det som kan spares av administrative kostnader. Likevel er det klart at gjeldende regelverk her skal følges.

Godstransport er merverdiavgiftspliktig med ordinær sats. Det er grunn til å anta at den største delen av godstransporten skjer til avgiftspliktig virksomhet, og at det dermed foreligger fradragsrett for merverdiavgiften. Svart omsetning vil derfor ikke innebære provenytap for staten, men vil derimot kunne medføre skjult avgiftsbelastning. For den delen av godstransporten som skjer til ikke-avgiftspliktige næringsdrivende og private, vil det imidlertid kunne være en fordel å unngå merverdiavgift på 25 pst. av transporten samt administrative kostnader ved etterlevelse.

Departementet har likevel foretatt en gjennomgang av gjeldende merverdiavgiftsregelverk i samarbeid med Skattedirektoratet for å undersøke om dette i for liten grad legger til rette for at alle selskaper som driver transportvirksomhet i Norge svarer merverdiavgift til staten etter norske regler.

Gjennom endringer i representantordningen for merverdiavgift er det allerede vedtatt en forenkling av gjennomføringen av merverdiavgiftsplikten for avgiftssubjekter som har avgiftspliktig omsetning i Norge, men som ikke har forretnings- eller hjemsted her, jf. Prop. 113 L (2015–2016) Endringer i merverdiavgiftsloven (utvidet adgang til direkte registrering). Etter gjeldende regelverk må avgiftssubjekt som ikke er etablert i Norge, registreres med representant i det norske Merverdiavgiftsregisteret. Endringen innebærer at avgiftssubjekter som er hjemmehørende i en EØS-stat som etter skatteavtale eller annen folkerettslig overenskomst med Norge skal utveksle opplysninger og bistå med innfordring av merverdiavgiftskrav, skal kunne registreres direkte i

Merverdiavgiftsregisteret, uten å måtte bruke representant. Endringen vil legge bedre til rette for at aktører som ikke har forretningssted eller hjemsted i Norge, skal kunne drive virksomhet her på tilsvarende vilkår som norske næringsdrivende. Det framgår av nevnte proposisjon at lovendringene bør tre i kraft så raskt som mulig, men at det er behov for forberedende tiltak før omleggingen av representantordningen kan iverksettes.

Enkeltstående transportoppdrag i Norge som genererer under 50 000 kroner i omsetning, utløser ikke merverdiavgiftsplikt etter gjeldende regler. Denne registreringsgrensen gjelder for all merverdiavgiftspliktig virksomhet i Norge, og gjelder både norske næringsdrivende og utenlandske virksomheter. Selv om særskilte registreringsgrenser kompliserer regelverket og praktiseringen av dette, har departementet vurdert konsekvensene av eventuelt å innføre en registreringsgrense på kroner null for henholdsvis transportsektoren, transportoppdrag og utenlandske aktører i transportsektoren. En slik grense ville innebære at det skal beregnes merverdiavgift fra første krone ved omsetning i næringsvirksomhet og også omfatte kabotasjevirkosomhet.

Innen transportsektoren er transportoppdragene av ulik art og omfang. Det vil dermed være vanskelig å finne gode kriterier for en avgrensning av tjenester utført av denne sektoren som sådan. En særskilt registreringsgrense vil derfor kunne gi ulik merverdiavgiftsbehandling ut ifra hvilke opplysninger som er registrert og hva slags annen omsetning virksomheten har.

En særskilt registreringsgrense kun for transportoppdrag må antas å ha liten betydning for større aktører, men vil kunne medføre at næringsdrivende med lav omsetning får registreringsplikt. Dette vil eksempelvis kunne gjelde næringsdrivende innen landbruket som tar på seg ett enkeltstående transportoppdrag. Den næringsdrivende vil etter gjeldende regelverk bli registrert i Merverdiavgiftsregisteret to hele kalenderår før virksomheten kan bli slettet. Dermed oppnås fradragsrett for inngående merverdiavgift for hele næringsvirksomheten i denne perioden. Virksomheter med lav omsetning har dessuten gjennomgående negativt merverdiavgiftsproveny, mens de legger beslag på en større andel administrative ressurser.

Departementet har også vurdert en særskilt registreringsgrense for utenlandske aktører i transportsektoren. En særskilt registreringsgrense for utenlandske aktører i transportsektoren vil gi næringsdrivende med lav omsetning økte administrative kostnader og medføre et negativt proveny når det gjelder persontransport. For godstransport vil provenyet bli positivt for den delen som ytes til ikke-avgiftspliktig virksomhet. Skatteetaten vil imidlertid få betydelig

merarbeid ved gjennomføring av registrering, behandling av omsetningsoppgaver og kontrollarbeid.

Departementet antar at flertallet av utenlandske virksomheter som utfører lovlig kabotasjevirksomhet i Norge, vil være registreringspliktige etter gjeldende beløpsgrense. Misbruk av fritaket i merverdiavgiftsloven § 6-28 for direkte transport kan imidlertid skje ved at utenlandske næringsdrivende som har transportoppdrag direkte til Norge unnlater å beregne merverdiavgift for transport innenlands av varer som faktisk er lastet på i Norge. Misbruket kan fortsette ved at den næringsdrivende likevel søker om refusjon av inngående avgift. Dette innebærer brudd på både registreringsplikt, plikt til å beregne merverdiavgift og refusjonsregelverket. En måte å unngå dette på ville være å fjerne fritaket for direkte transport. Dette ville imidlertid kreve en større omlegging av gjeldende merverdiavgiftsregelverk som departementet ikke ser det hensiktsmessig å arbeide med nå. Uten fritaket for direkte transport vil norske næringsdrivende som eksempelvis transporterer varer fra Norge og til utlandet kunne bli avgiftspliktige for den delen av transporten som finner sted i Norge. Norske transportører nyter dessuten godt av tilsvarende fritak i andre land.

Departementet ser imidlertid at det kan være dårlig etterlevelse av merverdiavgiftsregelverket av utenlandske transportører som tar oppdrag i Norge, og vil derfor foreta en nærmere vurdering av avgrensingen og praktiseringen av fritaket for direkte transport med sikte på presiseringer. Det er viktig at fritaket har klare rammer og at det ikke har større rekkevidde enn det begrunnelsen tilsier. Som ledd i dette arbeidet vil departementet også be Skatteetaten om å vurdere praktiseringen av registreringsgrensen for utenlandske transportører, blant annet hvorvidt omsetningen som gjelder transport til eller fra utlandet, skal medregnes. Skatteetaten vil dessuten bli bedt om å vurdere mer målrettede informasjonstiltak for å gjøre regelverket bedre tilgjengelig for alle som driver transportvirksomhet i Norge. Departementet viser for øvrig til oppfølgingen av vedtak nr. 483 om Skatteetatens kontroll med transportnæringen, jf. Prop. 1 S (2016–2017) Finansdepartementet.

Departementet vil også vise til at det fra 1. juli 2015 er innført minstelønnsbestemmelser for gods-transport på vei, herunder kabotasjekjøring, i Norge. Bestemmelsene framgår av forskrift 11. mai 2015 nr. 554 om allmenngjøring av tariffavtaler for godstransport på vei. Fra 1. oktober 2015 ble tilsvarende bestemmelser også innført for persontransport gjennom forskrift 27. mai 2015 nr. 815. Bakgrunnen for dette er ulike konkurransevilkår for utenlandske sjåfører og norske sjåfører, i form av lønns- og arbeidsbetingelser.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen i proposisjonens punkt 25.1 til orientering.

25.2 Nøytral merverdiavgift for helseforetakene

Sammendrag

Som varslet i Prop. 122 S (2015–2016) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2016 foreslås det å innføre en ordning med nøytral merverdiavgift for helseforetakene fra 1. januar 2017.

Bakgrunnen for forslaget er at merverdiavgiften skaper en vridning når helseforetakene kan produsere tjenester med egne ansatte uten merverdiavgift, men blir belastet merverdiavgift dersom tilsvarende tjenester kjøpes av private virksomheter. Merverdiavgiften kan derfor motivere til egenproduksjon framfor å kjøpe tjenester fra private tilbydere. Innføringen av en ordning med nøytral merverdiavgift innebærer at helseforetakene vil få tilbakebetalt utgifter til merverdiavgift på varer og tjenester som inngår i driften av virksomheten. De tolv private institusjonene med langsiktige driftsavtaler med Helse Sør-Øst RHF og Helse Vest RHF, som årlig mottar oppdrags- og bestillerdokument, inkluderes i ordningen på linje med de statlig eide helseforetakene. For øvrige spesialisthelsetjenester som helseforetakene kjøper fra private eller gir tilskudd til, vil det bli gitt en indirekte kompensasjon ved at de regionale helseforetakene ytes 5 pst. av betalt vederlag eller tilskudd til slike private virksomheter.

Ordningen er ingen støtteordning, og det legges opp til at ordningen skal være budsjettneutryl for staten. På bakgrunn av regnskapstall for kjøp av varer og tjenester til driften i foretakene gjøres det et trekk i basisbevilgningene til de regionale helseforetakene i 2017 som kompenseres med bevilgninger basert på innsendte oppgaver over faktisk betalt og sjablongmessig beregnet merverdiavgift i løpet av året.

Det vises til nærmere omtale i Prop. 1 S (2016–2017) Helse- og omsorgsdepartementet.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, tar omtalen i proposisjonens punkt 25.2 orientering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Prop. 1 S (2016–2017) fra Helse- og omsorgsdepartementet, hvor det foreslås innført en ordning med nøytral merverdiavgift for helseforetakene fra 1. januar 2017. Disse medlemmer vil presisere at mange oppgaver og funksjoner i norske sykehus allerede i dag er

konkurranseutsatt, og at de styrings- og driftsmessige konsekvensene dette får, bør det følges med på. Disse medlemmer mener det ikke er behov for å gi ytterligere stimulans til konkurranseutsetting i helsesektoren ved å innføre nøytral merverdiavgift slik det også ble gjort rede for i Innst. 11 S (2013–2014).

Disse medlemmer er bekymret for at innføring av nøytral merverdiavgift og økt konkurranseutsetting av tjenester vil kunne medføre økte administrasjonskostnader og mer byråkratiske anskaffelsesprosesser for sykehusene, og at ordningen vil kunne forringe de ansattes lønns- og arbeidsforhold. Disse medlemmer vil understreke at de oppgaver som ofte nevnes som aktuelle for konkurranseutsetting som kantinedrift og renhold, er kritiske funksjoner for driften av våre sykehus og den behandlingen som skal gis til pasientene. Disse medlemmer støtter ikke regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett går imot innføring av nøytral merverdiavgift i helseforetakene. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

26. Grønn skattekommissjon – oppfølging

Sammendrag

Grønn skattekommissjon ble opprettet ved kongelig resolusjon 15. august 2014. Utvalget vurderte blant annet hvordan en ved økt bruk av klima- og miljøbegrunnede avgifter, og reduksjoner i andre skatter og avgifter, kunne oppnå lavere utslipp av klimagasser, et bedre miljø og en god økonomisk utvikling. Utvalget la fram sin rapport 9. desember 2015, jf. NOU 2015:15 Sett pris på miljøet – Rapport fra grønn skattekommissjon.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2016 traff Stortinget anmodningsvedtak nr. 70 om oppfølgingen av grønn skattekommissjon, se Innst. 2 S (2015–2016):

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2017 fremme forslag om et grønt skattesifte som en del av oppfølgingen av innstillingen fra grønn skattekommissjon. Et slikt skifte skal innebære en økning av avgifter på utslipp av CO₂ motsvart av en sektorvis reduksjon av andre skatter og avgifter. Avgifts- og skatteomleggingen skal være av en størrelse som forsterker klimaforliket og gir betydelige reduksjoner i klimautslippene.»

Videre følger det av avtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti og Venstre om statsbudsjettet for 2016 at:

«Partiene er enige om et organisert samarbeid i oppfølgingen av grønn skattekommissjon og om gjennomføringen av det grønne skattesiftet. Dette skal skje gjennom en arbeidsgruppe mellom partiene med representasjon fra Statsministerens kontor og Finansdepartementet. Resultatet av gruppens arbeid skal forelegges partilederne. Arbeidet skal starte opp tidlig i 2016 slik at det kan være premissgivende når regjeringen fatter sine budsjettvedtak.»

Regjeringen fremmer forslag om et grønt skattesifte som en del av oppfølgingen av grønn skattekommissjon. Forslaget innebærer økte avgifter på utslipp av klimagasser og bruk av drivstoff på nærmere 1,6 mrd. kroner. De viktigste forslagene er å øke veibruksavgiften på drivstoff med 35 øre for autodiesel og 15 øre for bensin. Dette vil bidra til å jevne ut avgiftsforskjellen mellom autodiesel og bensin. I tillegg foreslår regjeringen å øke CO₂-avgiften på mineralolje som ikke er ilagt veibruksavgift. Avgiftsøkningene motsvares av sektorvis reduksjon av andre skatter og avgifter og kompensasjoner på utgiftssiden av budsjettet. Bilister og transportører kompenseres gjennom redusert årsavgift, økt reisefradrag, økt avskrivningssats for vogntog, lastebiler, busser, varebiler mv. samt gjennom reduserte bompengetakster utenom storbyområdene. Denne helhetlige avgifts- og skatteomleggingen bidrar til å forsterke klimaforliket og redusere klimagassutslippene. Avgiftsbelastningen flyttes fra eie til bruk av bil, noe som er et godt miljømessig grep for å bidra til reduserte utslipp fra bilparken. Med dette følger regjeringen opp anmodningsvedtaket om et grønt skattesifte fra stortingsbehandlingen av 2016-budsjettet.

I tråd med avtalen om statsbudsjettet for 2016 har regjeringspartiene hatt et organisert samarbeid med Kristelig Folkeparti og Venstre om oppfølgingen av grønn skattekommissjon. På denne bakgrunn har regjeringen lagt til grunn enkelte overordnede prinsipper for oppfølgingen av grønn skattekommissjon og for regjeringens budsjettforslag for 2017, se punkt 26.4.1. Det grønne skattesiftet må også ses i sammenheng med regjeringens klimapolitikk. En slik framstilling gis i Meld. St. 1 (2016–2017) Nasjonalbudsjettet 2017, punkt 3.8.

I tråd med avtalen om statsbudsjettet for 2016 har regjeringspartiene hatt et organisert samarbeid med Kristelig Folkeparti og Venstre om oppfølgingen av grønn skattekommissjon. På denne bakgrunn har regjeringen utarbeidet overordnede prinsipper som ligger til grunn for oppfølgingen av grønn skattekommissjon og for regjeringens forslag til et grønt skattesifte i budsjettet for 2017.

- Oppfølgingen skal være et bidrag til at Norge oppfyller sine internasjonale klimaforpliktelser blant annet i henhold til Paris-avtalen og oppfyl-

lelse av en eventuell avtale om felles gjennomføring med EU.

- Virkemidler bør velges ut fra kriteriet om at forurenser betaler og at miljøskade prises med utgangspunkt i skadestokosten.
- Klimaavgifter må bidra til at de globale utslippene går ned, og gi et vesentlig bidrag til at vi når nasjonale og internasjonale forpliktelser.
- Avgifter bør rettes mest mulig direkte mot miljøproblemet, det vil si direkte mot miljøskadelige aktiviteter eller utslipp.
- Utgangspunktet for avgifter bør være marginal skadestokostnad (teknologinøytralitet), eventuelt slik at de reflekterer marginal tiltakskostnad ved oppfyllelse av gitte miljømål.
- Kostnadseffektivitet: Virkemidlene bør innrettes slik at et gitt miljømål oppnås til lavest mulige kostnader.
- Avgifter må vurderes opp mot andre virkemidler i miljøpolitikken, slik som kvoter, subsidier, direkte reguleringer, frivillige avtaler og informasjonskampanjer. Dobbel (eller multippel) virkemiddelbruk bør unngås, med mindre det foreligger særskilte grunner.

Regjeringens forslag til et grønt skattesifte er en del av det samlede skatte- og avgiftsopplegget for 2017. Samlet innebærer skatte- og avgiftsopplegget nye, netto lettelsener på om lag 2,8 mrd. kroner påløpt. Forslagene om det grønne skattesiftet må også ses i sammenheng med endringene i personbeskatningen, som samlet sett medfører lettelsener til brede grupper.

Regjeringen vil komme tilbake til oppfølging av eventuelle andre forslag fra grønn skattekommissjon i senere budsjetter.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen i proposisjonens kapittel 26 til orientering.

Komiteens medlem fra Senterpartiet deler regjeringens mål om et grønt skifte, men mener det er uheldig at det foreslås avgifter som har liten miljøeffekt og som har uheldige virkninger på sosial og geografisk fordeling. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår en klimapakke på 4,2 mrd. kroner utover regjeringens forslag.

27. Utredning av taxfree-ordningen

Sammendrag

Ved behandlingen av Dokument 8:83 S (2013–2014) fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak (vedtak 71), jf. Innst. 63 S (2014–2015):

«Stortinget ber regjeringen legge fram en helhetlig utredning om taxfree-ordningen i inneværende stortingsperiode, inkludert en gjennomgang av de sosialpolitiske perspektivene.»

Anmodningsvedtaket følges opp i denne omtalen. Det er innhentet grunnlagsdokumenter fra Folkehelseinstituttet, Vinmonopolet og Avinor, samt en juridisk vurdering fra Advokatfirmaet Lund og Co.

Et eventuelt framtidig forslag om at Vinmonopolet skal drive taxfree-salget på lufthavner må ut fra EØS-rettslige vurderinger begrunnes av hensyn til folkehelsen, ikke av hensyn til statens inntekter. Samtidig vil en endring i reguleringen av taxfree-salget ved norske lufthavner ha stor økonomisk betydning for Avinor og ikke-statlige lufthavner. Avinor og Vinmonopolet har ulike vurderinger av de økonomiske sidene ved Vinmonopolet som taxfree-operatør, blant annet fordi det er lagt til grunn ulike forutsetninger for hvordan Vinmonopolet kan drive taxfree-salget.

Det er lagt til grunn at eksisterende avtaleforhold mellom Avinor og Travel Retail Norway respekteres. En eventuell endring av taxfree-ordningen som innebærer at Vinmonopolet overtar taxfree-salget etter 31. desember 2022, vil kreve utredninger av en rekke lovendringer og må gis et tilstrekkelig regulatorisk rammeverk som sikrer at formålet bak monopolordningen ivaretas og at taxfree-salget skjer på en konsekvent og konsistent måte ut fra Vinmonopolets formål og begrunnelse. En slik endring vil kunne påvirke Avinors inntekter negativt, og konsekvensene for lufthavnettet må utredes nærmere.

Avinor hadde 2,5 mrd. kroner i salgs- og leieinntekter fra taxfree-virksomheten i 2015. Dette tilsvarer mer enn en fjerdedel av Avinors samlede driftsinntekter fra lufthavnvirksomheten, og er om lag like mye som start- og passasjeravgiften til sammen. Inntektene fra taxfree-salget bidrar til å finansiere lufthavnene som går med driftsøkonomisk underskudd. I dag gjelder dette 39 av 46 lufthavner. Ordningen bidrar også til lavere lufthavnavgifter, som gir lavere priser på flybilletter. En avvikling av ordningen kan føre til en betydelig økning i lufthavnavgiftene og/eller et betydelig bortfall av flytilbudet. Særlig vil flyruter med lav lønnsomhet, og lokale og regionale lufthavner med store underskudd, være utsatt.

Inntektene fra taxfree-ordningen senker også kostnadene for fergebilletter. Lavere priser for passasjerer fører til økt fly- og fergetrafikk og økt utslipp, sammenliknet med en situasjon uten taxfree og uten noen form for kompensasjon.

Taxfree-ordningen bidrar til økt tilgjengelighet og økt forbruk av alkohol og tobakk, og dermed til samfunnsøkonomiske kostnader og negative virkninger på folkehelsen. Taxfree-ordningen gir også et

provenytap for staten, stimulans til økt reisevirksomhet og konkurranseulempe for innenlandske forhandlere av øl, tobakk, sjokolade- og sukkervarer, parfyme mv.

Vinmonopolets stilling kan i framtiden bli utfordret dersom den uregistrerte alkoholomsetningen øker mye i årene framover. Vurderingen er imidlertid at taxfree-ordningen ikke utfordrer vinmonopolordningen eller hovedlinjene i alkoholpolitikken nå.

Norge har en restriktiv alkoholpolitikk sammenlignet med de fleste europeiske land. De mest framtrepende virkemidlene er bevilgningssystemet, vinmonopolordningen, reklameforbudet, aldersgrenser og avgiftspolitikken. Regjeringen vil videreføre disse hovedlinjene i alkoholpolitikken, og legger heller ikke opp til å endre taxfree-ordningen.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen i proposisjonens kapittel 27 til orientering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget der det vurderes alle konsekvenser av og nødvendige lovendringer for at Vinmonopolet skal overta taxfree-salget av alkohol ved norske flyplasser ved utløp av gjeldende anbudsperioder.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til hovedmerknaden fra Kristelig Folkeparti, under punkt 2.3.2.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet ønsker å bruke skatte- og avgiftssystemet til å redusere forbruket av helseskadelige produkter. Både alkohol og tobakk er eksempel på produkter som medfører negative virkninger på vår helse og også store kostnader for Norge gjennom helseutgifter. Taxfree-ordningen har med årene fått et helt annet omfang og er, sammen med liberalisering av reglene for tollfri import, i ferd med å undergrave Vinmonopolets posisjon.

Dette medlem vil vise til at Vinmonopolet i nyere tid aldri har registrert større salgsnedgang enn de tre første kvartalene i år. Nedgangen var på 2,2 pst. Til tross for en svak norsk krone har grensehandelen økt kraftig (9,5 pst. økning ved grenseutsalgene til Systembolaget fra tredje kvartal 2013 til 2015), og taxfree-salget på ankomst utland på Gardermoen økte med 13 pst. i første halvår i år, ifølge Aftenposten 9. oktober 2015.

Dette medlem vil vise til at Senterpartiet på denne bakgrunn har foreslått å reversere taxfree-

endringene som ble vedtatt i revidert nasjonalbudsjett våren 2014. De tollfrie kvotene for innførsel av tobakksvarer (taxfree-kvoten) halveres.

Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017) og Innst. 4 L (2016–2017).

28. Andre forslag og merknader

28.1 Skattefri kjøregodtgjørelse

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom partiene og enighet om å redusere skattefri takst for kjøregodtgjørelse med 30 øre/km. Flertallet viser til at beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv. reguleres i forskrift som fastsettes av Skattedirektoratet.

28.2 Omsetningskrav for biodrivstoff

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen og enighet om å øke omsetningskravet for biodrivstoff til 8 pst. fra 1. oktober 2017, delkrav 2,5 pst. avansert biodrivstoff.

Endringene i omsetningskravet forutsettes gjennomført i forskrift.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår en meget rask innfasing av biodrivstoff og henviser til egne merknader i Innst. 9 S (2016–2017) og Innst. 2 S (2016–2017).

28.3 Opsjoner

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil vurdere nye ordninger for å gjøre det gunstigere å kompensere ansatte i oppstartsselskaper med opsjoner. Opsjoner kan være et viktig virkemiddel for å skaffe og beholde høykompetent arbeidskraft tidlig i selskapers levetid, når kapitaltilgangen er begrenset. Det vil videre styrke ansattes medeierskap, hvilket er et gode i seg selv. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere virkemidler for å styrke insentivene til ansattes medeierskap i oppstartsselskaper, herunder å kunne tilby de ansatte opsjoner i selskapet, og fremme dette for Stortinget på egnet måte.»

28.4 Nullutslippsbiler

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at nullutslippsbiler skal ha en rekke fordeler foran biler som forurenser, også på avgiftssiden. Skal vi nå målsettingen om et utslippsfritt nybilsalg i 2025, er vi avhengige av at den teknologiske utviklingen fortsetter i høyt tempo, slik at nullutslippskjøretøy etter hvert blir et reelt alternativ for folk flest, særlig i de delene av landet som ikke har et fullgodt alternativ i kollektivtilbudet. Med de fordelene nullutslippsbiler har i dag, og farten i den teknologiske utviklingen blir de stadig mer konkurransedyktige og et reelt alternativ for stadig flere. Det er positivt.

Disse medlemmer viser til at dagens regelverk fritar nullutslippsbiler for blant annet engangsavgift og mva. Avgiftsfritaket omfatter også fastmontert utstyr ved levering, for eksempel panoramatak, aktiv fjæring, skinninteriør og hi-fi lydsystemer. Disse medlemmer stiller spørsmål ved om subsidiering av slike luksusgoder gir god miljøeffekt, samt om dette bidrar til å øke oppslutningen om avgiftssystemet. Disse medlemmer mener tiden er inne for å begrense hvor stort avgiftsfritak nullutslippsbiler skal ha, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2017 med forslag til begrensning av avgiftsfritaket for nullutslippsbiler, herunder en vurdering av at avgiftsfritaket kun gjelder opp til 500 000 kroner i kjøpesum, eventuelt en vurdering av å unnta tilleggsutstyr fra dagens avgiftsfritak.»

28.5 Ladbare hybrider

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at avgiftssystemet i for stor grad favoriserer ladbare hybrider med begrenset rekkevidde på elektrisitet. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til innretning av vektfradraget for ladbare hybrider som gjenspeiler hvor lang rekkevidde bilen har når den går på elektrisitet. Dette kan gjøres ved å se bilens batterikapasitet og vekt i sammenheng.»

28.6 Støykomponent

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Norsk forening mot støy i sitt høringsinnspill til statsbudsjettet peker på behovet for å redusere støyplagene og forebygge støybelastningen i Norge. En av de verste støykildene er veitrafikken. De foreslår blant annet å innføre en progressiv støy-

komponent i engangsavgiften for kjøretøy basert på produktets støyegenskaper. For å fremme overgang til de mest støysvake dekkene foreslår de en egen progressiv støyavgift på dekk. De mener EUs støykrav til kjøretøy av 2014 bør kunne danne grunnlag for utvikling av en slik støyavgift. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til innretning av en støykomponent i engangsavgiften, og en vurdering av en egen støyavgift på dekk.»

28.7 Returordning for biler, batterier og dekk

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at når privatimporterte biler ikke blir medlemmer av et lovlig retursystem, kan man frykte at disse bilene ikke blir sanert og gjenvunnet når de kasseres, men for eksempel hensettes i naturen. Dette vil redusere gjenvinningsgraden betydelig og på sikt skape et miljøproblem. Den returordningen som er i bilbransjen er med på å sikre en god gjenvinning og bidrar til ambisjonen om en effektiv sirkulasjonsøkonomi. Både Autoretur og Batteriretur opererer i dag med en gjenvinningsgrad på over 95 pst. Dersom 15 pst. av bilparken ikke er omfattet av et retursystem, vil Norge bryte EU-direktivet ELV (End-of-life-vehicles).

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå en ordning for å sikre at alle som importerer biler til landet, omfattes av de lovpålagte returordningene og bidrar til finansieringen av disse.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Norge har en velfungerende returordning for biler, batterier og dekk. Alle importører av kjøretøy til Norge er forpliktet til å være tilknyttet en godkjent returordning. Dette gjør at Norge ivaretar sine forpliktelser i EØS-avtalen og EU-direktiv. Fram til 1. juli i år krevde Toll- og avgiftsdirektoratet inn et miljøgebyr første gang bilen ble registrert i Norge. Etter 1. juli er det ingen myndighet som krever inn denne avgiften. For de 180 000 bilene som importeres av bilimportørene mener bransjen at de har god kontroll med innkrevingen. Men for de mellom 20 000 og 30 000 bilene som privatimporteres har de verken tilgang til nødvendige data eller sanksjonsmuligheter mot gratispassasjerer.

28.8 Maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent mv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad. Disse medlemmer har der forslått maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent mv. økt til 4 200 kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å øke maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent mv. til 4 500 kroner. Dette medlem viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett og egen hovedmerknad der dette medlem går inn for at maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent mv. økes til 4 300 kroner.

28.9 Skattefradrag for sluttvederlag

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for å videreføre gjeldende praksis med å unnlate å avkorte Nav-tytelser som følge av mottatt sluttvederlag.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås å gjeninnføre skattefritak for sluttvederlag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til forliket om statsbudsjettet 2016 der det var enighet om at sluttvederlag skal betraktes som lønn og skattlegges.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås å gjeninnføre skattefritak for sluttvederlag.

28.10 Merverdiavgift ved netthandel i Norge og utlandet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen evaluere ordningen med toll- og merverdiavgiftsfritak på vareforsendel-

ser med verdi under 350 kroner, og vurdere hvilke konsekvenser det har for norsk handelsnæring og norske statsfinanser.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Senterpartiet foreslår å fjerne unntaket for betaling av merverdiavgift ved netthandel fra utlandet for slik å sikre like konkurransevilkår mellom norske og utenlandske netthandelsbedrifter. Senterpartiets grep vil etter disse medlemmers mening bidra til å sikre norske arbeidsplasser og fjerne et stadig økende skattetap for staten. Disse medlemmer vil vise til at grensen for toll- og avgiftsfrie vareforsendelser fra utlandet fra 1. januar 2015 ble økt fra 200 kroner til 350 kroner (frakt- og forsikringskostnader er inkludert i den nye grensen). Disse medlemmer vil videre vise til at Finansdepartementet på spørsmål fra Senterpartiet har svart at man ikke er i stand til å gi et tilfredsstillende anslag på provenyeffekten av å fjerne grensen for avgiftsfrie vareforsendelser, eller å sette grensen tilbake til 200 kroner, fordi forsendelser til under 350 kroner ikke registreres.

Et viktig prinsipp ved skatte- og avgiftssystemet både i Norge og i OECD er brede grunnlag og lave satser, der unntak og særordninger skal ha en særskilt begrunnelse. Merverdiavgift er en svært viktig inntektskilde for staten og vil ifølge regjeringens egne tall i 2017 bidra med større inntekter til staten enn all skatt på formue og inntekt, jf. Prop. 1 LS (2016–2017), tabell 1.2. Et unntak for betaling av merverdiavgift ved varekjøp under en viss verdi fra utlandet bryter etter disse medlemmers mening med det overordnede prinsippet om brede skattegrunnlag og lave skattesatser, og gir staten reduserte inntekter, både direkte gjennom lavere innbetaling av merverdiavgift og indirekte gjennom reduserte skatter og avgifter som følge av redusert omsetning og sysselsetting fra norske bedrifter.

Det er etter disse medlemmers mening i seg selv svært bekymringsfullt og kritikkverdig at Finansdepartementet ikke ser seg i stand til å gi et tilfredsstillende anslag på skattetapet (skatteutgiften) for Norge ved denne særordningen – som favoriserer utenlandske bedrifter. I vedlegg 1 til Prop. 1 LS (2016–2017) gjennomgås og tallfestes skatteutgifter ved en rekke ulike ordninger i inntektsbeskatningen av lønn og pensjon, geografisk differensiert arbeidsgiveravgift, nærings- og kapitalbeskatningen, beskatningen av primærnæringene, særavgifter – og også merverdiavgiftssystemet. Provenyanslag angis på beløp helt ned til 1 mill. kroner (som er forventet skatteutgift ved det særskilte fradrag for skiferdivere i Finnmark og Nord-Troms). Skatteutgiftene for staten ved at det ikke betales merverdiavgift på nett-

handelskjøp fra utlandet med verdi under 350 kroner er imidlertid ikke angitt i ovennevnte oversikt.

Disse medlemmer vil vise til at Menon Business Economics på oppdrag fra Virke i september 2014, bl.a. basert på tilgjengelig e-handelsstatistikk og den internasjonale «totaleffektsmodellen» (ITEM), presenterte en rapport som beregnet skatteutgiften ved den daværende grensen på 200 kroner.

Disse medlemmer vil videre vise til at Menon konkluderte med et mulig tap av 6 000 arbeidsplasser og fall i verdiskapingen på nærmere 5 mrd. kroner, inkludert et skatte- og avgiftstap på om lag 2,3 mrd. kroner. Rapporten viser at merverdiavgiften alene reduseres med ca. 1,3 mrd. kroner (2014-tall). Virke nedjusterte Menons anslag for tapte «ringvirkningsskatter og -avgifter» fra 1 mrd. kroner til 0,5 mrd. kroner. Disse medlemmer vil vise til at provenytapet i 2014 knyttet til utenlandskjøp på nett under 200 kroner således fra Virke er anslått til 1,8 mrd. kroner, jf. Virkes innspill til statsbudsjettet for 2016. Disse medlemmer viser til at det totale skattetapet med dagens ordning, der varer opp til en verdi på 350 kroner inkludert frakt og forsikringskostnader er innbefattet, på usikkert grunnlag kan anslås til nærmere 2,9 mrd. kroner påløpt i 2016.

Disse medlemmer vil vise til at Senterpartiet foreslår at det bevilges 10 mill. kroner til etablering av en elektronisk innbetalingsordning for avgift ved handel i utenlandsk nettbutikk hos Tolletaten (alternativt hos Skatteetaten dersom et flertall på Stortinget opprettholder regjeringens forslag om overføring av oppgaveportefølje dit), og at nullgrensen implementeres fra 1. april 2015. Slike ordninger er etablert eller er under etablering i våre naboland. Finland var tidligst ute med en slik elektronisk innbetalingsordning for avgift ved netthandel fra utlandet. I Norge har Tolletaten allerede etablert en portal for internettfortolling for varer mellom 350 og 3 000 kroner. Der kan forbrukere selv legge inn informasjon om sendingen de ønsker å importere og betale mva. for denne fra første krone.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og egen hovedmerknad, hvor det foreslås at merverdiavgiftsfritaket for netthandel oppheves.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser for øvrig til egne merknader i Innst. 2 S (2016–2017).

29. Sammenligningstabell

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF og V	A	Sp	SV
Inntekter (i tusen kroner)							
5501		Skatter på formue og inntekt					
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv.	54 000 000	+40 000	+5 667 342	+5 845 000	+8 836 000
	72	Fellesskatt	184 000 000	+27 000	-213 000	+2 203 000	-2 322 000
	73	Skatt på eiendom	0				+3 109 000
5502		Finansskatt					
	70	Skatt på lønn	1 790 000			-1 790 000	
	72	Skatt på overskudd	0			+1 920 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum					
	72	Særskatt på oljeinntekter	31 900 000				+1 350 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF og V	A	Sp	SV
5508		Avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen					
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	5 400 000				+1 050 000
5511		Tollinntekter					
	70	Toll	3 100 000			+15 000	
5521		Merverdiavgift					
	70	Merverdiavgift	270 300 000		+933 000	+1 986 000	-450 000
5526		Avgift på alkohol					
	70	Avgift på alkohol	13 500 000		+155 000	+455 000	+105 000
5531		Avgift på tobakkvarer mv.					
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	7 300 000		+585 000	+485 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.					
	71	Engangsavgift	16 900 000	+355 000	+1 124 000	+134 000	+4 180 000
	72	Årsavgift	9 700 000		+1 165 000	+1 220 000	+1 220 000
5537		Båtmotoravgift mv.					
	71	Båtmotoravgift	0				+170 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff					
	70	Veibruksavgift på bensin	5 600 000	-40 000		-120 000	+390 000
	71	Veibruksavgift på autodiesel	10 900 000	-165 000	+405 000	-960 000	+2 700 000
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	3 000			-3 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft					
	70	Avgift på elektrisk kraft	10 500 000			-2 000	-1 000
5542		Avgift på mineralolje mv.					
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	2 100 000	-70 000	+320 000		+780 000
	71	Avgift på smøreolje mv.	118 000		+5 000		
5543		Miljøavgift på mineral-ske produkter mv.					
	70	CO ₂ -avgift	6 700 000	+284 000	+290 000	-704 000	+2 800 000
	71	Svovelavgift	15 000		+5 000		

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, KrF og V	A	Sp	SV
5548		Miljøavgift på visse klimagasser					
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	450 000	+17 000	+65 000	+110 000	+160 000
5552		Avgift på gruveavfall					
	70	Avgift på deponi av gruveavfall	0				+180 000
5553		Miljøavgift på fossil plast					
	70	Miljøavgift på fossil plast	0				+440 000
5561		Flypassasjeravgift					
	70	Flypassasjeravgift	1 625 000			-300 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet					
	76	Arealavgift oppdrettsanlegg	0				+347 000
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet					
	71	Jeger- og fellingsavgifter	85 000	-237			
	72	Fiskeravgifter	16 100	-44			
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet					
	72	Påslag på nettatariffen til Energifondet	630 000				+630 000
5700		Folketrygdens inntekter					
	71	Trygdeavgift	139 500 000	+24 000		-2 590 000	-300 000
	72	Arbeidsgiveravgift	177 100 000	+34 000			
		Sum inntekter	994 312 535	+505 719	+10 506 342	+7 904 000	+25 374 000

30. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen evaluere ordningen med toll- og merverdiavgiftsfritak på vareforsendelser med verdi under 350 kroner, og vurdere hvilke konsekvenser det har for norsk handelsnæring og norske statsfinanser.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå en ordning for å sikre at alle som importerer biler til landet, omfattes av de lovpålagte returordningene og bidrar til finansieringen av disse.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:*Forslag 3*

Stortinget ber regjeringen komme tilbake i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett med en evaluering av flypassasjeravgiften. Evalueringen må blant annet kartlegge hvilke klimaeffekter avgiften har gitt, hvor store kostnader den påfører norsk næringsliv, og om den bør innrettes på en mer hensiktsmessig måte, herunder om enkelte ruter bør unntas og om det bør differensieres mellom innenlands- og utenlandsruter.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2017 med forslag til begrensning av avgiftsfritaket for nullutslippsbiler, herunder en vurdering av at avgiftsfriket kun gjelder opp til 500 000 kroner i kjøpesum, eventuelt en vurdering av å unnta tilleggsutstyr fra dagens avgiftsfritak.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til innretning av vektfradraget for ladbare hybrider som gjenspeiler hvor lang rekkevidde bilen har når den går på elektrisitet. Dette kan gjøres ved å se bilens batterikapasitet og vekt i sammenheng.

Forslag fra Arbeiderpartiet:*Forslag 6*

Stortinget ber regjeringen vurdere virkemidler for å styrke insentivene til ansattes medeierskap i oppstartsselskaper, herunder å kunne tilby de ansatte opsjoner i selskapet, og fremme dette for Stortinget på egnet måte.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til innretning av en støykomponent i engangsavgiften, og en vurdering av en egen støyavgift på dekk.

Forslag fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre:*Forslag 8*

Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om at finansskatten for 2017 (utover ordinær selskapskatt) utformes som en terminskatt på alminnelig inntekt i finanssektoren, hvor innbetalingen delvis skjer i inntektsåret. En slik modell erstatter regjeringens forslag om at det innføres en skatt på lønnsgrunnlaget i finanssektoren.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 9*

Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av kraftverksbeskatningen, med sikte på å foreslå endringer som bidrar til å gjenopprette den fordelingen av vannkraftformuen som et bredt stortingsflertall sto bak i kraftskattereformen.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 10*

Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2018 fremme forslag om en ny arveavgift med en omfordelende innretning.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen, som et ledd i innføring av fordelsbeskatning av bolig, fremme forslag om rett til å utsette innbetaling av denne delen av skatten til skifte av bolig skjer.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en modell for beskatning av finanssektoren som i større grad ivaretar merverdiavgiftens egenskaper, med sikte på innføring fra september 2017.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer i flypassasjeravgiften som sikrer at områder av landet uten tilfredsstillende alternativer til fly ikke blir uforholdsmessig rammet.

31. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding bokstav A fremmes av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteens tilråding bokstav B fremmes av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slike

vedtak:

A.

Rammeområde 21**Skatter, avgifter og toll**

I

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Trinnskatt, formuesskatt mv.	54 040 000 000	
	72	Fellesskatt	184 027 000 000	
5502		Finansskatt		
	70	Skatt på lønn	1 790 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	20 200 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	31 900 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 700 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	5 400 000 000	
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift	3 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	3 100 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	240 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift	270 300 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol	13 500 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer mv.		
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	7 300 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift	17 255 000 000	
	72	Årsavgift	9 700 000 000	
	73	Vektårsavgift	360 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 445 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	5 560 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	10 735 000 000	
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	3 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft	10 500 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	2 030 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	118 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	6 984 000 000	
	71	Svovelavgift	15 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloretten (TRI)	37 000 000	
	71	Tetrakloretten (PER)	2 000 000	
5548		Miljøavgift på visse klimagasser		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	467 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	52 000 000	
5550		Miljøavgift på plantevernmidler		
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	50 000 000	
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet		
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 000 000	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	2 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkerverer mv.		
	70	Avgift på sjokolade- og sukkerverer mv.	1 385 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 900 000 000	
5557		Avgift på sukker mv.		
	70	Avgift på sukker mv.	205 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	1 725 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	50 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	40 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	5 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	100 000 000	
5561		Flypassasjeravgift		
	70	Flypassasjeravgift	1 625 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Dokumentavgift	8 600 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet		
	71	Årsavgift – stiftelser	24 164 000	
	73	Refusjon – Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	39 461 000	
	74	Avgift – forhåndskontroll av kinofilm	5 500 000	
	75	Kino- og videogramavgift	34 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet		
	70	Petroleumstilsynet – sektoravgift	85 040 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddelomsetningsavgift	90 000 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 900 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	125 000 000	
	74	Tilsynsavgift	3 770 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet		
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	151 000 000	
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	29 600 000	
	73	Årsavgift Merkeregisteret	8 550 000	
	74	Fiskeriforskningsavgift	236 000 000	
	75	Tilsynsavgift Justervesenet	46 600 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	150 000 000	
	71	Totalisatoravgift	135 000 000	
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet		
	74	Sektoravgifter Kystverket	789 800 000	
	75	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	196 200 000	
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	14 650 000	
	71	Jeger- og fellingsavgifter	84 763 000	
	72	Fiskeravgifter	16 056 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	357 500 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern	300 000	
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	156 000 000	
	72	Påslag på nettariffen til Energifondet	630 000 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Avgift på frekvenser mv.	295 400 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	139 524 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	177 134 000 000	
		Totale inntekter		<u>994 818 254 000</u>

II

**Storingsvedtak om skatt av inntekt
og formue mv. for inntektsåret 2017
(Stortingets skattevedtak)**

Kapittel 1 – Generelt

§ 1-1 VEDTAKETS ANVENDELSESOMRÅDE

Dette vedtaket gjelder utskriving av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2017. Vedtaket legges også til grunn for utskriving av forskudd på skatt for inntektsåret 2017, etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven, gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 FORHOLDET TIL SKATTELOVGIVNINGEN

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 FORMUESSKATT TIL STATEN – PERSONLIG
SKATTYTER OG DØDSBO

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 480 000 kroner. Satsen skal være 0,15 pst.

Ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 2 960 000 kroner. Satsen skal være 0,15 pst.

§ 2-2 FORMUESSKATT TIL STATEN – UPERSONLIG
SKATTYTER

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,15 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 FORMUESSKATT TIL KOMMUNENE

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 1 480 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 2 960 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet

ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

**Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten,
kommunene og fylkeskommunene**

§ 3-1 TRINNSKATT

Personlig skattyter i klasse 0, 1 og 2 skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare trinnskatt til staten med

- 0,93 pst. for den delen av inntekten som overstiger 164 100 kroner,
- 2,41 pst. for den delen av inntekten som overstiger 230 950 kroner,
- 11,52 pst. for den delen av inntekten som overstiger 580 650 kroner, og
- 14,52 pst. for den delen av inntekten som overstiger 934 050 kroner.

For personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvænanen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal satsen etter første ledd tredje strekpunkt likevel være 9,52 pst.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2 FELLESSKATT

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvænanen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 6,05 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 9,55 pst.

§ 3-3 SKATT TIL STATEN

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 24 pst. av inntekten.

Selskap og innretninger som nevnt i første ledd og som svarer finansskatt på lønn, jf. folketrygdloven § 23-2 a, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten.

§ 3-4 SKATT PÅ GRUNNRENTEINNTJEKT I KRAFTFORETAK

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 34,3 pst.

§ 3-5 SKATT TIL STATEN FOR PERSON BOSATT OG SELSKAP HJEMMEHØRENDE I UTLANDET

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket, svare skatt til staten med 24 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt trinnskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av §§ 3-1, 3-2 og 3-8.

§ 3-6 SKATT TIL STATEN PÅ HONORAR TIL UTENLANDSKE ARTISTER MV.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 SKATTESATS FOR UTBETALINGER FRA INDIVIDUELL PENSJONSAVTALE TIL BO

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 INNTJEKTSKATT TIL KOMMUNENE OG FYLKESKOMMUNENE

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 11,80 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-1 ORDINÆRE SKATTER

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 24 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-2 SÆRSKATT

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 54 pst.

§ 4-3 TERMINSKATT

Terminskatt for inntektsåret 2017 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 UTBYTTE UTDELT TIL UTENLANDSK EIERSELSKAP

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1 TONNASJESKATT

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som

nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

- 0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 MINSTEFRADRAG

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke høyere enn 94 750 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 75 000 kroner.

§ 6-2 FORELDREFRADRAG

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 PERSONFRADRAG

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 53 150 kroner i klasse 1 og 78 300 kroner i klasse 2.

§ 6-4 SKATTEBEGRENSNING VED LAV ALMINNELIG INNTEKT

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 143 150 kroner for enslige og 131 600 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 263 200 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 SKATTEFRADRAG FOR PENSJONSINNTEKT

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 29 940 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 188 700 kroner i trinn 1 og 284 350 kroner i trinn 2.

§ 6-6 SÆRFRADRAG FOR ENSLIGE FORSØRGERE

Fradrag etter skatteloven § 6-80 er 4 317 kroner pr. påbegynt måned.

Kapittel 7 – Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 FORSKRIFTSFULLMAKT TIL GJENNOMFØRING OG UTFYLNING

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 ADGANG TIL Å FRAVIKE REGLENE I VEDTAKET

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

III

Storingsvedtak om avgift til statskassen på arv for budsjettåret 2017

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) svares avgift til statskassen etter bestemmelsene i dette vedtaket. Avgiftsplikten gjelder kun arv etter dødsfall som har skjedd før 1. januar 2014, med de begrensninger som følger av lov 13. desember 2013 nr. 110 om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver.

§ 2 Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravellesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til et halvt grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 46 288 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år, settes til et grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 92 576 kroner per år.

§ 3 Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4 Av arv til arvelaterens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren – og foreldre, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	6 pst.
Av overskytende beløp	10 pst.

§ 5 Av arv som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	15 pst.

IV

**Storingsvedtak om fastsetting av avgifter mv.
til folketrygden for 2017**

For inntektsåret 2017 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift§ 1 BEREGNING AV AVGIFT OG REGLER
OM SONEPLASSERING

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Det kan likevel ikke benyttes redusert sats når arbeidsgiver har virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

(3) Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone med høyere sats enn der virksomheten drives, jf. annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes likevel satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåneden. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker for arbeid utført i inneværende kalendermåned.

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende kalendermåned etter registrert flyttedato.

§ 2 SONER FOR ARBEIDSGIVERAVGIFT

(1) Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

(2) Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta og Leksvik i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Rissa, Midtre Gauldal og Selbu i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Herøy, Haram, Midsund, Aukra, Eide og Gjemnes i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Flora, Sogndal og Førde i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Etne, Bømlo, Kvam og Modalen i Hordaland fylke,
- kommunene Finnøy og Vindafjord i Rogaland fylke,
- kommunene Åseral, Audnedal, Hægebostad og Sirdal i Vest-Agder fylke,
- kommunene Vegårshei og Iveland i Aust-Agder fylke,
- kommunen Sigdal i Buskerud fylke,
- kommunen Gausdal i Oppland fylke.

(3) Sone II omfatter:

- kommunene Meråker, Verran og Inderøy i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Ørland og Agdenes i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Sande, Norddal, Stranda, Stordal, Vestnes, Rauma, Nesset, Sandøy, Tingvoll og Sunndal i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Balestrand, Leikanger, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Gaular, Jølster, Naustdal, Bremanger, Vågsøy, Selje, Eid, Hornindal, Gloppen og Stryn i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Fedje og Masfjorden i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy og Utsira i Rogaland fylke,
- kommunene Risør, Gjerstad, Åmli, Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle i Aust-Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Rollag og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Søndre Land og Nordre Land i Oppland fylke,
- kommunene Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil og Åmot i Hedmark fylke.

(4) Sone III omfatter:

- kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Hemne, Snillfjord, Bjugn, Oppdal, Rennebu, Meldal, Røros, Holtålen og Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Vanylven, Surnadal, Rindal, Halså og Aure i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang i Oppland fylke,
- kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Follidal og Os i Hedmark fylke.

(5) Sone IV omfatter:

- Troms fylke, med unntak av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvæningen og Tromsø,
- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene Namsos, Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy og Leka i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Hitra, Frøya, Åfjord, Roan og Osen i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

(6) Sone IVa omfatter:

- kommunen Tromsø i Troms fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

(7) Sone V omfatter:

- Finnmark fylke,
- kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen i Troms fylke.

§ 3 SATSER FOR ARBEIDSGIVERAVGIFT ETTER SONE

(1) Satsene for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2017 er:

- Sone I: 14,1 pst.
- Sone Ia: 14,1 pst., men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje og fjerde ledd. Bestemmelsene om redusert avgiftssats i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, og statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.
- Sone II: 10,6 pst.
- Sone III: 6,4 pst.
- Sone IV: 5,1 pst.
- Sone IVa: 7,9 pst.

- Sone V: 0 pst. Samme sats gjelder for avgift som svares av arbeidsgivere hjemmehørende på Svalbard for arbeid utført der, og når andre arbeidsgivere utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

(2) Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, jf. ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter, må beregne avgift etter satsen som gjelder i sone I. Det samme gjelder arbeidsgivere med utestående krav på tilbakebetaling av ulovlig statsstøtte. Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder likevel ikke så lenge differansen mellom den avgiften som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje ledd.

(3) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift etter reduserte satser, plikter å avgi erklæring om hvorvidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter.

§ 4 SÆRREGLER OM AVGIFTSSATS OG AVGIFTSBEREGNING FOR ARBEIDSGIVERE MED AKTIVITETER INNENFOR VISSE SEKTORER OG ANDRE ARBEIDSGIVERE SOM BEREGNER AVGIFT MED REDUSERT SATS ETTER REGLENE OM BAGATELLMESSIG STØTTE

(1) Arbeidsgivere i sonene II–V, eller med ambulerende virksomhet i disse sonene, som utfører aktiviteter omfattet av tabellen nedenfor, skal beregne avgift etter satsen for sone I, uansett hvor arbeidsgiver er lokalisert eller arbeidet blir utført. Tilsvarende gjelder for lønn mv. til utleide arbeidstakere som utfører slike aktiviteter.

Stålsektoren

Aktiviteter knyttet til produksjon av produkter som nevnt i Annex II til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020

Syntetfisersektoren

Aktiviteter knyttet til produksjon av produkter som nevnt i Annex IIa til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020

Næringskoder, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

Energisektoren

Nærings- Elektrisitets-, gass-, damp- og varmt-hoved- vannforsyning-område 35

Transportsektoren

49.1 Passasjertransport med jernbane
49.2 Godstransport med jernbane

49.31	Transport med rutebil og sporvei i by- og forstadsområder
49.39	Landtransport med passasjerer ikke nevnt annet sted
49.41	Godstransport på vei
50	Sjøfart
51.1	Lufttransport med passasjerer
51.21	Lufttransport med gods
Lufthavner	
52.23	Andre tjenester tilknyttet lufttransport
Finansierings- og forsikringsvirksomhet mv.	
64	Finansieringsvirksomhet
65	Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
66	Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet
70.10	Hovedkontortjenester, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern
70.22	Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern

(2) Arbeidsgivere med blandet virksomhet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd og andre aktiviteter, uten hinder av første ledd beregne avgiften etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av avgiftsgrunnlaget som ikke er knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd.

(3) Arbeidsgivere kan uten hinder av første ledd beregne arbeidsgiveravgift for aktiviteter som nevnt i første ledd etter satsene for lokaliseringssonen, så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satsen i lokaliseringssonen og satsen i sone I, ikke overstiger 500 000 kroner for arbeidsgiveren i 2017. Dersom arbeidsgiver anses å være en del av et konsern, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte, gjelder beløpsgrensen for hele konsernet under ett. For aktiviteter knyttet til godstransport på vei, jf. næringskode 49.41 Godstransport på vei, må differansen ikke overstige 250 000 kroner i 2017.

(4) Når en arbeidsgiver beregner avgift med redusert sats i sone Ia eller etter tredje ledd, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til arbeidsgiveren ikke overstige 500 000 kroner i 2017, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte. For aktiviteter knyttet til godstransport på vei må slik samlet støtte ikke overstige 250 000 kroner i

2017. Arbeidsgiver som mottar annen støtte til dekning av lønn mv., kan ikke beregne redusert avgift etter bestemmelsene i denne paragraf.

(5) Arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter bestemmelsen i tredje ledd, plikter å gi opplysninger om eventuell annen bagatellmessig støtte og støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt tildelt i kalendermåned.

§ 5 SÆRREGEL OM AVGIFTSSATS FOR AKTIVITETER KNYTTET TIL PRODUKTER SOM IKKE OMFATTES AV EØS-AVTALEN

(1) Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder aktiviteter som er omfattet av næringskodene i tabellen nedenfor. Dersom arbeidsgiver også utfører andre aktiviteter enn de som er nevnt nedenfor, gjelder § 4 annet ledd om blandet virksomhet tilsvarende.

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfearer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skaldyr og bløtdyr

10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

Trygdeavgift

§ 6 TRYGDEAVGIFT AV PENSJON MV.

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 5,1 pst.

§ 7 TRYGDEAVGIFT AV LØNNSINNTÉKT MV.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 8,2 pst.

§ 8 TRYGDEAVGIFT AV NÆRINGSINNTÉKT MV.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11,4 pst.

Andre bestemmelser

§ 9 FORSKRIFTSFULLMAKT MV.

Departementet gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1 til 5.

V

Storingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2017

For inntektsåret 2017 svares finansskatt på lønn etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 23-2 a:

§ 1 FINANSIELLE AKTIVITETER

(1) Arbeidsgivere som utøver aktiviteter omfattet av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i Statistisk sentralbyrås standard for næringsgruppering, anses å utøve finansielle aktiviteter.

§ 2 UNNTAK FRA PLIKTEN TIL Å SVARE FINANSSKATT PÅ LØNN

(1) Arbeidsgivere som utøver finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a, dersom andelen av arbeidsgiverens lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter utgjør mindre enn 30 pst. av arbeidsgiverens totale lønnskostnader, jf. folketrygdloven § 23-2 a annet ledd.

(2) Beregningen av andelen av arbeidsgiverens samlede lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter etter første ledd, skal enten basere seg på samlet lønn mv. omfattet av folketrygdloven § 23-2 a annet ledd for foregående inntektsår, eller på det tilsvarende beløpet for januar 2017. For arbeidsgivere som etableres etter 31. januar 2017, og virksomheter som av andre årsaker ikke har lønnsgrunnlag som nevnt i forrige punktum, skal samlet lønn mv. for den første hele opplysningspliktige kalendermåneden legges til grunn for beregningen.

(3) Arbeidsgivere med finansielle aktiviteter hvor andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 pst. av arbeidsgiverens samlede lønn mv., er unntatt fra skat-

teplikten etter folketrygdloven § 23-2 a. Annet ledd gjelder tilsvarende for beregningen av andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet.

(4) Arbeidsgivere som driver ikke-økonomisk aktivitet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til henholdsvis ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet, beregne finansskatt på lønn etter folketrygdloven § 23-2 a bare for den delen av lønn mv. som knytter seg til virksomhetens økonomiske aktivitet.

§ 3 SATS FOR FINANSSKATT PÅ LØNN

Satsen for finansskatt på lønn for inntektsåret 2017 er 5 pst.

§ 4 FORSKRIFTSFULLMAKT

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i dette vedtaket.

VI

Storingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjettåret 2017

Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- for naturgass som slippes ut til luft kr 7,16 per standardkubikkmeter
- for CO₂ som utskilles fra petroleum og slippes ut til luft kr 1,04 per standardkubikkmeter
- for annen gass kr 1,04 per standardkubikkmeter
- for olje eller kondensat kr 1,04 per liter.

VII

Storingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hvalfangst- og selfangstnæringene for 2017

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2017 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

- Trygdeavgift over 8,2 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
- Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.

- Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
- Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
- Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,3 pst. for 2017.

VIII

Storingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2017 (kap. 5521 post 70)

§ 1 SAKLIG VIRKEOMRÅDE OG FORHOLDET TIL MERVERDIAVGIFTSLOVEN

Fra 1. januar 2017 svares merverdiavgift etter satsene i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven).

§ 2 ALMINNELIG SATS

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 REDUSERT SATS MED 15 PST.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 REDUSERT SATS MED 10 PST.

Merverdiavgift svares med 10 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 REDUSERT SATS MED 11,11 PST.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av villlevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

IX

Storingsvedtak om særavgifter til statskassen for budsjettåret 2017

Om avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Brennevinsbasert	over 0,7	7,46 per volumprosent og liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,34 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	12,54 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	21,72 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,86 per volumprosent og liter
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a) fra produsents eller importørs lager
  1. utføres til utlandet,
  2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
  3. leveres til toll- og avgiftsfritt utvalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
  1. diplomater,
  2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,

- e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- f) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer,
- g) framstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun framstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på tobakkvarer mv. (kap. 5531 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,55	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,55	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,55	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	1,03	per gram av pakningens nettovekt
Snus	1,03	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarethylser	0,0390	per stk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakkvare.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakkvarer mv. som

- a) fra produsents eller importørs lager
  1. utføres til utlandet,
  2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
  3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
  1. diplomater,
  2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,

e) kvalitetsprøves og forbrukes på fabrikk eller lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)

A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motor-kjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
  - b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
  - c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.
- Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor-effekt (kW)	NO _x -utlipp (mg/km)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
Avgiftsgruppe A							2 400
Personbiler, varebiler klasse 1, busser under 6 m med inntil 17 seteplasser	0–350					0	
	351–1 200					26,51	
	1 201–1 400					66,05	
	1 401–1 500					206,41	
	over 1 500					240,06	
			over 0			70,93	
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utlipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
utslipp 75 g/km og over				0–75		0	
				76–100		914,70	
				101–130		995,49	
				131–200		2 685,98	
				over 200		3 449,80	
CO ₂ -utslipp under 75 g/km t.o.m. 40 g/km gjøres følgende fra- drag per g/km for den del av utslippet som ligger under 75 g/km t.o.m. 40 g/km						937,20	
CO ₂ -utslipp under 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 40 g/km						1 102,65	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp							
– Bensindrevne					0–750	15,88	
					751–1 300	62,84	
					1 301–1 700	170,71	
					over 1 700	147,31	
– ikke bensindrevne					0–750	12,17	
					751–1 300	51,30	
					1 301–1 700	139,34	
					over 1 700	115,96	
Avgiftsgruppe B							2 400
Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm	20 pst. av A		75 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utlipp (mg/km)	CO ₂ - utlipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
– utslipp 75 g/km og over				0–75		0	
				76–100		274,41	
				101–130		298,65	
				over 130		671,50	
– CO ₂ -utslipp under 75 g/km t.o.m. 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 75 g/km t.o.m. 40 g/km						281,16	
– CO ₂ -utslipp under 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 40 g/km						330,80	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp					30 pst. av A		
Avgiftsgruppe C							2 400
Campingbiler	22 pst. av A		0 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A		
Avgiftsgruppe D (Opphevet)							0
Avgiftsgruppe E							0
Beltebiler						36 pst. av verdiav- gifts- grunnlaget	
Avgiftsgruppe F							0
Motorsykler						8 254	
		0–11				0	
		over 11				261,38	
					0–125	0	
					126–900	33,60	
					over 900	73,68	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utlipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
Avgiftsgruppe G							2 400
Beltemotorsykler (snøscootere)	0–100					13,79	
	101–200					27,58	
	over 200					55,14	
		0–20				22,15	
		21–40				44,30	
		over 40				88,58	
					0–200	2,43	
					201–400	4,86	
					over 400	9,69	
Avgiftsgruppe H							2 400
Motorvogn i avgifts- gruppe A, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatnings- drosje) eller for transport av funk- sjonshemmede	40 pst. av A		100 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
– utslipp 75 g/km og over				0–75		0	
				76–100		914,70	
				over 100		995,49	
– CO ₂ -utslipp under 75 g/km t.o.m. 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 75 g/km t.o.m. 40 g/km						937,20	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utlipp (mg/km)	CO ₂ - utlipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant avgift (kr)
– CO ₂ -utlipp under 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 40 g/km						1 102,65	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utlipp					100 pst. av A		
Avgiftsgruppe I							2 400
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre						0	
Avgiftsgruppe J							2 400
Busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i farts- retningen	40 pst. av A		0 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utlipp, og med							
– utlipp 75 g/km og over				0–75 76–100 101–130 over 130		0 365,88 398,20 1 074,39	
– CO ₂ -utlipp under 75 t.o.m. 40 g/km gjøres følgende fra- drag per g/km for den del av utslippet som ligger under 75 g/km t.o.m. 40 g/km						374,88	
– CO ₂ -utlipp under 40 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 40 g/km						441,06	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utlipp					40 pst. av A		

Vrakpantavgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrift om refusjon av engangsavgift og vrakpantavgift for motorvogner som utføres til utlandet. Departementet kan videre gi forskrift om forholdsmessig betaling av engangsavgift for motorvogn som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom på bakgrunn av en tidsbestemt leie- eller leasingkontrakt.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift. Departementet kan videre gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x etter første ledd, settes utslippet til den verdi vedkommende motorvogn maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk. Departementet kan gi forskrift om hvordan NO_x-utslipp skal fastsettes.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for kjøretøy som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

§ 4 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler), inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet, gjøres bruksfradrag i den engangsavgift som beregnes etter § 2.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første og annet ledd.

§ 5 Det gis fritak for engangsavgift på

a) motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,

- b) motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) lett pansrede motorvogner til offentlig bruk,
- e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranseskjøring,
- f) ambulanser,
- g) begravelseskjøretøy,
- h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke motorvogner hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor,
- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
  1. innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy § 6 eller § 9, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
  2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- m) beltevogner til Forsvaret,
- n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til framdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til framdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler),
- p) amatørbygde kjøretøy.

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

B. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1 For 2017 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorvogner og båter betales årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg med følgende beløp (kr):

- a) 2 820 for personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg,
- b) 3 290 for dieseldrevne motorvogner som nevnt i bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter,
- c) 2 820 for årsprøvekjennermerker for motorvogner,
- d) 1 960 for motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge,
- e) 455 for
  1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
  2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 6, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
  3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulans eller som er registrert som

begravelseskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,

4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
5. motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
6. motorredskap,
7. beltekjøretøy,
8. trekkbiler som ikke omfattes av bokstav a eller b,
9. mopeder,
10. traktorer,
11. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogn som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- e) motorvogn som er stjålet i løpet av året.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales full avgift for kjøretøy som er registrert per 1. januar eller som blir registrert i første halvår og for årsprøvekjennermerker som er tildelt per 1. januar eller som blir tildelt i første halvår.

Det skal ikke betales avgift for motorvogner som innen avgiftens forfall leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til biloppbuggeri for vraking/hugging.

Det skal betales halv avgift på kjøretøy som

- a) leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til biloppbuggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,
- b) registreres eller tildeles årsprøvekjennermerker i annet halvår.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for å betale halv avgift.

§ 4 Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 bokstav e forhøyes avgiften med kr 50.

Departementet kan gi forskrift om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7 Departementet kan gi forskrift om overgangsordning ved en omlegging av årsavgift til avgift på forsikringsavtale om lovbestemt trafikkskydd (trafikkforsikringsavgift) på kjøretøy som er omfattet av dette avgiftsvedtaket.

C. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999	457	457
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999	457	819
13 000–13 999	819	1 463
14 000–14 999	1 463	1 870
15 000 og over	1 870	3 655
<i>3 aksler</i>		
12 000–14 999	457	457
15 000–16 999	819	1 087
17 000–18 999	1 087	1 754
19 000–20 999	1 754	2 137
21 000–22 999	2 137	3 046
23 000 og over	3 046	4 482
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000–24 999	2 137	2 161
25 000–26 999	2 161	3 117
27 000–28 999	3 117	4 679
29 000 og over	4 679	6 722

Kombinasjoner av kjøretøy – vogntog

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 + 1 aksler</i>		
7 500–13 999	457	457
14 000–15 999	457	457
16 000–17 999	457	620
18 000–19 999	620	828
20 000–21 999	828	1 331
22 000–22 999	1 331	1 588
23 000–24 999	1 588	2 500
25 000–27 999	2 500	4 034
28 000 og over	4 034	6 741
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000–24 999	807	1 271
25 000–25 999	1 271	1 798
26 000–27 999	1 798	2 430
28 000–28 999	2 430	2 839
29 000–30 999	2 839	4 367
31 000–32 999	4 367	5 883
33 000 og over	5 883	8 693
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	4 773	6 467
38 000–40 000	6 467	8 625
over 40 000	8 625	11 550
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16 000–24 999	807	1 271
25 000–25 999	1 271	1 798
26 000–27 999	1 798	2 430
28 000–28 999	2 430	2 839
29 000–30 999	2 839	4 367
31 000–32 999	4 367	5 883
33 000 og over	5 883	8 693
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000–37 999	4 273	5 756
38 000–40 000	5 756	7 784
over 40 000	7 784	11 294
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	2 628	3 084
38 000–40 000	3 084	4 377
over 40 000	4 377	6 700

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektclasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							0-utslipp (kr)
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller strengere (kr)	
7 500–11 999	5 853	3 253	2 276	1 386	729	456	114	0
12 000–19 999	9 603	5 337	3 731	2 276	1 202	745	187	0
20 000 og over	17 075	9 781	6 937	4 169	2 201	1 368	343	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går fram av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften, herunder at avgiftsgrunnlaget skal settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer,
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- motorredskaper,

- kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
- kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskrivning av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

D. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår		
	2017 til 2014 (kr)	2013 til 2006 (kr)	2005 og eldre (kr)
a) Mopeder, motorsykler og beltemotorsykler	523	523	523
b) Personbiler			
Egenvekt (typegodkjent):			
1. t.o.m. 1 200 kg	3 973	2 614	1 569
2. over 1 200 kg	6 064	3 660	1 569
c) Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg	1 987	1 255	1 046
d) Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt (typegodkjent) over 350 kg	523	523	523

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- a) ved ren navneendring,
- b) på ektefelle,
- c) mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- d) som er 30 år eller eldre,
- e) som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- f) som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- g) på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- h) som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- i) som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
- j) som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser,
- k) ved omorganiseringer som gjennomføres med lovfestet selskapsrettslig kontinuitet, samt ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og omregistreringen av kjøretøy må ha funnet sted etter 1. januar 2016,
- l) ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538 post 70, 71 og 72)

I

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a) bensin per liter
  1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 5,19,
  2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 5,23,
  3. annen bensin: kr 5,23.
- b) mineralolje til framdrift av motorvogn (autodiesel) per liter
  1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,80.
  2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,86.
  3. annen mineralolje: kr 3,86.
- c) naturgass per Sm³: kr 0,00.
- d) LPG per kg: kr 1,43.

Andel bioetanol innblandet i bensin, andel biodiesel innblandet i mineralolje, og andel biogass innblandet i naturgass og LPG, inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregningen av avgiften etter første ledd.

For bioetanol og biodiesel som omfattes av omsetningskravet i produktforskriften § 3-3, svares avgift etter satsene som gjelder for henholdsvis bensin

og mineralolje til framdrift av motorvogn etter første ledd.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og ssvovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b.

Departementet kan bestemme at

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje,
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a) i følgende motorvogner:
  1. traktorer,
  2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
  3. motorredskaper,
  4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
  5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn framdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
  1. diplomater,
  2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a) brukes i fly, unntatt Forsvarets fly,

- b) brukes til teknisk og medisinsk formål,
- c) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- d) brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
- e) brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- f) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Det gis fritak for avgift på naturgass og LPG

- a) til bruk i følgende motorvogner:
  1. traktorer,
  2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
  3. motorredskaper,
  4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
  5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
- b) til annen bruk enn framdrift av motorvogn.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd bokstav c skal lyde:

- c) naturgass per Sm³: kr 6,40

§ 6 nytt annet ledd skal lyde:

Det gis fritak for avgift på naturgass som benyttes for å oppfylle leveringsforpliktelse av biogass når biogass ikke er tilgjengelig. Fritaket er begrenset til

inntil 50 pst. av den samlede omsetningen av gass per kalenderår.

Någjeldende § 6 annet ledd blir nytt tredje ledd.

Om avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 16,32 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,48 øre per kWh for kraft som leveres

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
- c) til datasentre med uttak over 0,5 MW.

Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som

- a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
- c) er produsert i nødstrømsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) er produsert i mottrykksanlegg,
- e) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- f) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
- g) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- h) leveres til veksthusnæringen,
- i) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
- j) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
- k) leveres til bruk til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvar-

ming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd bokstav c og d skal lyde:

- c) til datasentre med uttak over 0,5 MW,
- d) til skip i næring.

§ 2 første ledd bokstav h skal lyde:

- h) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,

Bokstav h til k blir bokstav i til l.

Om grunnavgift på mineralolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,603 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,147 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,

2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes til skip i utenriks fart,
- g) brukes til gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
- h) brukes til fiske og fangst i nære farvann,
- i) brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- j) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) brukes i sildemel- og fiskemelindustrien,
- m) brukes til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet,
- n) brukes til høsting av tang og tare.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 2,17 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres

1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i utenriks fart,
- g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
- j) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- k) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- l) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

B. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 1,20 per liter.
Mineralolje
  - til innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,10 per liter,
  - til annen innenriks luftfart og ikke-kommerisielle privatflyginger: kr 1,10 per liter,
  - til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien: kr 0,32 per liter,
  - til fiske og fangst i nære farvann: kr 0,29 per liter,
  - som ilegges veibruksavgift på drivstoff: kr 1,20 per liter,
- b) bensin: kr 1,04 per liter,

- c) naturgass: kr 0,90 per Sm³,
- d) LPG: kr 1,35 per kg.

Det skal betales avgift med kr 0,057 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter som leveres til

- a) industri og bergverk som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- b) bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG, samt for mineralolje og bensin til innenriks kvotepliktig luftfart.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
  1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
- g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til bruk i

- a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) skip i utenriks fart,
- c) fiske og fangst i fjerne farvann,
- d) fly i utenriks fart.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a) til bruk i motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) til tekniske og medisinske formål,
- c) til bruk i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- d) til bruk i fly i utenriks fart,
- e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG til

- a) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- b) veksthusnæringen,
- c) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- d) skip i utenriks fart,
- e) fly i utenriks fart,
- f) fiske og fangst i fjerne farvann,
- g) fiske og fangst i nære farvann,
- h) gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
- i) offshorefartøy,
- j) bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass og hydrogen i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 13,6 øre per liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av

1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
 f) brukes i skip i utenriks fart,
 g) brukes i fly i utenriks fart,
 h) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
 i) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER	kr per kg	
	TRI	PER
Pst.		
over 0,1 t.o.m. 1		0,71
over 1 t.o.m. 5	3,56	3,56
over 5 t.o.m. 10	7,12	7,12
over 10 t.o.m. 30	21,35	21,35
over 30 t.o.m. 60	42,69	42,69
over 60 t.o.m. 100	71,15	71,15

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

- § 2 Det gis fritak for avgift på varer som
- a) utføres til utlandet,
  - b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
  - c) innføres
    1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
    2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
    3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
  - d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  - e) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
  - f) gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 0,450 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) den enkelte avgiftspliktige HFK- og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer.

Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

- § 2 Det gis fritak for avgift på varer som
- a) utføres til utlandet,
  - b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
  - c) innføres
    1. som reisegods etter tolloven § 5-1,

2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
  4. til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
1. diplomater,
  2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på utslipp av NO_x
(kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 21,59 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- a) framdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- c) fakler på innretninger på norsk kontinentalsokkel og anlegg på land.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

- § 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra
- a) fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
  - b) fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
  - c) luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
  - d) enheter omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvarende med et fastsatt miljømål.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgift på plantevernmidler
(kap. 5550 post 70)

§ 1 For 2017 skal det betales miljøavgift på plantevernmidler. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om beregning og betaling av avgiften.

Avgifter knyttet til mineralvirksomhet
A. Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum
(kap. 5551 post 70)

§ 1 For 2017 kan Nærings- og fiskeridepartementet ilegge avgift ved tildeling av konsesjoner for utforsking og undersøkelser etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Nærings- og fiskeridepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om beregning og betaling av avgiften.

B. Årsavgift knyttet til mineraler
(kap. 5551 post 71)

§ 1 For 2017 kan Nærings- og fiskeridepartementet ilegge årsavgift for undersøkelse og utvinning av landbaserte mineralforekomster etter mineralloven. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Nærings- og fiskeridepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om beregning og betaling av avgiften.

Om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.
(kap. 5555 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 20,19 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter også sjokolade- og sukkervarer som ikke er tilsatt sukker eller søtningemiddel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sjokolade- og suk-
kervarer som

- a) fra produsents eller importørs lager
  1. utføres til utlandet,
  2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
  3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på luft-
havn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig
virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs
lager leveres til eller innføres av
  1. diplomater,
  2. NATO og styrker fra land som deltar i Part-
nerskap for fred,
  3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs
lager,
- e) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer.
Departementet kan gi forskrift om gjennomfø-
ring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplik-
ten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned av-
giften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner
som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet
og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en
utilsiktet virkning.

***Om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.
(kap. 5556 post 70)***

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov
19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til
statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon
av følgende alkoholfrie varer med følgende beløp per
liter:

- a) Drikkevarer:
  1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 3,34,
  2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt
kunstig søtstoff: kr 1,67,
- b) Sirup:
  1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff og som
brukes til ervervsmessig framstilling av alko-
holfrie drikkevarer i dispensere, fontener og
lignende: kr 20,32,
  2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt
kunstig søtstoff og som brukes til ervervs-
messig framstilling av alkoholfrie drikkeva-
rer i dispensere, fontener og lignende:
kr 10,16.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med
alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform
eller melkeprodukter tilsatt til og med 15 gram suk-
ker per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som om-
fattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgif-
ten.

§ 2 Det gis fritak for avgift på drikkevarer som

- a) fra produsents og importørs lager
  1. utføres til utlandet,
  2. leveres direkte eller via tollager til proviant
etter tolloven § 4-23,
  3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på luft-
havn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig
virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs
lager leveres til eller innføres av
  1. diplomater,
  2. NATO og styrker fra land som deltar i Part-
nerskap for fred,
  3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs
lager,
- e) brukes til ervervsmessig framstilling av annet
enn drikkevarer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomfø-
ring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplik-
ten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned av-
giften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner
som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet
og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en
utilsiktet virkning.

Om avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov
19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til
statskassen på sukker mv. med kr 7,81 per kg av va-
rens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeropløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som om-
fattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgif-
ten.

- § 2 Det gis fritak for avgift på sukker som
- a) fra produsents og importørs lager
    1. utføres til utlandet,
    2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
    3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
  - b) innføres
    1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
    2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
    3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
  - c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
    1. diplomater,
    2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
    3. Den nordiske investeringsbank,
  - d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
  - e) brukes til ervervsmessig framstilling av varer,
  - f) brukes til biavl.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70–74)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på drikkevareemballasje ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevarer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeinheit:

- a) glass og metall: kr 5,70,
- b) plast: kr 3,44,
- c) kartong og papp: kr 1,41.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,17 per emballasjeeinheit.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer framstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a) fra registrert virksomhets og importørs lager
  1. utføres til utlandet,
  2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
  3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
  1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
  2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
  3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
  1. diplomater,
  2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
  3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) har rominnhold på minst fire liter.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Flypassasjeravgift (kap. 5561 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på ervervsmessig flyging fra norske lufthavner med kr 82 per passasjer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på flyging av

- a) luftbefordrerens ansatte på tjenestereise,
- b) barn under to år,
- c) transitt- og transferpassasjerer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmenntilfelle formål, eller til foreninger med allmenntilfelle formål som har styresete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,

- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberettigede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse personers ektefeller, samt disses felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av det år overføringen skjer,
- j) overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag,
- k) overføring av hjemmel til fast eiendom ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og tinglysingen av hjemmelen til fast eiendom må ha funnet sted etter 1. januar 2016.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsverdien av tomta dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

Avgift på frekvenser mv. (kap. 5583 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2017 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av system for mobilkommunikasjon med følgende beløp:

– UMTS	kr 1 332 000 per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– GSM 800	kr 1 440 000 per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– GSM 900	kr 1 440 000 per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– GSM 1800	kr 1 440 000 per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– CDMA 450	kr 1 263 000 per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde.

Samferdselsdepartementet kan dersom det er nødvendig av hensyn til effektiv utnyttelse av frekvensene, endre avgiftsnivået for tildelte frekvenser.

Samferdselsdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om betaling av avgiften.

§ 2 For 2017 kan Samferdselsdepartementet selge femsifrede telefonnummer. Prisene fastsettes av Samferdselsdepartementet. Beløpet betales til statskassen.

***Inntekter ved tildeling av frekvenstillatelser
(kap. 5309 post 29)***

§ 1 For 2017 kan Samferdselsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av frekvenstillatelser. Beløpet betales til statskassen.

§ 2 Samferdselsdepartementet kan gi forskrift om betaling av beløpet.

X

**Stortingsvedtak om toll for budsjettåret 2017
(kap. 5511 post 70 og 71)**

§ 1 Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2017 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2016 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2017.

§ 2 Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale framforhandlet med annen stat.

Departementet gis fullmakt til å videreføre gitte kvoter og satser omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP).

§ 3 Nedsettelse av ordinære tollsats

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven §§ 9-1 til 9-5.

§ 4 Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som framgår av tolloven §§ 10-1 til 10-7.

§ 5 Nye eller endrede tariffoppdelinger

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger, dersom endringene verken har nevneverdig betydning for statens inntekter eller har næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser.

B.

I

Stortinget ber regjeringen foreta en vurdering av å utvide antall år som danner grunnlag for beregning av vannkraftverkens verdi, for å redusere risikoen for store svingninger i eiendomsskattegrunnlaget.

II

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med konkrete, ferdig utredede modeller til skatteinsentiver/skattefradrag for langsiktige investeringer i oppstartsselskap basert på den britiske SEIS-ordningen, og legge dette frem for Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2017.

III

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget der det vurderes alle konsekvenser av og nødvendige lovendringer for at Vinmonopolet skal overta taxfree-salget av alkohol ved norske flyplasser ved utløp av gjeldende anbudsperioder.

IV

Stortinget ber regjeringen sørge for å videreføre gjeldende praksis med å unnlate å avkorte Navntelsetelser som følge av mottatt sluttvederlag.

Oslo, i finanskomiteen, den 12. desember 2016

Hans Olav Syversen

leder

Siri A. Meling

ordfører

VEDLEGG 1**Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til Stortingets presidentskap, datert 27. oktober 2016****Korrigerings av feil/unøyaktigheter i Prop. 1 LS (2016-2017) Skatter, avgifter og toll 2017**

Prop. 1 LS (2016-2017) inneholder dessverre noen feil/unøyaktigheter som det bes tatt hensyn til i arbeidet med finanskomiteens innstilling.

Omtalen under punkt 1.1 (side 17, annen kolonne)

I annet strekpunkt første setning står det:

«Formuesskatten er redusert med om lag 4,8 mrd. 2016-kroner.»

Det skal stå: «Formuesskatten er redusert med om lag 4,9 mrd. 2016-kroner.»

Omtalen under punkt 2.1 (side 41)

I punkt 2.1 fjerde avsnitt annen setning står det:

«De direkte skattene utgjør i 2016 69 pst. av de samlede skatte- og avgiftsinntektene. Av dette er 58 pst. inntektsskatt for personer, inkludert trygdeavgift og toppskatt, og 14 pst. inntektsskatt for bedrifter, inkludert petroleumsvirksomhet.»

I stedet for «toppskatt» skal det stå «trinnskatt».

Omtalen under punkt 4.1.1 (side 69, første kolonne)

I annet avsnitt første setning står det:

«Regjeringen har siden 2013 redusert formuesskatten med om lag 4,8 mrd. 2016-kroner netto.»

Det skal stå: «Regjeringen har siden 2013 redusert formuesskatten med om lag 4,9 mrd. 2016-kroner netto.»

Tabell 5.1 Trinnskatt på personinntekt og netto marginalsatt (side 85)

I tabellens andre kolonne over personinntekt mangler det en bindestrek mellom beløpene angitt for trinn 1-3.

For trinn 1 skal det stå «164 100 - 230 950»

For trinn 2 skal det stå «230 950 - 580 650»

For trinn 3 skal det stå «580 650 - 934 050»

Omtalen under punkt 8.3.1 (side 112)

I første hele avsnitt på side 112, annen setning står det: «Forslaget øker provenyet med 8 mill. kroner påløpt og bokført i 2017.» I stedet for 8 mill. kroner skal det stå 12 mill. kroner.

(Dette er riktig angitt under punkt 8.3.4 Økonomiske og administrative konsekvenser og i tabell 1.1., hvor beløpet er splittet opp i 8 mill. kroner og 4 mill. kroner.)

Omtalen under punkt 27.3.2 (side 249)

I annet avsnitt annen setning i venstre kolonne står det:

«Kryssubsidieringen omfatter Avinors 42 små og mellomstore (regionale) lufthavner...» Det korrekte skal være at kryssubsidieringen omfatter 39 av Avinors små og mellomstore (regionale) lufthavner.

Feil i forslag til lov om endringer i skatteloven (side 262 til 265)

Ved en inkurie er gjengivelsen av skatteloven § 8-1 femte ledd første punktum blitt ufullstendig, ved at teksten «herunder biinntekt fra slik virksomhet» er falt ut. Dette punktum er ikke foreslått endret i proposisjonen, og er tatt med i lovteksten kun for helheten. Dette punktumet skal lyde: «Ved fastsettelsen av årets positive, alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 63.500 kroner per driftsenhet per år.»

Som følge av ny skatteforvaltningslov, som trer i kraft 1. januar 2017, bør forslag til endringer i skatteloven under romertall II endres. I skatteloven § 8-1 femte ledd sjuende punktum bør det, som følge av at begrepet «ligning» erstattes av begrepet «fastsetting» i skatteforvaltningsloven, i stedet for «lignes atskilt» stå «fastsetter inntekten hver for seg».

Feil i forslag til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2017 (side 285)

Ved en inkurie er det blitt to feil i § 1 fjerde ledd i forslaget til stortingsvedtak om avgifter mv. til folketrygden for 2017.

Den ene feilen gjelder særreglene om avgiftssats for ambulerende virksomhet i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift i forslaget til vedtak § 1 fjerde ledd første punktum. Særreglene slik de står i forslaget i Prop. 1 LS (2016-2017) innebærer at foretak med ambulerende virksomhet, på nærmere vilkår, kan benytte satsen i den sonen det ambulerende arbeidet utføres, enten satsen er lavere eller høyere enn i registreringssonen.

ESA åpnet i desember 2015 formell undersøkelse av den delen av særreglene for ambulerende virksomhet som åpner for at foretak med ambulerende virksomhet i soner med lavere avgiftssats enn der foretaket er registrert kan benytte denne lavere satsen. Disse særreglene ble derfor suspendert med virkning fra og med 1. januar 2016 i påvente av ESAs

konklusjon etter den formelle undersøkelsen. Se nærmere om bakgrunnen for dette og den regeltekniske gjennomføringen i Prop. 1 S Tillegg nr. 1 (2015–2016) punkt 3.5.

ESAs undersøkelser varer normalt 12-18 måneder, og er ennå ikke avsluttet. Vi har ikke fått signaler som tilsier at det vil foreligge en avgjørelse før Stortinget må fatte vedtak om avgifter til folketrygden for 2017. Suspensjonen av disse reglene må derfor opprettholdes inntil videre. I 2017 skal særreglene derfor – som i 2016 – bare gjelde for foretak med ambulerende virksomhet i soner med *høyere* avgiftssats. Etersom dette innebærer en ren videreføring fra 2016, ble dette ikke omtalt særskilt i Prop. 1 LS for 2017-budsjettet.

Den andre feilen er av rent teknisk art, ved at forslaget til stortingsvedtak inneholder en setning som anses å være uten selvstendig rettslig innhold. Dette gjelder forslaget til § 1 fjerde ledd annet punktum om arbeidsutleie. Denne setningen har vært en del av stortingsvedtakene om avgifter til folketrygden i flere år, og var også med i det opprinnelige forslaget til vedtak for 2016 i Prop. 1 LS (2015-2016). Setningen

ble imidlertid foreslått fjernet i Prop. 1 S Tillegg nr. 1 (2015–2016) punkt 3.5, og dette ble vedtatt av Stortinget. Denne setningen bør ikke tas inn igjen i vedtaket for 2017.

I samsvar med det ovenstående, skal forslaget til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2017 § 1 fjerde ledd lyde:

«4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone med høyere sats enn der virksomheten drives, jf. annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes likevel satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåneden. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker for arbeid utført i inneværende kalendermånede.»

VEDLEGG 2**Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til Stortingets presidentskap,
datert 21. november 2016****Rettebrev til Stortinget - Prop. 1 LS (2016-2017)**

Jeg viser til tidligere rettebrev. Prop. 1 LS (2016-2017) inneholder ytterligere to feil som det bes tatt hensyn til i arbeidet med finanskomiteens innstilling.

Feil i forslag til stortingsvedtak

Ved en inkurie er det blitt en feil i § 2 første ledd bokstav k andre punktum i forslaget til stortingsvedtak om dokumentavgift for 2017. Det samme gjelder § 2 første ledd bokstav k annet punktum i forslaget til stortingsvedtak om omregistreringsavgift,

I bestemmelsene står det at omorganiseringen må ha funnet sted etter 1. januar 2017. Det rette årstallet er 2016. Det aktuelle fritaket trådte i kraft i 1. januar

2016, og det var kun omorganiseringer foretatt etter dette tidspunktet som skulle omfattes. Ved en inkurie har datoen blitt endret til 1. januar 2017.

I samsvar med det ovenstående, skal forslaget til stortingsvedtak om dokumentavgift § 2 første ledd bokstav k andre punktum lyde:

Omorganiseringen og tinglysingen av hjemmelen til fast eiendom må ha funnet sted etter 1. januar 2016.

Likeledes skal forslaget til stortingsvedtak om omregistreringsavgift § 2 første ledd bokstav k andre punktum lyde:

Omorganiseringen og omregistreringen av kjøretøy må ha funnet sted etter 1. januar 2016.

VEDLEGG 3**Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen, datert 1. desember 2016**

Rettebrev - Prop. 1 LS (2016-2017) Skatter, avgifter og toll 2017 Jeg viser til tidligere rettebrev. Prop. 1 LS (2016-2017) Skatter, avgifter og toll 2017 inneholder ytterligere en feil som det bes tatt hensyn til i arbeidet med finanskomiteens innstilling.

Feil i forslag til stortinget vedtak om flypassasjeravgift

Ved en inkurie er det en feil i § 2 andre ledd i forslag til stortingsvedtak om flypassasjeravgift for 2017. I bestemmelsen står det at departementet kan

gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. En slik bestemmelse framgår allerede av vedtaket § 1 andre ledd. Forskriftsfullmakten i § 2 andre ledd skal dermed ikke knyttes til avgiftsplikten og avgiftsgrunnlaget, men til fritak for avgiftsplikt, jf. § 2 første ledd.

I samsvar med det ovenstående skal forslag til stortingsvedtak om flypassasjeravgift § 2 andre ledd lyde:

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

